aga
BIBLIOTEKA
ARCHIWUM
GMINY
ANDRYCHÓW

Historia...
jakich mało

MIEJSKA ORKIESTRA DĘTA
ANDRYCHOW
ANDROPOL

1922-2022

Autor: Łukasz Zaborowski
Redaktor merytoryczna: Regina Pazdur

Projekt okładki: Bartosz Rejmak

Korekta: Regina Pazdur, Nikodem Kudłacik, Łukasz Zaborowski
Opracowanie graficzne i skład: Maciej Sołtysiak

W książce zamieszczono (jeśli nie zaznaczono inaczej) fotografie archiwalne z kolekcji Stowarzyszenia Miejska Orkiestra Dęta „Andropol" Andrychów

Druk: Kolorowy Zawrót Głowy, Bielsko-Biała

Wydawca:
Fundacja „Memo"
fundacjamemo.pl

Andrychów 2022

Wstęp – od autora

Podjęta przeze mnie próba monografii Miejskiej Orkiestry Dętej „Andropol" Andrychów ma na celu przybliżenie działalności społeczno-kulturalnej, którą zespół ten prowadzi już od 100 lat na terenie swojego miasta, gminy, powiatu, województwa, a od kilkunastu lat nawet poza granicami swojego kraju. Praca nad tą publikacją była bardzo utrudniona z uwagi na fakt, iż mimo swoich niezwykłych osiągnięć na niwie artystycznej, dotychczas nikt nie prowadził żadnej kroniki ilustrującej choćby najważniejsze osiągnięcia andrychowskiej orkiestry. Wiedza historyczna zawarta w tej książce pochodzi głównie z rozmów z najstarszymi muzykami orkiestry, z analizy dyplomów, odznaczeń i wyróżnień, a także przeróżnej dokumentacji jaka zachowała się do dziś w zbiorach należących do orkiestrowego archiwum.

Mieszkańcy miasta i gminy Andrychów oraz jej okolic są dumni ze swojej orkiestry. Wyraża ich uczucia i nastroje, jest symbolem zgodności i harmonii, bawi i mobilizuje. Posiadanie własnej orkiestry dętej było w drugiej połowie ubiegłego stulecia ambicją każdego większego zakładu pracy. Koncertująca orkiestra dodawała splendoru, podnosiła rangę każdego szanującego się zakładu pracy.

O tym jak duże jest zapotrzebowanie na tego typu „instytucję" świadczy fakt, że kiedy Andrychowskie Zakłady Przemysłu Bawełnianego zostały z czasem niemalże zupełnie zlikwidowane, orkiestrze udało się przetrwać i nadal koncertować na wysokim muzycznym poziomie. To niewątpliwy akt dobrej woli ówczesnego prezesa Zakładowej Orkiestry Dętej AZPB Zdzisława Prusa oraz kilku muzyków od wielu lat związanych z „Andropolem", którzy dołożyli wszelkich starań umożliwiając dalszą działalność orkiestrze.

Chciałbym także zwrócić uwagę na wkład pracy poszczególnych kapelmistrzów orkiestry, który przekładał się na jej osiągnięcia oraz ogólny kształt i charakter zespołu w danym okresie. Stąd podział pierwszego rozdziału odnoszący się w dużej mierze do okresów prowadzenia zespołu przez poszczególnych kapelmistrzów. Na przykładzie andrychowskiej orkiestry można zauważyć, iż kapelmistrzem może zostać praktycznie każdy, kto posiada wymagane wykształcenie czy odpowiednie przygotowanie do tej funkcji. Jednak utrzymanie wysokiego poziomu muzycznego orkiestry nie gwarantuje sama wiedza muzyczna, jaką posiada dany dyrygent. Widzimy jakie znaczenie ma w tym przypadku sposób jej przekazania muzykom, nierzadko muzykom amatorom, którzy często znacznie różnią się od siebie poziomem gry na instrumencie, zwłaszcza w ruchu amatorskim.

Miejska Orkiestra Dęta „Andropol" Andrychów stale doskonali swoje umiejętności, występując na koncertach festiwalowych, czy ubiegając się o palmę pierwszeństwa na konkursach środowiskowych, jak również podczas wszelakich występów okolicznościowych na terenie miasta i gminy Andrychów, dopisując tym samym nowe karty w historii swojej działalności społeczno-kulturalnej.

Obecnie zespół jest na jak najlepszej drodze do odbudowy poziomu i wielkości orkiestry z lat jej „świetności". Już teraz prezentuje ona wysoki poziom artystyczny czego dowodem jest choćby zdobycie w roku

jubileuszowym 2022, najwyższego trofeum w rywalizacji orkiestr dętych województwa małopolskiego, jakim jest Grand Prix podczas 44. Małopolskiego Festiwalu Orkiestr Dętych „Echo Trombity" w Nowym Sączu.

Na koniec pragnę podzielić się moim bardzo pozytywnym spostrzeżeniem jakim jest fakt, iż w tej orkiestrze zaczynają grać już nie tylko dzieci andrychowskich orkiestrantów, ale i ich wnuki, a od niedawna już nawet prawnuki. Jest to dowód na to, że orkiestry dęte wciąż bardzo skutecznie rozpowszechniają swoje tradycje orkiestrowe wśród kolejnych pokoleń młodych ludzi, szczególnie zainteresowanych muzyką instrumentalną pod różnymi jej postaciami.

Chciałbym również serdecznie podziękować wszystkim tym, dzięki którym powstała ta publikacja, a w szczególności jej pomysłodawcy i wydawcy Fundacji „Memo". Bardzo dziękuję także Jarosławowi Skupniowi oraz Wojciechowi Stankowi, dzięki którym książka ta wzbogacona została wieloma fotografiami ilustrującymi najważniejsze wydarzenia z udziałem andrychowskich muzyków z ostatnich kilkunastu lat.

Książkę tę dedykuję pamięci Józefa Zaborowskiego, Władysława Wolasa oraz Zdzisława Prusa.

Życzę ciekawej lektury
Łukasz Zaborowski

Słowo od wydawcy

Oddajemy do rąk Państwa kolejną już książkę z serii wydawniczej „Biblioteka Archiwum Gminy Andrychów", nad którą Patronat Honorowy objął Burmistrz Andrychowa. Cieszymy się niezmiernie, że tym samym przyczyniamy się do uroczystego świętowania jubileuszu 100-lecia powstania Miejskiej Orkiestry Dętej „Andropol" z Andrychowa.

Powstała w 2017 r. Fundacja „Memo" działa na rzecz szeroko rozumianego dziedzictwa kulturowego. Realizujemy wiele różnorodnych projektów dotyczących kultury i sztuki. Szczególne miejsce w naszej pracy stanowi tworzenie, organizowanie i prowadzenie archiwów społecznych. W 2019 r. utworzyliśmy Archiwum Gminy Andrychów (AGA), które jest multimedialną bazą materiałów archiwalnych i źródłem historii mówionej osób związanych z gminą Andrychów. Archiwum, które jest dostępne pod adresem aga.edu.pl, umożliwia dzielenie się wspomnieniami i archiwaliami w formie tekstu, obrazu, dźwięku i filmu. Wszystkich Państwa chcących posłuchać wywiadów z członkami seniorami Miejskiej Orkiestry Dętej „Andropol" z Andrychowa a także byłymi pracownikami Andrychowskich Zakładów Przemysłu Bawełnianego zapraszamy na stronę Archiwum.

Życzymy wszystkim zasilającym szeregi Orkiestry samych sukcesów i ogromnej radości płynącej z realizacji swoich pasji i rozwijania talentu.

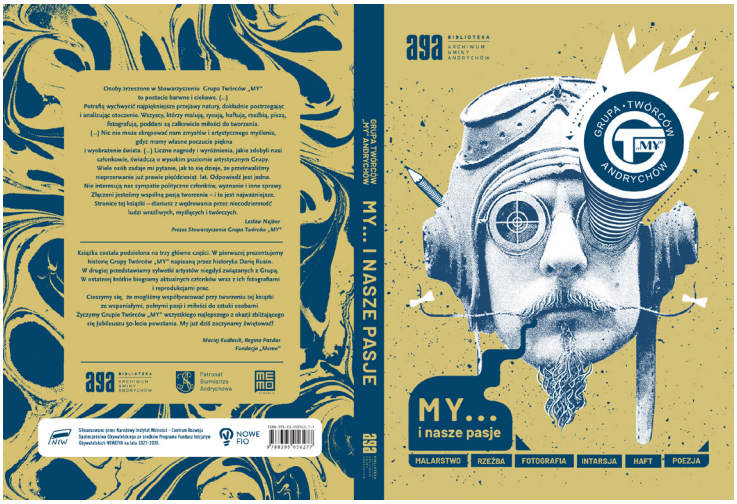
Regina Pazdur, Maciej Kudłacik
Fundacja „Memo"

Z serii Biblioteka Archiwum Gminy Andrychów Fundacji „Memo” ukazały się dotychczas:

Książka o historii harcerstwa na Ziemi Andrychowskiej (2021).

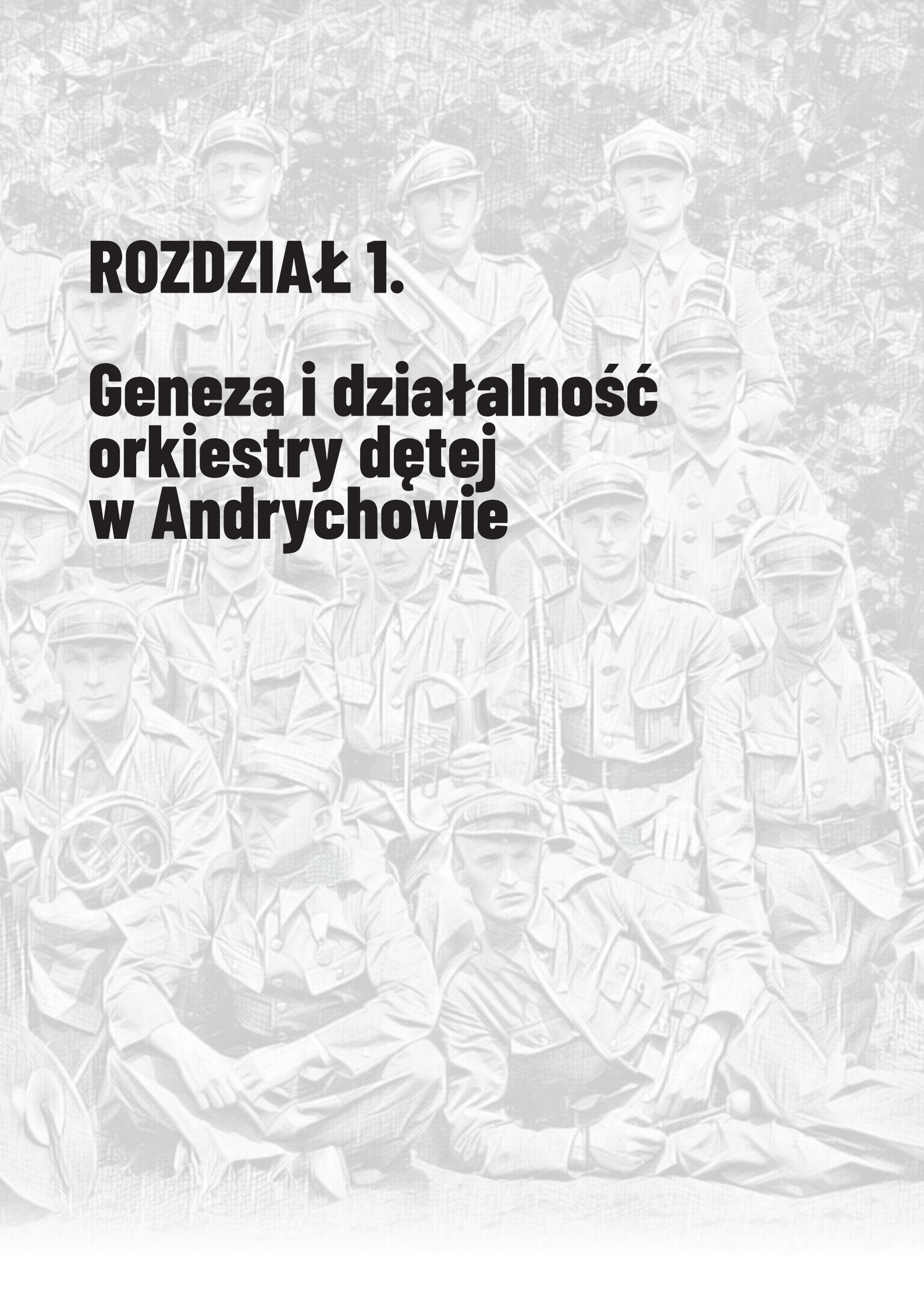

Książka o 50-letniej historii Grupy Twórców MY z Andrychowa (2021).

Płyta CD Miejskiej Orkiestry Dętej „Andropol” z Andrychowa wydana z okazji jubileuszu 100-lecia powstania (2021).

ROZDZIAŁ 1.

Geneza i działalność orkiestry dętej w Andrychowie

1.1. Początki orkiestry

W latach 1922-1923 działał na terenie gminy Andrychów pięcioosobowy zespół instrumentów smyczkowych. On to właśnie dał początek orkiestrze dętej. Pierwszymi członkami orkiestry byli Adolf Prus z Andrychowa (ojciec Zdzisława Prusa, który w drugiej połowie XX w. był bardzo silnie związany z działalnością zespołu), trębacz Jan Prus z Bulowic k. Andrychowa, Jan Nidecki perkusista z Andrychowa, Maciej Jończy także z Andrychowa, Ludwik Kudłacik oraz klarnecista Władysław Ochmanek.

Orkiestra działała przy tutejszym Towarzystwie Uniwersytetu Robotniczego[1]. Członkowie nowo powstałego zespołu grali początkowo w cywilnych ubraniach i na własnych instrumentach, a że grali dobrze, ówczesny właściciel Fabryki Wyrobów Bawełnianych „Bracia Czeczowiczka" w Andrychowie zakupił od strażaków mundury. Wprowadził także etat kapelmistrza. Przez całe dwudziestolecie międzywojenne andrychowscy dęciacy uświetniali grą najrozmaitsze imprezy oficjalne, a nieoficjalnie uczestniczyli w niezbyt dobrze podówczas widzianych przez władze manifestacjach pierwszomajowych. Miejscem występów był m.in. Dom Robotniczy, zburzony w czasie wojny, a odbudowany w odrodzonej Polsce jako Zakładowy Dom Kultury przy Andrychowskich Zakładach Przemysłu Bawełnianego[2].

Początkowo orkiestra liczyła od 13 do 15 członków. Według ustnych przekazów byłych orkiestrantów pierwszym kapelmistrzem został Józef Smaza (1877-1950) – znany andrychowski budowniczy oraz właściciel tartaku[3], z kolei Józef Zembroń[4] wymienia jako pierwszego kapelmistrza nieznanego bliżej z imienia Smagę. Po nim kapelmistrzem był Franciszek Pinocci, który prowadził orkiestrę do wybuchu II wojny światowej oraz w początkowym okresie okupacji[5]. Warto w tym miejscu wspomnieć o orkiestrze „Weterani byli wojskowi" z Roczyn (wsi należącej do gminy Andrychów) złożonej głównie z rezerwistów orkiestr wojskowych zaboru austriackiego i rosyjskiego. Podczas zakładania orkiestry przez braci Czeczowiczka wielu członków orkiestry z Roczyn zasiliło szeregi nowopowstałej orkiestry, otrzymując pracę, której wówczas brakowało.

II wojna światowa dość mocno odbiła swoje piętno na andrychowskim przemyśle włókienniczym. Jednak chęć do działania w nowej Polsce była tak silna, że niemal natychmiast rozpoczęto naprawę powojennych szkód. Wkrótce zakład wznowił swoją działalność już pod nazwą Andrychowskie Zakłady Przemysłu Bawełnianego (AZPB). Nie brakło także sił by reaktywować działalność przyzakładowej orkiestry dętej. Inicjatorami tego przedsięwzięcia byli m.in. Franciszek Karbowiak, Jan Nidecki, Adolf Prus, Jan Prus, Jan Zaręba oraz pierwszy dyrektor AZPB – Roman Opałko. Dyrygentem zespołu został Józef Olejarz, który był kapelmistrzem przedwojennej Orkiestry Wojskowej z Bielska-Białej, rodem z Głębowic (gm. Osiek). Orkiestra reaktywowała się zaraz po wyzwoleniu w starym choć niepełnym składzie i wzięła udział m.in. w uroczyście obchodzonym 9 maja 1945 r. Dniu Zwycięstwa. Od tego czasu występuje nieprzerwanie, koncertując po kilkadziesiąt razy rocznie[6].

Pod batutą Józefa Olejarza andrychowska orkiestra szybko zwiększyła swój skład i w 1947 r. liczyła już 25 osób, także poziom muzyczny orkiestry szybko się podnosił. W listopadzie 1948 r. podczas Wojewódzkiego Festiwalu Orkiestr Dętych w Krakowie, andrychowianie zajęli IV miejsce, będąc jednym z 20 zespołów. Orkiestra na dobre zaczęła koncertować uświetniając swoją grą różnego rodzaju uroczystości w całym powiecie wadowickim, a także poza jego granicami. W 1952 r. wystąpiła w przededniu oraz w dniu wyborów do Sejmu PRL, na terenie powiatu wadowickiego.

1. Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego (TUR) to socjalistyczna organizacja oświatowo-kulturalna, działająca w latach 1923-1948; odnowiona w 2001 r.
2. *Jubileusz andrychowskich „dęciaków"*, „Dziennik Zachodni" 1977, 26 października, s. 5.
3. Informacji tych nie potwierdza dalsza rodzina Józefa Smazy; nie ma o tym wzmianki w zachowanym do dziś Pamiętniku z 1992 r. autorstwa Tadeusza Smazy – bratanka Józefa; T. Smaza, *Pamiętnik*, 1992, dzieło niepublikowane, dostępne w Archiwum Gminy Andrychów, https://www.aga.edu.pl/archiwum/PL_1061_AGA_031/pamietnik-tadeusza-smazy. 20.06.2022.
4. J. Zembroń, *Raptularz Andrychowski. Przemysł miejscowy w XX wieku*, Andrychów 2002, s. 169.
5. A. Fryś, M. Pytel-Skrzypiec, T. Putek, D. Rusin, *Kto był kim w Andrychowie?*, Andrychów 2017, s. 111.
6. *Jubileusz andrychowskich „dęciaków"*, „Dziennik Zachodni" 1977, 26 października, s. 5.

Fot. 1. Początki orkiestry. Skład 15-osobowy.

Fot. 2. Orkiestra podczas występu. Dyryguje kapelmistrz Franciszek Pinocci

Fot. 3. Orkiestra w umundurowaniu strażackim.

Fot. 4. Wycieczka straży pożarnej oraz orkiestry do Kopalni Soli w Wieliczce 2 lipca 1928 r.

Fot. 5. Orkiestra dęta Fabryki Wyrobów Bawełnianych „Bracia Czeczowiczka" w Andrychowie. Fotografia ze zbiorów Jacka Kozika i Archiwum Gminy Andrychów.

Fot. 6. Orkiestra dęta Fabryki Wyrobów Bawełnianych „Bracia Czeczowiczka" w Andrychowie. Fot. Fotografia sportowa, A. Byrski.

Fot. 7. Wspólne zdjęcie orkiestry oraz straży pożarnej przy Fabryce Wyrobów Bawełnianych „Bracia Czeczowiczka" w Andrychowie.

Fot. 8. Orkiestra Dęta AZBP. Tuż po wojnie orkiestrę prowadził Józef Olejarz.

1.2. Rozkwit orkiestry

O czasach rozkwitu orkiestry tak pisze Józef Zembroń: „Piękna pasja wspólnego muzykowania gromadziła w różnych okresach istnienia orkiestry dość liczne grono ludzi, którym w »duszy gra«... Mimo ciężkiej i żmudnej zarobkowej pracy, przeróżnych trudnych okoliczności osobistych, rodzinnych i zewnętrznych, z pasją i zamiłowaniem zawzięcie uczyli się oni muzyki oraz ćwiczyli grę na instrumentach, cierpliwie zgrywali się w jedną i zgodną całość wielkiego zespołu muzycznego, jakim niewątpliwie jest orkiestra dęta. Kiedy dęli w trąby i puzony to ciarki szły po skórze słuchaczom. Klarnety i kornety wyczarowywały swe linie melodyczne, jak westchnienie i marzenie, a gdy walnęły czynele – to jakby ktoś podsumował kwestię – donośnie i autorytatywnie, nieomylnie i z przekonaniem przesądzając ważny problem raz na zawsze. W swoich uniformach galowych zespół prezentował się pięknie i malowniczo. Podhalańskie gunie i kapelusze z piórem znamionowały wolnych i odważnych ludzi, którzy potrafią żyć po swojemu – pięknie i dumnie, niezależnie od dominującej mizerii szarych dni”[7].

W 1954 r. prowadzenie zakładowej orkiestry po Józefie Olejarzu przejmuje Józef Górkiewicz pochodzący z Głębowic – wsi oddalonej o 10 km od Andrychowa. Nowy kapelmistrz swoje doświadczenie muzyczne zdobył poprzez wieloletnią naukę, a następnie służbę w wojskowej orkiestrze 3. Pułku Strzelców Podhalańskich w Bielsku-Białej. Józef Górkiewicz doprowadził do znacznego rozwoju orkiestry zarówno pod względem jakościowym jak i ilościowym. Dzięki wielkiej sympatii ówczesnego dyrektora AZPB – Stanisława Pawlaka – ze środków zakładowych zakupiono nowe instrumenty i atrakcyjne stroje, stylizowane na wzór umundurowania jednostek Strzelców Podhalańskich. Znacząco wzbogacono repertuar, a także zorganizowano przyorkiestrową szkółkę nauki gry na instrumentach dętych dla młodzieży. Początkiem lat 60. skład orkiestry liczył już 110 członków, w tym 90. to robotnicy głównie AZPB. Oprócz podstawowego składu orkiestry dętej funkcjonowała również ośmioosobowa sekcja fanfar oraz kilkunastoosobowa sekcja młodych werblistów.

Fot. 9. Zakładowa Orkiestra Dęta AZPB w latach 60. XX w. Zdjęcie wykonano przed budynkiem jednostki zakładowej straży pożarniczej AZPB, gdzie wówczas orkiestra dęta miała swoją salę prób oraz pomieszczenia socjalne. W środku, w cywilnych ubraniach, dyrekcja zakładu na czele z dyrektorem Stanisławem Pawlakiem.

W historii orkiestry bywały czasy, kiedy członkowie orkiestry mieli zakaz występowania w mundurach galowych; tak o tym, i o społecznym zaangażowaniu zarządu i kierownictwa orkiestry, pisze Zembroń: „W latach dwudziestych i trzydziestych grali (...) »po cywilu« na wiecach oraz spotkaniach robotniczych. Byli bowiem przede wszystkim robotnikami! W okresie państwa ludowego, w czasie gdy wolność sumienia była

7. J. Zembroń, *Raptularz Andrychowski. Przemysł miejscowy w XX wieku*, Andrychów 2002, s. 169.

zakłamaną fikcją – czynnie uczestniczyli w uroczystościach kościelnych, ale mundurów również włożyć nie mogli. Jednak na pogrzebie znanego tutejszego proboszcza – księdza Klemensa Tatary (1959) – stawili się w całej gali, nie bacząc na niechybne reperkusje. Wezwani potem do Komitetu PZPR – dyrektor AZPB Stanisław Pawlak oraz Zdzisław Prus – odważnie i twardo »zapodali« towarzyszom, że orkiestra jest organem Andrychowa, a w pogrzebie ogólnie szanowanego Księdza Proboszcza obowiązana była wystąpić i to – w pełnej krasie i gali jakie nakazuje tak ważny obrządek. Wspomniany dyrektor Pawlak był – jak wiadomo – miłośnikiem muzyki, gorącym i serdecznym orędownikiem i protektorem przyzakładowej orkiestry oraz dawał liczne przykłady wielkiego swojego dla niej zaangażowania. Nie wszyscy jednak zapewne wiedzą, że Pan Dyrektor grał (i to dobrze) na skrzypcach. Zresztą nie była to jedyna życiowa pasja Dyrektora. Grywał też w piłkę nożną – z efektami »jak trza«. Za czasów Pawlaka oraz nieco później – dobrze funkcjonowała szkółka gry na instrumentach muzycznych. Tutejsza orkiestra dęta znalazła w Andrychowskich Zakładach Przemysłu Bawełnianego życzliwego i hojnego protektora i mecenasa. Większość funduszy na utrzymanie, wyposażenie w instrumenty muzyczne i umundurowanie tak licznego przecież zespołu muzyków pochodziła ze środków zakładu, a dobrowolne opodatkowanie załogi pozwalało dodatkowo na pokrycie kosztów prób oraz występów. Funkcjonowanie tak licznego zespołu muzycznego jak orkiestra dęta wymaga niewątpliwie specjalistycznego oraz bieżącego i sprawnego prowadzenia całego kompleksu spraw organizacyjnych. Należy więc mocno wyeksponować ogromne społeczne zaangażowanie zarządu i kierownictwa orkiestry. Zespół miał bowiem zawsze wiele problemów, a większość z nich nie była łatwa czy też miła”[8].

Fot. 10. Przemarsz zakładowej orkiestry w strojach podhalańskich ulicami Andrychowa. Dyryguje kapelmistrz orkiestry Józef Górkiewicz.

Fot. 11. Józef Górkiewicz dyryguje orkiestrą z okazji 60. rocznicy zwycięskiego strajku andrychowskich włókniarzy. 26 października 1966 r.

8. Tamże, s. 169-170.

Zakładowa Orkiestra Dęta (ZOD) AZPB zaczęła zdobywać coraz więcej nagród i wyróżnień. Wysoki poziom muzyczny był często doceniany podczas wojewódzkich przeglądów orkiestr dętych, a nawet na szczeblu centralnym. Żadne ważne uroczystości w gminie Andrychów i w całym powiecie wadowickim nie mogły się już odbyć bez udziału andrychowskiej orkiestry.

Najważniejsze występy zakładowej orkiestry oraz największe osiągnięcia, nagrody i wyróżnienia pod dyrekcją Józefa Górkiewicza, to:

* Nagroda oraz dyplom uznania za udział w festiwalu z okazji X-lecia PRL w październiku 1954 r., które ufundowane zostały przez Wojewódzką Radę Związków Zawodowych Wydział Kultury i Oświaty.
* Zaproszenie do Zielonej Góry na tradycyjne „Winobranie" w październiku 1960 r.
* Dyplom uznania za uświetnienie Zawodów Powiatowych Ochotniczych Straży Pożarnych w Wadowicach w październiku 1963 r.
* Udział orkiestry w przemarszu i występie na uroczystościach Dnia Pracownika Przemysłu Włókienniczego, Odzieżowego i Skórzanego w Łodzi we wrześniu 1964 r.
* Udział w obchodach XX-lecia PRL w Warszawie w lipcu 1964 r. i przemarsz przed trybuną honorową. Orkiestra wystąpiła wówczas w defiladzie z 500 osobowym zespołem tanecznym.
* Udział orkiestry w Centralnych Dożynkach w Warszawie we wrześniu 1965 r.
* Uświetnienie obchodów 700-lecia miasta Żywiec we wrześniu 1968 r.
* Występ orkiestry podczas Międzynarodowych Zawodów Narciarskich w Szczyrku w 1970 r.
* Przemarsz ulicami Łodzi w dniach 18-19 kwietnia 1970 r. połączony z występami w części artystycznej z okazji Dnia Pracownika Przemysłu Włókienniczego, Odzieżowego i Skórzanego.
* Koncert orkiestry podczas obchodów XX-lecia rozpoczęcia budowy Nowej Huty w Krakowie we wrześniu 1970 r.

Występów okolicznościowych andrychowskiej orkiestry oraz koncertów, na których zdobywano wysokie miejsca było znacznie więcej. Niestety nie zachowały się żadne dokumenty mogące opisać dość szczegółowo tamte wydarzenia. Przetrwał natomiast kilkunastostronicowy fotoalbum z tamtego okresu. Album zawiera obszerny reportaż, bogato ilustrowany zdjęciami, z udziału 120 osobowej orkiestry z Andrychowa we wspomnianych Centralnych Obchodach Dnia Pracownika Przemysłu Włókienniczego, Odzieżowego i Skórzanego w Łodzi, w dniach 18 i 19 kwietnia 1970 r.

Poniżej fragmenty wspomnianego fotoalbumu (z oryginalnymi podpisami pod fotografiami).

Fot. 12. „Zakładowa Orkiestra Dęta AZPB biorąca udział w Centralnych Obchodach Dnia Pracownika Przemysłu Włókienniczego, Odzieżowego i Skórzanego w Łodzi w dniach 18 i 19 kwietnia 1970 r. pod batutą Józefa Górkiewicza. Skład zespołu 120 osób w tym 36 chłopców poniżej 18 lat. Inauguracja przemarszu ul. Piotrkowską..."[9].

9. *Zakładowa Orkiestra Dęta AZPB Andrychów*, „Fotoalbum", 1970, dzieło niepublikowane, s. 6.

Fot. 13. „... przemarsz zakończony przed ZPB im. St. Kunickiego”[10].
Na zdjęciu kapelmistrz orkiestry Józef Górkiewicz trzymający w ręku podhalańską buławę.

Fot. 14. „Koncert przed Pałacem Sportowym połączony z musztrą paradną. Prezes Zarządu Orkiestry Ob. Zdzisław Prus, zmęczony, ale zbiera po »dysze« (na zdjęciu bez kapelusza)”[11].

10. Tamże, s. 6.
11. Tamże, s. 7.

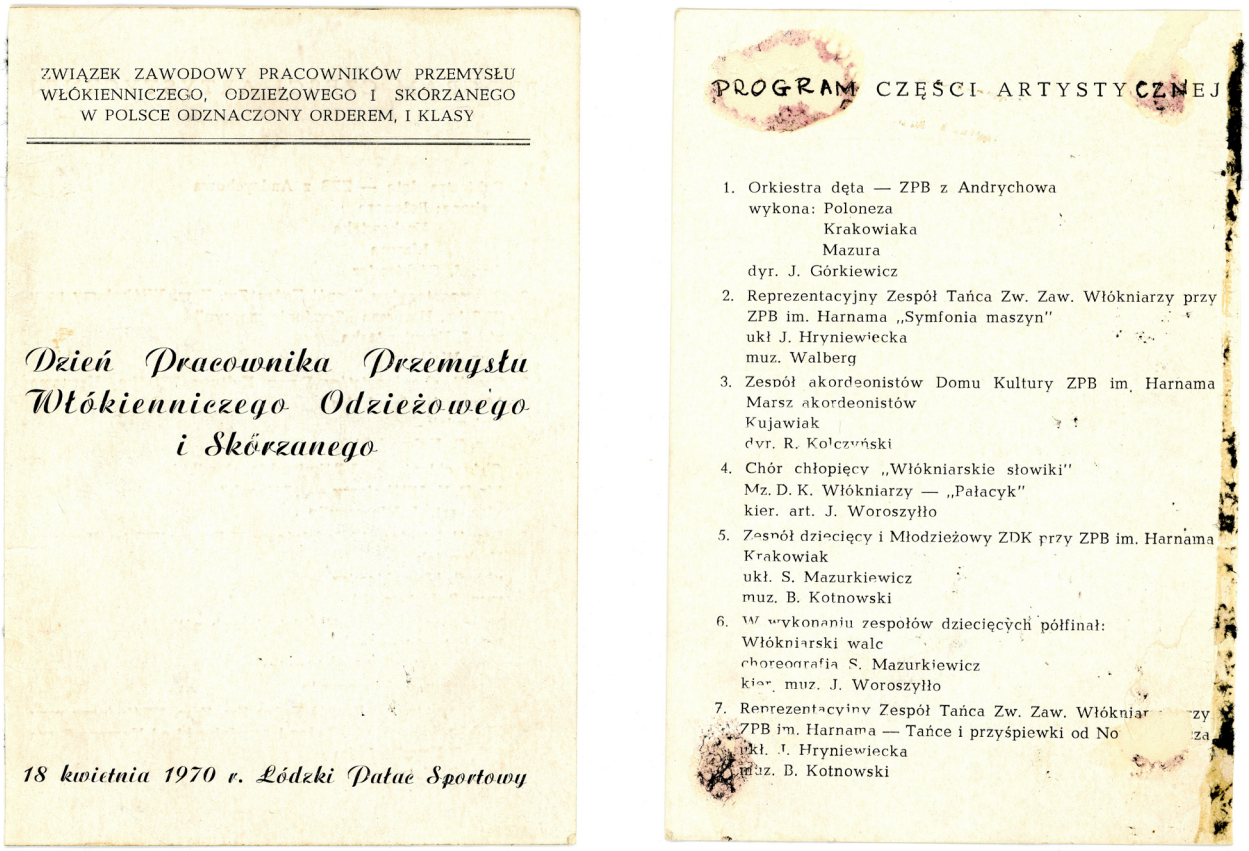

Fot. 15. „Orkiestra trenuje wejście na estradę, rozejście werblistów w prawo, a fanfarzystów w lewo oraz zejście z estrady. Najwięcej zwrotów, zajść i innych »wymyślnych szykan« przeszli wszyscy werbliści i perkusiści”[12].

Fot. 16. „Triumfalnym wejściem na estradę, zespół otwiera część artystyczną akademii centralnej z okazji Dnia Prac Przem. Włók. Odzież. i Skórz., która odbyła się 18 kwietnia 1970 r. o godzinie 18.00 w Łódzkim Pałacu Sportowym”[13].

12. Tamże, s. 9.
13. Tamże, s. 11.

ZWIĄZEK ZAWODOWY PRACOWNIKÓW PRZEMYSŁU WŁÓKIENNICZEGO, ODZIEŻOWEGO I SKÓRZANEGO W POLSCE ODZNACZONY ORDEREM, I KLASY

Dzień Pracownika Przemysłu Włókienniczego Odzieżowego i Skórzanego

18 kwietnia 1970 r. Łódzki Pałac Sportowy

PROGRAM CZĘŚCI ARTYSTYCZNEJ

1. Orkiestra dęta — ZPB z Andrychowa
   wykona: Poloneza
   Krakowiaka
   Mazura
   dyr. J. Górkiewicz
2. Reprezentacyjny Zespół Tańca Zw. Zaw. Włókniarzy przy ZPB im. Harnama „Symfonia maszyn"
   ukł J. Hryniewiecka
   muz. Walberg
3. Zespół akordeonistów Domu Kultury ZPB im. Harnama
   Marsz akordeonistów
   Kujawiak
   dyr. R. Kolczyński
4. Chór chłopięcy „Włókniarskie słowiki"
   Mz. D. K. Włókniarzy — „Pałacyk"
   kier. art. J. Woroszyłło
5. Zespół dziecięcy i Młodzieżowy ZDK przy ZPB im. Harnama
   Krakowiak
   ukł. S. Mazurkiewicz
   muz. B. Kotnowski
6. W wykonaniu zespołów dziecięcych półfinał:
   Włókniarski walc
   choreografia S. Mazurkiewicz
   kier. muz. J. Woroszyłło
7. Reprezentacyjny Zespół Tańca Zw. Zaw. Włókniar[illegible]zy ZPB im. Harnama — Tańce i przyśpiewki od No[illegible]za
   ukł. J. Hryniewiecka
   muz. B. Kotnowski

Fot. 17. Biuletyn z koncertu w Pałacu Sportowym zamieszczony w fotoalbumie.

Fot. 18. „Gdy po ćwiczeniach wolny mamy czas"[14].

14. Tamże, s. 16.

A tak o występie andrychowskiej orkiestry pisała łódzka prasa:

„Na widok oddziału maszerującego w kapeluszach podhalańskich z sokolimi piórami, w fantazyjnie narzuconych na ramiona pelerynach wstrzymuje się ruch na chodnikach. Tu i ówdzie dołączają do szeregu malcy, usiłujący podskokami dorównać kroku. Złocą się trąby, srebrzą się okucia na czerni klarnetów i fletów, mienią się biało-czerwone proporczyki na fanfarach i werblach, powiewa na srebrnej lirze pióropusz, rzucają błyski talerze perkusistów. Urzeka bogato udekorowana batuta dyktująca rytm ruchu i melodii. Podążamy za orkiestrą na rynek. Batuta podaje hasła komendy »baczność« i »stój«. Teraz możemy zapoznać się bliżej z instrumentami. Wśród drzewa dostrzegamy, poza klarnetami i fletami, saksofony i pikolo, a wśród blachy – trąbki, tenory, barytony i waltornie. Zestawienie instrumentów jest więc bardzo bogate nie ustępuje zawodowej orkiestrze wojskowej. Melomani kiwają z uznaniem głowami: »Waltornie, ho, ho, ho... pikolo... lira...«. Byli żołnierze konfrontują »przybicie« i równoczesne dosunięcie prawej strony przy zatrzymaniu oddziału, z własnymi przeżyciami w okresie rekruckim. A wszystkich chyba opanowuje mieszane uczucie dumy i zadowolenia. Boć to przecież ich andrychowska orkiestra... jest ona nieodłącznym towarzyszem ich defilad, akademii, zabaw, żegna odchodzących na wieczny spoczynek, utrwala w pamięci rocznice i jubileusze... i choć już od przeszło czterdziestu lat zżyci są z jej widokiem, ukazanie się jej budzi niezmiennie uczucie ciepła i zainteresowania. W chwilę później w takt fanfarowego marsza, z którym łączymy wspomnienia historyczne bohaterskiego zrywu podchorążych z powstania listopadowego – »Warszawianki« – maszerują przed trybuną, ustawioną na rynku, zwarte szeregi najliczniejszej załogi w Andrychowie – bawełniarzy, organizacji politycznych i społecznych, klubów sportowych, młodzieży, dzieci... A kiedy skończyła się defilada niestrudzeni muzycy przygrywają andrychowiakom »do słuchu«. Jeśli to jest akademia w sali widowiskowej, płyną uwertury ze znanych oper i wiązanki melodii ludowych, jeśli zabawa na polanie – walce, polki, oberki, tanga... Repertuar orkiestry jest bardzo bogaty – około stu pozycji. Począwszy od Chopina, Beethovena, Mozarta aż do ostatnich przebojów lekkiej muzyki, aby zaspokoić zapotrzebowanie społeczne starszych i młodzieży. Z kart starej kroniki, dowiadujemy się, że zespół znany jest jak Polska długa i szeroka: uczestniczył w otwarciu FIS w Zakopanem[15], w dożynkach w stolicy, w spartakiadach CRZZ[16], w jubileuszu 600-lecia Uniwersytetu Jagiellońskiego i 700-lecia Bielska, prezentował swój kunszt przed ekranami telewizji warszawskiej, katowickiej i łódzkiej. Uświetnił też Dzień Pracownika Przemysłu Włókienniczego, Odzieżowego i Skórzanego w Bielsku-Białej. Na co dzień zaś obsługuje Andrychów i stolicę powiatu, Wadowice. Kronikę tworzą ludzie. Wypada więc w pierwszym rzędzie przedstawić dyrygenta zespołu. Jest nim Józef Górkiewicz. Rozpoczął swą karierę muzyczną jako waltornista w latach dwudziestych w orkiestrze pułku podhalańskiego. Po wojnie zaś powrócił do rodzinnych stron – Andrychowa (...) po uprzednim ukończeniu średniej szkoły muzycznej w Krakowie, przejął batutę orkiestry bawełniarzy. W jego przekonaniu tajemnica sukcesów zespołu tkwi głównie w pomocy całej załogi. Każdy pracownik świadczy dwa złote miesięcznie na swoją orkiestrę pośrednio zaś opiekuje się nią na co dzień poprzez wybrany zarząd, w skład którego wchodzą przedstawiciele organizacji zakładowych oraz administracji. Wielu przedstawicieli aktywu społecznego i gospodarczego jest również czynnymi członkami zespołu. Sekretarz rady zakładowej, Zygmunt Zamysłowski, gra na barytonie, szef TOPI, Mrzygłód – na lirze, zaś kierownik działu kadr, Zdzisław Prus, i jego ojciec mistrz pakowni, Adolf – są perkusistami. Przykład starszych przyciąga młodych. Toteż zespół nie odczuwa braku narybku. Rokrocznie zapisuje się przeszło pięćdziesięciu chłopców. Zdolniejsi już po dwu latach występują w paradnych pelerynach. Obecnie zespół przygotowuje się do najpoważniejszego chyba występu w swej długoletniej historii – Festiwalu Kulturalnego Związków Zawodowych. Usłyszymy o nim na pewno, a może ujrzymy na ekranach telewizorów. Oby nie zawiodła wtedy wizja i fonia”[17].

W maju 1970 r. Orkiestra Dęta AZPB, pracująca pod kierunkiem dyrygenta Józefa Górkiewicza, otrzymała za swą długoletnią pracę Złotą Odznakę Zasłużonego dla Związków Zawodowych Pracownika Przemysłu Włókienniczego Odzieżowego i Skórzanego. Dekoracji dokonał przewodniczący Zarządu Okręgu w Krakowie – Tadeusz Kubica na uroczystej imprezie, zorganizowanej w Zakładowym Domu Kultury AZPB w Andrychowie.

15. Chodzi najprawdopodobniej o mistrzostwa świata w narciarstwie nordyckim i alpejskim organizowane przez *Federation International de Ski* (w powszechnie używanym skrócie: FIS). W Zakopanem organizowano je trzykrotnie: w 1929, 1939 i 1962 r.
16. Centralna Rada Związków Zawodowych (CRZZ), działająca w latach 1949-1980, była naczelnym organem Zrzeszenia Związków Zawodowych (ZZZ).
17. *Wizja i fonia*, „Trybuna Ludu” 1970, 21 kwietnia, s. 9.

Fot. 19. Wręczenie Złotej Odznaki Zasłużonego Działacza w ZDK AZPB w Andrychowie. Odbierają (od lewej) Kierownik Orkiestry Zdzisław Prus, Kapelmistrz Józef Górkiewicz i Członek Zarządu Orkiestry Zygmunt Zamysłowski. Odznakę wręcza przewodniczący Zarządu Okręgu w Krakowie – Tadeusz Kubica[18].

Józef Górkiewicz za wieloletnią pracę społeczną w Zakładowej Orkiestrze Dętej otrzymał odznaczenie państwowe Złoty Krzyż Zasługi.

W 1971 r. Józef Górkiewicz odchodzi na emeryturę. Jego miejsce zajmuje (na bardzo krótko) Jan Bogunia, muzyk Filharmonii Krakowskiej, pochodzący z oddalonej o 7 km od Andrychowa wsi Nidek. Jeszcze tego samego roku w czerwcu etat kapelmistrza objął, pochodzący z północnej Polski, Jerzy Tołoczko. Swoją wiedzę z zakresu prowadzenia orkiestry dętej zdobył, podobnie jak jego poprzednik Górkiewicz, służąc wiele lat w wojskowej orkiestrze dętej. Zespół pod batutą Jerzego Tołoczko zdobywał nie mniej nagród i wyróżnień niż, gdy orkiestrę prowadził Józef Górkiewicz. Nowy kapelmistrz nie zaniedbał także rozwoju młodzieży w przyorkiestrowej szkółce nauki gry na instrumentach dętych.

Ważniejsze wydarzenia oraz nagrody i wyróżnienia otrzymane w trakcie pracy z andrychowską orkiestrą kapelmistrza Jerzego Tołoczko:

* Udział w Okręgowym Przeglądzie Orkiestr Dętych w Chełmku w czerwcu 1971 r.
* Występ orkiestry podczas VI Igrzysk Sportowych organizowanych przez Oddział Państwowej Komunikacji Samochodowej w Oświęcimiu w czerwcu 1971 r.
* Występ orkiestry podczas obchodów Dni Skoczowa połączonych z konkursem orkiestr dętych w lipcu 1971 r.
* III nagroda w Ogólnopolskim Przeglądzie Zakładowych Orkiestr Dętych, zorganizowanym w ramach II Festiwalu Kulturalnego Związków Zawodowych w Tychach we wrześniu 1971 r.
* Udział w krakowskiej hali „Korona" w grudniu 1971 r. w Koncercie Galowym zespołów artystycznych wyróżnionych na przeglądach wojewódzkich i centralnych.
* Udział orkiestry w dorocznym święcie „Trybuny Ludu" mającym charakter festynu ludowego, składającego się z szeregu imprez politycznych, artystycznych, rozrywkowych i sportowych. Orkiestra w dniach 16 i 17 września 1972 r. wystąpiła w 100 osobowym składzie.
* Występ orkiestry podczas zawodów sprawnościowych jednostek Zakładowych

18. Tamże, s. 22.

Oddziałów Samoobrony (ZOS) połączony z przemarszem przez Zelów 22 i 23 września 1972 r.
* Udział orkiestry w uroczystym przekazaniu nowo wybudowanych obiektów przy ulicy Wojska Polskiego załodze Zakładu Elementów Obrabiarkowych w Wadowicach w grudniu 1972 r.
* Odznaczenie dnia 19 czerwca 1973 r. Złotą Odznaką za Zasługi dla Ziemi Krakowskiej w uznaniu długoletniej działalności artystycznej przyczyniającej się do rozwoju kulturalnego województwa krakowskiego, przyznaną przez Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Krakowie.
* Występ orkiestry podczas święta „Gazety Krakowskiej". W dniach 23 i 24 czerwca 1973 r. odbyło się wielkie plenerowe „Widowisko Podwawelskie" organizowane przez organ Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Krakowie, mające na celu popularyzację pisma i rozszerzenie kręgu czytelników.

Fot. 20. Koncert andrychowskiej orkiestry podczas zawodów sprawnościowych jednostek ZOS w Zelowie we wrześniu 1972 r.

Mimo wielu sukcesów i osiągnięć muzycznych z orkiestrą bawełniarzy Jerzy Tołoczko nie cieszył się długo etatem kapelmistrza w Andrychowie. Zarząd orkiestry oraz orkiestranci zarzucali przyjezdnemu dyrygentowi wiele nieprawidłowości takich jak: niegospodarność środkami pozyskanymi z funduszy składkowych pozostającymi do dyspozycji dyrygenta, brak prowadzenia rejestru bibliotecznego przepisywanych przez kapelmistrza

Fot. 21. Zakładowa Orkiestra Dęta AZPB z kapelmistrzem orkiestry Jerzym Tołoczko (stojąca, 10 osoba od prawej). Orkiestra jest ubrana w mundury jednostek lotniczych.

utworów, a także obniżenie poziomu muzycznego orkiestry. Jerzy Tołoczko pożegnał się z Andrychowem początkiem 1974 r. a pieczę nad orkiestrą (na krótki czas) przejął emerytowany już wcześniej Józef Górkiewicz.

1.3. Władysław Wolas – wiedza, talent i miłość do muzyki

Na początku 1975 r. Józefa Górkiewicza zastąpił nowy dyrygent Władysław Łach. Niestety wybór znów okazał się nietrafiony. Po pięciomiesięcznym okresie próbnym, zawartym w umowie o pracę na stanowisku kapelmistrza, zarząd Zakładowej Orkiestry Dętej (ZOD) AZPB, na posiedzeniu w dniu 14 maja 1975 r., zawnioskował o wystąpienie do Dyrektora Zakładu o nie angażowanie na stały etat Władysława Łacha. W rezultacie Rada Zakładowa AZPB „Andropol" nie zdecydowała się na przedłużenie umowy z nowym dyrygentem. Tak zarząd orkiestry argumentował swoją decyzję w sprawie nowego dyrygenta:

„Wniosek nasz uzasadniamy tym, że Ob. Łach Władysław mimo dokumentów kwalifikacyjnych, zatrudniony 1 lutego 1975 r. pod względem muzycznym i poziomu dyrygentury jest nieprzydatny do naszego zespołu. Pracował z zespołem przeszło 3 m-ce, przegrywał utwory lecz żaden z nich nie jest przygotowany, by orkiestra w tym roku mogła z nimi wystąpić na koncertach. Uważamy, że zatrudnienie Ob. Łacha Władysława na stałe nie przyniesie zespołowi poprawy tak pod względem muzycznym jak również przodujących form muzycznych, czego wymaga obecna nowoczesna kultura muzyczna. Zespół stale winien podnosić swój poziom – czego przy takim dyrygencie nie można wykonać. W związku z powyższym prosimy, by na nowego dyrygenta zaangażować Ob. Władysława Wolasa – lat 26 – absolwenta Zasadniczej Szkoły Muzycznej w Oświęcimiu – dotychczasowego dyrygenta Orkiestry Dętej w Głębowicach"[19].

Dyrekcja AZPB „Andropol" w Andrychowie przychyliła się do wniosku zarządu orkiestry i wkrótce Władysława Łacha na stanowisku kapelmistrza orkiestry zastąpił (młodziutki jak na orkiestrę z takim stażem) Władysław Wolas, który podobnie jak Józef Górkiewicz pochodził z wsi Głębowice. Wybór Władysława Wolasa okazał się bardzo trafną decyzją ówczesnego zarządu orkiestry. Niezwykle uzdolniony nowy dyrygent z wykształcenia był kontrabasistą, a ponadto charakteryzował się umiejętnością gry na prawie wszystkich instrumentach dętych. Świetnie grał także na fortepianie. Nieobce mu były tajniki harmonizacji i instrumentoznawstwa. Z czasem osiadł na stałe w Andrychowie, prowadząc orkiestrę andrychowską przez ponad dwadzieścia lat.

Pierwszy rok pracy nowego kapelmistrza był wyjątkowo pracowity:

* W lutym 1976 r. dyrygent Wolas wystawił zamówienie na zakup nut dla orkiestry. Tym samym biblioteka muzyczna orkiestry „Andropolu" poszerzyła swój zbiór utworów koncertowych aż o 214 tytułów (uwertury, fantazje, wiązanki, suity, walce koncertowe, polonezy, marsze i albumy koncertowe).
* W maju 1976 r. orkiestra wstąpiła do Polskiego Związku Chórów i Orkiestr Oddziału w Bielsku-Białej.
* 4 czerwca 1976 r. na I Wojewódzkim Przeglądzie Orkiestr Dętych w Bielsku-Białej Zakładowa Orkiestra Dęta AZPB „Andropol" pod batutą Władysława Wolasa zdobyła I nagrodę. Kapelmistrz osobiście sporządził sprawozdanie z tego przeglądu, oto wybrane fragmenty tego sprawozdania:

„Pierwszy Wojewódzki Przegląd Orkiestr Dętych nowego województwa bielskiego odbył się w dniu 4.VI.1976 r. w Bielsku-Białej na Placu Wojska Polskiego. Do przeglądu zgłoszonych zostało 19 orkiestr, z czego dwie się nie zgłosiły z powodów uzasadnionych, są nimi: Klecza Dolna i Oświęcim. Zespoły orkiestr prezentowały sześć okręgów nowego województwa bielskiego: cieszyński, bielski, żywiecki, oświęcimski, wadowicki i suski. (...) Według pierwszego regulaminu wszystkie orkiestry miały być oceniane jako jedna grupa i przyznane było pięć miejsc punktowanych, jednak komisja po przesłuchaniach podzieliła orkiestry na trzy grupy: do 35 osób, do 45 osób i powyżej 45 osób. Jeżeli chodzi o repertuar jaki prawie wszystkie orkiestry prezentowały, to był on dość podobny. Nasza orkiestra miała następujący program:

1. Marsz »Parada Młodych« – utwór obowiązkowy.
2. Wiązanka pieśni żołnierskich Stanisławskiego.
3. Wiązanka pieśni radzieckich Z. K. Runda.

19. Dokument niepublikowany L.dz. 14 /Ork/ 75, Dot.: dyrygenta orkiestry, Andrychów, dnia 14 maja 1975 r.

Orkiestry różnie interpretowały utwór obowiązkowy, jedni z zastosowaniem dynamiki, inni bez, a jeszcze inni wprowadzili werble i fanfary, do takich należały: Chybie, Kęty i Andrychów. Orkiestry, które zastosowały werble i fanfary różnie były ustawione na scenie, ale według oceny komisji najlepiej tą sprawę rozwiązała nasza orkiestra, ustawiając werble i fanfary z tyłu grupy orkiestrowej i przez to zyskaliśmy na brzmieniu orkiestry. (...) Podczas przemarszu orkiestra nasza zatrzymała się przed Urzędem Miasta i delegacja naszej orkiestry wraz z Prezesem Karolem Pająkiem udała się do Prezydenta Miasta z proporczykami i wiązanką kwiatów, w tym czasie orkiestra grała nasz popularny szlagier »Marsz Podhalański«. Na czele orkiestry dwóch członków zespołu niosło transparent z hasłem: »Włókniarze z Andrychowa pozdrawiają mieszkańców Bielska-Białej«. (...) Oprócz wyróżnień całych zespołów orkiestrowych były też wyróżnienia indywidualne, wyróżniono z całego województwa dwóch kapelmistrzów za ambicje programowe i sztukę dyrygencką. Wyróżnienia te otrzymali kapelmistrz z Chełmka (Karaś) i kapelmistrz z Andrychowa (Wolas) (...)"[20].

Lata siedemdziesiąte były bardzo pracowitym okresem dla orkiestry jeśli chodzi o cykliczne występy podczas wszelkich uroczystości na terenie gminy Andrychów oraz poza jej granicami. Do najważniejszych tego typu należały obchody uroczystości Dnia Pracownika Przemysłu Włókienniczego, Odzieżowego i Skórzanego[21] połączone z obchodami „Święta Pracy", rozpoczynające się w połowie kwietnia, a kończące 10 maja. Do tych uroczystości orkiestra przygotowywała się w szczególny sposób. Już miesiąc przed rozpoczęciem obchodów kapelmistrz orkiestry zawiadamiał kierowników poszczególnych wydziałów zakładu specjalnym pismem (kurendą zawierającą wykaz członków orkiestry zatrudnionych w AZPB), z prośbą o przesunięcie ze zmiany popołudniowej na ranną wymienionych pracowników zakładu, którzy grali w orkiestrze, aby umożliwić im

Fot. 22. I Wojewódzki Przegląd Orkiestr Dętych w Bielsku-Białej. Na pierwszym planie: dyrygent Władysław Wolas oraz prezes orkiestry Karol Pająk. Z tyłu zdjęcia sekcja werblistek wprowadzona do składu orkiestry przez Wolasa.

czynny udział w próbach. Próby w tym czasie odbywały się prawie codziennie. Ćwiczono repertuar koncertowy wykonywany podczas akademii oraz szlifowano musztrę paradną z marszami defiladowymi. Tuż po zakończeniu uroczystości pierwszomajowych rozpoczynały się Dni Andrychowa, na których nie mogło zabraknąć orkiestry „Andropolu". Podczas święta miasta orkiestra koncertowała najczęściej na tarasie Pałacu Bobrowskich w parku śródmiejskim. Także w maju odbywał się Tydzień Ochrony Przeciwpożarowej. Obchody inaugurował capstrzyk, czyli przemarsz orkiestry z asystą Zakładowej Straży Pożarnej ulicami Andrychowa, który odbywał się wieczorem, w dniu poprzedzającym główne uroczystości. Następnie, początkiem czerwca, miał miejsce Tydzień Kultury Fizycznej w Andrychowie. Wiosną i jesienią zarząd oddziału zakładowego

20. W. Wolas, *Sprawozdanie z I Wojewódzkiego Przeglądu Orkiestr Dętych w Bielsku-Białej,* dokument niepublikowany, Andrychów dnia 11.06.1976 r.
21. Święto uchwalono 9 stycznia 1964 r., obchodzono je hucznie w pierwszą niedzielę po 15 kwietnia. Obecnie Dzień Pracownika Przemysłu Włókienniczego, Odzieżowego i Skórzanego obchodzi się 20 kwietnia.

Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego (PTTK) przy AZPB organizował piesze rajdy po Beskidzie Małym z metą w Ośrodku Kolonijnym „Dom Zdrowia" we wsi Targanice w gminie Andrychów. W programie zakończenia zawsze musiał się znaleźć występ zakładowej orkiestry.

Do najbardziej lubianych i wyczekiwanych przez muzyków orkiestry należał, organizowany corocznie przez zarząd ZOD, tradycyjny wieczorek taneczny dla członków orkiestry i ich żon oraz wszystkich sympatyków zespołu, którzy w różnej formie udzielali pomocy orkiestrze. Na wieczorek zapraszano także zarząd AZPB oraz kierowników i mistrzów tych oddziałów, na których zawodowo pracowali muzycy, co stanowiło pewnego rodzaju formę podziękowań dla tych kierowników za umożliwienie swoim podwładnym brania udziału w działalności orkiestry. Spotkania te, organizowane zawsze początkiem roku, były okazją do wspólnej zabawy z rodzinami członków zespołu. Koszty wieczorku pokrywane były w większości ze środków pozostających w dyspozycji ZOD „Andropol", a do tańca przygrywał kilkuosobowy zespół muzyczny, złożony z muzyków grających w orkiestrze.

Fot. 23. Zespół muzyczny przygrywający podczas wieczorku tanecznego. Jego skład tworzyli członkowie zakładowej orkiestry dętej.

Fot. 24. Capstrzyk przed Świętem Pracy.

Fot. 25. Przemarsz ulicami Andrychowa ZOD „Andropol" podczas obchodów pierwszomajowych. Orkiestrę prowadzi Władysław Wolas.

Oprócz udziału w różnego rodzaju wydarzeniach społeczno-kulturalnych, orkiestra bardzo często występowała na uroczystościach pogrzebowych. Czynni oraz emerytowani pracownicy AZPB, mieli możliwość dobrowolnego opodatkowania swoich pensji na rzecz bieżącej działalności ZOD (w latach 70. była to niewielka kwota 2 zł miesięcznie), tym samym nabywali przywilej bezpłatnej oprawy muzycznej własnych uroczystości pogrzebowych. Zazwyczaj oprawa muzyczna takiej uroczystości rozpoczynała się grą orkiestry już pod domem zmarłego, następnie w spokojnym rytmie marszów żałobnych, kondukt pogrzebowy zmierzał do kościoła. Po mszy świętej następowało przejście na miejsce wiecznego spoczynku, nadal w asyście orkiestry. Jeśli uroczystości miały charakter świecki, to forma oprawy pogrzebu była odpowiednio zmieniana. W tamtych czasach orkiestra brała udział średnio w kilku pogrzebach tygodniowo, ale zdarzały się nawet i trzy w ciągu jednego dnia – zespół dzielono wówczas na dwa lub trzy mniejsze zespoły.

Muzycy ZOD AZPB występowali także podczas licznych uroczystości kościelnych odbywających się na terenie gminy Andrychów. Zazwyczaj były to Rezurekcje, odpusty parafialne, procesje Bożego Ciała, Pasterki, a także inne ważne uroczystości i święta. Podczas tych wydarzeń orkiestra także dzieliła się na kilka składów, jej członkowie pochodzili przecież z różnych parafii w gminie Andrychów. Muzycy grali w ubraniach cywilnych, a nie w mundurach orkiestry. Mimo, iż Rada Zakładowa AZPB była bardzo przychylnie nastawiona do pracowników zakładu grających w orkiestrze, to stanowisko dyrekcji w sprawie występu muzyków było w tamtym okresie jednoznaczne: zakaz udziału umundurowanych członków orkiestry na uroczystościach kościelnych.

Fot. 26. Ostatnie pożegnanie kolegi, Jana Prusa. 1978 r.

Fot. 27. Muzycy ZOD AZPB „Andropol" w cywilnych ubraniach podczas uroczystego poświęcenia kamienia węgielnego pod kościół w Bolęcinie (gm. Andrychów). Poświęcenia dokonał biskup Franciszek Macharski (na zdjęciu) 19 czerwca 1984 r.

W październiku 1977 r. w Zakładowym Domu Kultury (ZDK) AZPB w Andrychowie odbył się Jubileusz 25-lecia ZDK przy AZPB oraz 55-lecie Zakładowej Orkiestry Dętej AZPB „Andropol" wraz z otwarciem Roku Kulturalno-Oświatowego 1977/1978. Uroczystości odbywały się pod patronatem zarządu głównego Związków Zawodowych Pracowników Przemysłu Włókienniczego, Odzieżowego i Skórzanego w Łodzi; Wojewódzkiej Rady Związków Zawodowych w Bielsku-Białej oraz Urzędu Miasta w Andrychowie.

Do udziału w uroczystościach jubileuszowych zaproszono:

* Zakładową Orkiestrę Dętą przy Fabryce Samochodów Małolitrażowych w Bielsku-Białej,
* Zakładową Orkiestrę Dętą przy Zakładach Metali Lekkich w Kętach,
* Amatorską Orkiestrą Dętą przy Wiejskim Domu Kultury w Głębowicach.

Program obchodów obejmował m.in. przemarsz orkiestr ulicami miasta Andrychowa, koncert poszczególnych orkiestr, krótki występ połączonych orkiestr (wykonanie dwóch marszy), po którym uczestnicy udali się na wspólny obiad. Podczas uroczystości 55-lecia andrychowskiej orkiestry dętej Przewodniczący Rady Zakładowej – Piotr Wrona – wręczył wyróżnionym członkom zakładowej orkiestry nagrody pieniężne za wieloletnie zaangażowanie w działalność zespołu.

Wyróżnieni członkowie ZOD przy AZPB „Andropol" w Andrychowie, to:

1. Adam Baran,
2. Jan Brońka,
3. Czesław Byrski,
4. Jerzy Cielebon,
5. Kazimierz Góra,
6. Stanisław Górkiewicz,
7. Fryderyk Homel,
8. Edward Janeczko,
9. Jan Kapela,
10. Tadeusz Kapela,
11. Józef Kasperek,
12. Władysław Kierpiec,
13. Józef Koczur,
14. Mieczysław Kołodziejczyk,
15. Antoni Kubień,
16. Józef Kudłacik,
17. Bolesław Kułak,
18. Kazimierz Legień,
19. Czesław Marczak,
20. Kazimierz Mrzygłód,
21. Stanisław Niedziela,
22. Emil Oboza,
23. Stanisław Pietraszek,
24. Antoni Ryczek,
25. Stanisław Sala,
26. Zbigniew Socała,
27. Władysław Spisak,
28. Stanisław Stopa,
29. Leopold Szymik,
30. Antoni Walczak,
31. Adam I Wandor,
32. Adam II Wandor,
33. Ludwik Wandor,
34. Stanisław Zacny,
35. Zygmunt Zamysłowski,
36. Bronisław Żabiński,
37. Stefan Żabiński.

Poniżej zamieszczono wykaz ważniejszych występów okolicznościowych oraz koncertów ZOD „Andropol" zagranych w drugiej połowie lat 70., pod batutą Władysława Wolasa:

* Udział w obchodach Dni Bielska-Białej w czerwcu 1977 r.
* Występ orkiestry podczas otwarcia Ogólnopolskich Młodzieżowych Igrzysk Zimowych w Szczyrku w lutym 1978 r.
* Udział w przeglądzie orkiestr dętych okręgu bielskiego w Cieszynie w maju 1978 r.
* Udział w obchodach Dni Bielska-Białej w maju 1978 r.
* Udział w przeglądzie orkiestr dętych „Złoty Helikon" w Cieszynie w maju 1980 r.

W roku 1987 funkcję kapelmistrza orkiestry na krótki okres dwóch lat, po Władysławie Wolasie przejął jeden z trębaczy ZOD AZPB Adam Baran. Zmiana na tym stanowisku nie była spowodowana aspektami czysto muzycznymi, raczej była wywołana niedociągnięciami dyrygenta Wolasa w sprawach służbowych, pozamuzycznych. Władysław Wolas został zatrudniony w AZPB w 1975 r. na stanowisku dyrygenta ZOD z zaszeregowaniem jako magazynier magazynu technicznego. Tak więc oprócz pracy dyrygenta sprawował pieczę nad instrumentami oraz innym sprzętem znajdującym się w pomieszczeniach orkiestry. Dyrekcja zakładu miała pewne zastrzeżenia co do prawidłowości prowadzenia magazynu instrumentów orkiestry, co spowodowało rozwiązanie umowy o pracę z kapelmistrzem Władysławem Wolasem.

W porozumieniu z zarządem Orkiestry, na stanowisko dyrygenta ZOD z dniem 1 lipca 1987 r. został powołany wychowanek andrychowskiej orkiestry Adam Baran, zamieszkały w Roczynach w gminie Andrychów. Nowy dyrygent posiadał odpowiednie uprawnienia do prowadzenia orkiestry dętej oraz doświadczenie, które zdobył w orkiestrze Ochotniczej Straży Pożarnej w Roczynach, gdzie funkcję kapelmistrza pełnił od roku 1982.

Mimo krótkiego okresu pracy w charakterze dyrygenta zakładowej orkiestry Adam Baran zdołał się wykazać dużym zaangażowaniem, m.in. w znacznym stopniu odnowił repertuar orkiestry – sporządził nowe komplety książeczek marszowych, wprowadził wiele nowych utworów muzyki rozrywkowej, wznowił występy koncertowe orkiestry, przyczynił się do zakupu przez AZPB nowych instrumentów dla orkiestry oraz do rozwoju przyorkiestrowej szkółki nauki gry na instrumentach dętych, liczącej aż 45. kandydatów na muzyków.

Fot. 28. Przemarsz orkiestry „Andropolu" ulicami Andrychowa podczas pierwszego etapu II Ogólnopolskiego Przeglądu Orkiestr Zakładowych woj. bielskiego w 1989 r. Dyryguje Adam Baran (z buławą).

1.4. Andrychowska orkiestra dęta po 1989 roku

Po upadku komunizmu w Polsce sytuacja większości dużych zakładów przemysłowych w naszym kraju uległa znacznemu pogorszeniu. Wiele państwowych przedsiębiorstw zostało sprywatyzowanych. Wolny rynek spowodował masowy import tanich produktów. Pojawianie się w sklepach coraz to większej ilości produktów sprowadzanych głównie z Chin, zdecydowanie tańszych od tych produkowanych w AZPB, doprowadziło do zmniejszenia zapotrzebowania na andrychowską tkaninę. Wiązało się to z koniecznością znacznego ograniczenia zatrudnienia w zakładach bawełnianych, co w rezultacie prowadziło do pogorszenia warunków życia pracowników fabryki.

Zdaniem autora początek lat dziewięćdziesiątych XX w. nie był dobrym okresem także dla zakładowych orkiestr dętych, działających na terenie naszego kraju. Wiele z nich zostało rozwiązanych. Część zespołów przejęły ośrodki kulturalne, inne przekształcono w orkiestry parafialne, a jeszcze inne zmieniły swój profil na czysto amatorski (stowarzyszenia, towarzystwa muzyczne).

Jedyną grupą orkiestr dętych jaka mogła „zyskać" na tych przekształceniach były orkiestry strażackie, działające przy Ochotniczych Strażach Pożarnych. Wcześniej nie zawsze dostrzegane (grały bowiem zazwyczaj podczas uroczystości kościelnych czy Dnia Strażaka) mogły w końcu pokazać się w całej krasie, podczas wszelkiego rodzaju uroczystości państwowych oraz biorąc udział w imprezach, w których orkiestra była nieodzownym elementem oprawy muzycznej.

W tym miejscu warto wspomnieć o orkiestrach strażackich z okolic Andrychowa, takich jak Orkiestra Dęta przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Roczynach (gmina Andrychów), Młodzieżowa Orkiestra Dęta przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Nidku czy Amatorska Orkiestra Dęta przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Wieprzu (obie z gminy Wieprz sąsiadującej z Andrychowem). Orkiestry te były wcześniej przez lata wspierane przez muzyków z ZOD przy AZPB „Andropol". Wspierane zarówno pod kątem muzycznym jak i instrumentalnym (wypożyczanie instrumentów).

Część muzyków andrychowskiej orkiestry pochodziła właśnie z wcześniej wymienionych wsi, w których istniały orkiestry strażackie. Wielka chęć muzykowania powodowała często bezinteresowne zaangażowanie w działalność orkiestr strażackich, w których grywali koledzy z zakładowej orkiestry. Szczególne wsparcie ze strony andrychowskiej orkiestry otrzymała Młodzieżowa Orkiestra Dęta z Nidku. Pierwsi młodzi członkowie tego zespołu swoją wiedzę muzyczną zdobywali na zajęciach szkółki nauki gry na instrumentach dętych przy ZOD AZPB. Zarząd orkiestry „Andropolu" przez wiele lat wypożyczał nieodpłatnie kilkanaście instrumentów dętych kolegom z Nidku, a także pomagał przy kompletowaniu repertuaru orkiestry udostępniając swoje własne materiały nutowe.

Współpraca między orkiestrami strażackimi, a andrychowską orkiestrą dętą utrzymywana jest do dnia dzisiejszego, szczególnie w zakresie uzupełniania składu osobowego tych orkiestr.

Fot. 29. Orkiestra Dęta przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Roczynach podczas występu w miejscowości Brenna. Skład orkiestry wspierany przez muzyków z orkiestry „Andropolu".

Od początku lat dziewięćdziesiątych sytuacja materialna andrychowskich zakładów zaczęła się stopniowo pogarszać, w związku z czym wszelkie koszty związane z utrzymaniem orkiestry były ponoszone przez AZPB tylko do dnia 31 marca 1992 r. Trudne czasy spowodowały, iż ostatecznie zakład zmuszony był do zaprzestania finansowania orkiestry zakładowej. Warto w tym miejscu zaznaczyć, iż osoby grające w zakładowej orkiestrze otrzymywały z tego tytułu wynagrodzenie pieniężne. Jak wspominają starsi muzycy, nie były to duże kwoty, ale płacono za każdą próbę i każdy występ orkiestry. W 1992 r. zrezygnowano także i z tych niewielkich wypłat. Przez niedługi okres orkiestra otrzymywała jeszcze dotacje z tytułu dobrowolnego opodatkowania się załogi fabryki, co umożliwiało wypłacanie co pewien czas skromnych nagród pieniężnych muzykom, którzy byli szczególnie zaangażowani w całkowicie społeczną już działalność orkiestry. Niestety szybki wzrost cen

w sklepach i niskie pensje robotnicze powodowały uszczuplanie portfeli pracowników zakładu. Wkrótce zatem także dobrowolne opodatkowanie załogi zakładu zostało zlikwidowane.

W tym, tak trudnym czasie dla zakładowych orkiestr dętych, przywiązani do swojego zespołu muzycy andrychowskiej orkiestry (niektórzy grali w niej już ponad czterdzieści lat), postanowili zrobić wszystko, co w ich mocy, by zespół nadal istniał. Początkowo zarząd zakładu nieodpłatnie udostępnił im pomieszczenia socjalne oraz nie pobierał opłat za korzystanie z instrumentów muzycznych, które nadal należały do AZPB. Zatrudnił także dyrygenta orkiestry, umożliwiając mu w ramach pracy prowadzenie prób z orkiestrą, a także szkolenie młodych adeptów gry na instrumentach dętych. W działalności zespołu nastąpiły więc znaczące zmiany. W roku 1990 kapelmistrzem orkiestry „Andropolu" został ponownie Władysław Wolas, zastępując Adama Barana, który wyjechał na trzy lata do Kanady w celach zarobkowych (gdzie grał w orkiestrze dętej przy Ukraińskim Centrum Kultury w Toronto). Stan ilościowy zespołu zmniejszył się do 30 osób. W związku z tym postanowiono kontynuować pracę z młodzieżą, by stopniowo uzupełnić szeregi orkiestry. Zmniejszenie składu orkiestry spowodowało obniżenie poziomu trudności granych utworów. Trudne utwory koncertowe wywodzące się głównie z muzyki klasycznej zostały zastąpione, aranżowanymi przez dyrygenta Władysława Wolasa, lekkimi utworami z gatunku muzyki rozrywkowej i biesiadnej. Z takim tanecznym repertuarem orkiestra często występowała podczas festynów organizowanych przez (jednego z głównych sponsorów) – Bank Spółdzielczy w Andrychowie. Grywano także podczas festynów szkolnych, strażackich, jubileuszy zakładowych, z okazji Dni Andrychowa, Dnia Dziecka i innych imprez odbywających się na świeżym powietrzu.

Oprócz uroczystości świeckich orkiestra „Andropolu" nadal bardzo często swoją grą uświetniała uroczystości kościelne, takie jak: Rezurekcje Zmartwychwstania Pańskiego, odpusty parafialne, procesje Bożego Ciała, Pasterki czy prymicje kapłańskie. Andrychowska orkiestra obsługiwała większość tego rodzaju uroczystości w takich parafiach jak: parafia św. Macieja i parafia św. Stanisława w Andrychowie, parafie w Inwałdzie, Targanicach, Bolęcinie i w Sułkowicach (wszystkie z gminy Andrychów).

Kapelmistrz Władysław Wolas cały swój wolny czas poświęcał orkiestrze „Andropolu". Na zajęcia szkółki nauki gry, prowadzonej przez niego, przychodziło coraz więcej młodzieży, która stopniowo zaczynała zasilać szeregi orkiestry. Władysław Wolas wspierał także swoją wiedzą muzyczną i doświadczeniem w pracy z orkiestrami dętymi lub podobnymi zespołami instrumentalnymi, kapelmistrzów kilku zaprzyjaźnionych orkiestr. Niejednokrotnie przygotowywał z nimi repertuar koncertowy na różne konkursy czy przeglądy, osobiście dyrygując takim zespołem. Niestety nagłe pogorszenie się stanu zdrowia kapelmistrza Wolasa przerwało pracę z orkiestrą nad podnoszeniem jej poziomu muzycznego. Diagnoza postawiona przez lekarzy – rak złośliwy krtani – była jak wyrok. Choroba nie zostawiła zbyt wiele czasu dyrygentowi. Władysław Wolas przegrał walkę z rakiem po kilku miesiącach choroby, do końca wierząc w powrót do zdrowia i pracy muzycznej. Zmarł mając zaledwie 48 lat. Został pochowany 4 września 1997 r. na cmentarzu komunalnym w swojej rodzinnej miejscowości Głębowice. W uroczystościach pogrzebowych uczestniczyło kilka orkiestr. W ostatniej drodze kapelmistrza Wolasa uczestniczyło blisko stu muzyków. Jego śmierć była ogromną stratą nie tylko dla andrychowskiej orkiestry, a także całej lokalnej społeczności muzycznej.

Funkcję kapelmistrza przejął wówczas jeden z muzyków orkiestry Jerzy Cielebon. Był on związany z zespołem „Andropolu" od kilkudziesięciu lat nie tylko jako muzyk, ale także jako członek zarządu orkiestry społecznie zaangażowany w jej działalność. Jerzy Cielebon pełnił obowiązki dyrygenta orkiestry przez okres kilkunastu miesięcy. Niestety, mimo posiadanych kwalifikacji w postaci odbytego kursu kapelmistrzowskiego brak mu było odpowiedniego doświadczenia, by nadal podnosić poziom orkiestry.

Fot. 30. Pogrzeb Władysława Wolasa w 1997 r. Gra prawie 100-osobowa orkiestra dęta połączonych kilku orkiestr m.in. z Andrychowa, Głębowic, Wieprza i Nidku.

Fot. 31. Orkiestra Dęta „Andropolu" podczas Dni Andrychowa w 1999 r. Dyryguje Jerzy Cielebon.

W lutym 1999 r. dzięki staraniom zarządu orkiestry, udało się znaleźć odpowiednią osobę na stanowisko dyrygenta orkiestry „Andropolu". Tą osobą był mgr Wojciech Piątek – kapelmistrz orkiestry dętej jednostki wojskowej w Bielsku-Białej, w stopniu porucznika (później kapitana). Pochodzący z Żywca Piątek pierwsze kroki muzyczne stawiał pod okiem swojego ojca – kapelmistrza orkiestry dętej. Studia wyższe ukończył na Akademii Muzycznej w Krakowie w klasie klarnetu. Początkowo pracował jako nauczyciel w Państwowej Szkole Muzycznej II stopnia w Bielsku-Białej, następnie objął funkcję kapelmistrza orkiestry wojskowej w Bielsku-Białej. Sprowadzenie do andrychowskiej orkiestry Wojciecha Piątka okazało się bardzo dobrym posunięciem. Mimo dużych wymagań, jakie od razu zaczął stawiać muzykom amatorom, nie zniechęciło to nikogo do udziału w próbach. Wręcz przeciwnie, przyciągnął on swoją osobą kolejnych muzyków grających w okolicznych orkiestrach czy też podobnych zespołach instrumentalnych.

Rok 1999 należał do wyjątkowo udanych dla orkiestry dętej „Andropolu", działającej już pod patronatem Centrum Kultury i Wypoczynku w Andrychowie (CKiW), zarówno pod względem muzycznym – zatrudnienie znakomitego dyrygenta, jak i pod względem organizacyjnym. Do poprawy tego drugiego aspektu przyczynił się głównie ówczesny Prezes Zarządu orkiestry Zdzisław Prus, który wraz z kolegami z zarządu pozyskali środki pieniężne od sponsorów na zakup pełnego umundurowania dla zespołu. Na sukcesy muzyczne andrychowskich dęciaków nie trzeba było długo czekać. Jesienią jeszcze tego samego roku orkiestra „Andropolu" wzięła udział w XXII Małopolskim Festiwalu Orkiestr Dętych „Echo Trombity '99 " w Nowym

Sączu, gdzie zajęła III miejsce w grupie orkiestr działających przy ośrodkach kultury, stowarzyszeniach społeczno-kulturalnych i parafiach.

Po tym sukcesie orkiestra zaczęła regularnie brać udział w organizowanym corocznie festiwalu „Echo Trombity" oraz w Rejonowym Przeglądzie Amatorskich Orkiestr Dętych w Andrychowie „O liść Platana" zdobywając liczne nagrody i wyróżnienia:

* I miejsce w I Rejonowym Przeglądzie Amatorskich Orkiestr Dętych w Andrychowie „O liść Platana" w maju 2001 r.
* Wyróżnienie na XXIV Małopolskim Festiwalu Orkiestr Dętych „Echo Trombity" w Nowym Sączu w czerwcu 2001 r.
* II miejsce na II Rejonowym Przeglądzie Amatorskich Orkiestr Dętych w Andrychowie „O liść Platana" w maju 2002 r.
* II miejsce na III Rejonowym Przeglądzie Amatorskich Orkiestr Dętych w Andrychowie „O liść Platana" w maju 2003 r.

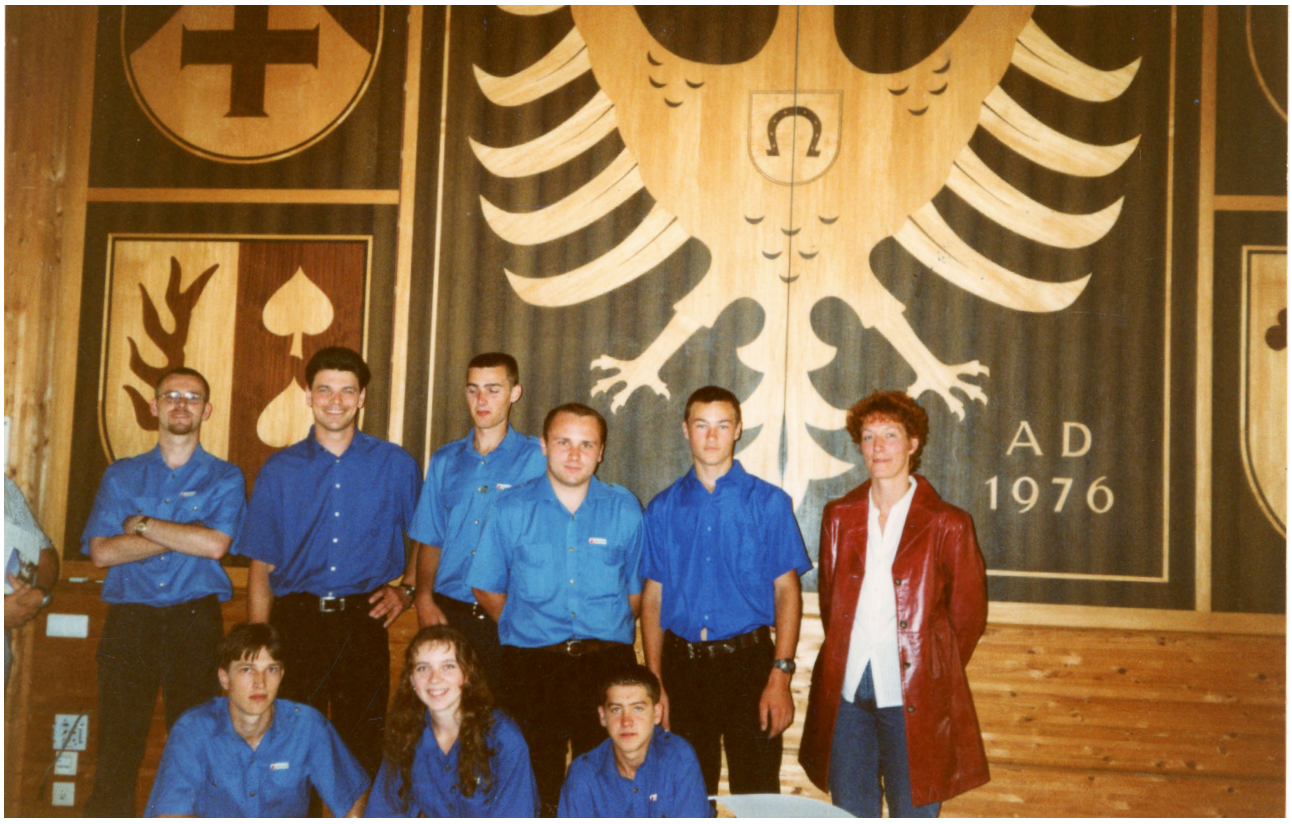
Jednak największym sukcesem andrychowskiej orkiestry pod kierunkiem mgr Wojciecha Piątka było zdobycie I miejsca w grupie orkiestr działających przy parafiach, stowarzyszeniach i domach kultury podczas XXVI Małopolskiego Festiwalu Orkiestr Dętych „Echo Trombity" oraz pucharu ufundowanego przez Marszałka Województwa Małopolskiego Janusza Sepioła w czerwcu 2003 r.

Fot. 32. Obchody Jubileuszu 75-lecia OSP w Targanicach. Orkiestrę Dętą „Andropol" prowadzi Wojciech Piątek. Fot. Z. Grabowski.

Fot. 33. Wręczenie pucharu Marszałka Województwa Małopolskiego. Puchar na ręce dyrygenta Orkiestry Dętej „Andropol" Wojciecha Piątka przekazuje członek Komisji Artystycznej Festiwalu „Echo Trombity 2003" Stanisław Migacz.

Warto także wspomnieć o wydarzeniach, które nie były związane z typową działalnością muzyczną orkiestry taką jak przeglądy, koncerty okolicznościowe, stałe uroczystości państwowe, świeckie czy kościelne. Jednym z takich nietypowych wydarzeń był udział członków orkiestry, a ściślej muzyków grających na instrumentach dętych blaszanych takich jak trąbka, puzon oraz sakshorn, w biciu rekordu do Księgi Guinnessa, w dniu 11 czerwca 2000 r. na krakowskim Rynku. W biciu rekordu organizowanym przez Radio Zet brało udział prawie 2000 muzyków, którzy równocześnie odegrali Hejnał Mariacki. Drugim wydarzaniem wartym przytoczenia był wyjazd młodzieży grającej w andrychowskiej orkiestrze do miasta partnerskiego Isny im Allgäu w Niemczech latem 2002 r. W wyjeździe uczestniczyło siedem osób, była to młodzież w wieku do 21 lat. Celem wyjazdu był udział w międzynarodowych spotkaniach młodzieży grającej na instrumentach dętych oraz perkusyjnych. Oprócz młodzieży z Andrychowa w spotkaniach uczestniczyły grupy młodzieży z Holandii, Niemiec, Finlandii, Mołdawii oraz grupa uczniów liceum muzycznego z Wałbrzycha. Podczas prób odbywających się przez kilka dni pod okiem nauczycieli szkół muzycznych ćwiczono repertuar koncertu podsumowującego te kilkudniowe warsztaty. Repertuar koncertu finałowego był złożony głównie z utworów muzyki klasycznej w aranżacji na orkiestrę dętą, ale nie zabrakło także współczesnych utworów aranżowanych typowo na orkiestry dęte, z wykorzystaniem szerokiej gamy instrumentów perkusyjnych (a nawet szklanych naczyń, jak to miało miejsce w utworze zatytułowanym „Crystals"). Poziom trudności utworów przygotowywanych do występu był bardzo wysoki zwłaszcza dla młodzieży z orkiestry „Andropolu", a to dlatego, iż w przeciwieństwie do zdecydowanej większości osób uczestniczących w tych warsztatach andrychowianie nie posiadali przygotowania typowo muzycznego, zdobywanego w szkołach muzycznych. Mimo tych braków, dzięki solidnej pracy zdołali opanować wymagany poziom programu. Z pewnością występ w ponad 60. osobowej, międzynarodowej orkiestrze, w której grało wielu wybitnie uzdolnionych adeptów muzyki instrumentalnej, był nie lada doświadczeniem, zwłaszcza ze względu na rodzaj i poziom wybranego repertuaru zdecydowanie odbiegającego od tego, na co dzień grywanego przez młodzież w andrychowskiej orkiestrze dętej. Organizatorzy tych spotkań nie zapomnieli także o odpoczynku dla młodych muzyków. Zorganizowano wyjazd do stolicy Bawarii – Monachium, a wieczorami młodzież z zaprzyjaźnionych miast mogła się integrować podczas koncertów orkiestr dętych, odbywających się w wielkim namiocie zbudowanym z okazji Kinderfestu.

Fot. 34. Młodzież orkiestry „Andropol" podczas zwiedzania ratusza miasta Isny im Allgäu, wraz z dyrygentem połączonej międzynarodowej orkiestry (drugi od lewej).

1.5. Stowarzyszenie Miejska Orkiestra Dęta „Andropol" Andrychów.

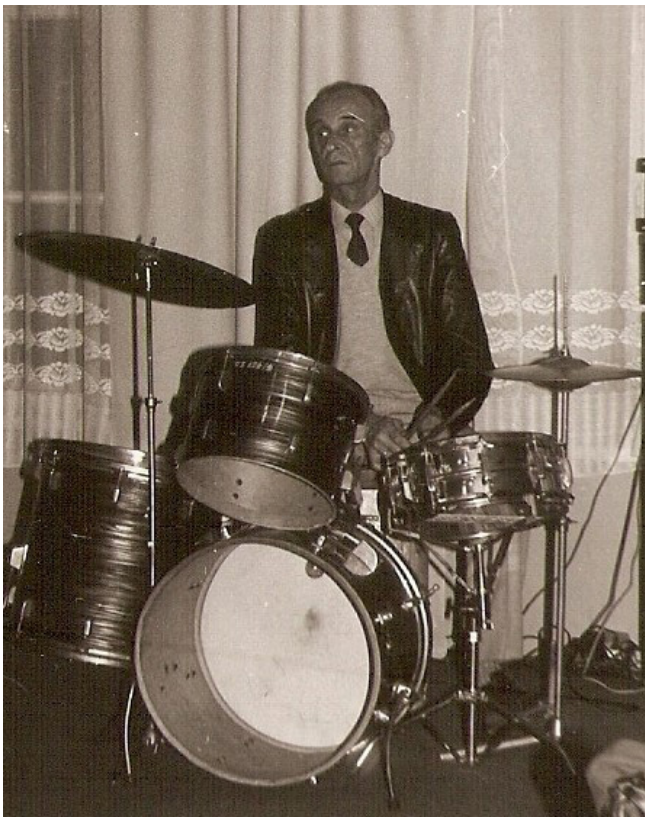
Początkiem 2003 r., za namową ówczesnego Burmistrza Miasta Andrychów Jana Pietrasa, zarząd andrychowskiej orkiestry postanowił uregulować prawnie swoją działalność zakładając Stowarzyszenie Miejska Orkiestra Dęta „Andropol" Andrychów.

Celem działalności Stowarzyszenia jest wspieranie inicjatyw i wspólnych przedsięwzięć w zakresie upowszechniania wiedzy i kultury muzycznej oraz nauki gry na instrumentach dętych poprzez:

a) organizowanie koncertów;
b) organizowanie szkoleń – naukę dzieci i młodzieży;
c) współpracę z instytucjami kultury i jednostkami oświatowymi[22].

Założycielami Stowarzyszenia byli muzycy orkiestry „Andropolu": Stanisław Stopa, Jan Kapela, Jerzy Cielebon, Łukasz Zaborowski oraz Zdzisław Prus. To głównie dzięki jego staraniom udało się założyć stowarzyszenie. Zdzisław Prus (syn wspomnianego Adolfa Prusa przedwojennego założyciela andrychowskiej orkiestry przy Zakładach Braci Czeczowiczka) był osobą powszechnie znaną i szanowaną. Związany z „Andropolem" od kilkudziesięciu lat zarówno jako muzyk (grywał na perkusji) jak i działacz zarządu orkiestry (często piastował stanowisko kierownika Zakładowej Orkiestry Dętej AZPB). Jego szczególny wkład pracy w działalność andrychowskich dęciaków po 1989 r. znacząco przyczynił się do utrzymania orkiestry na odpowiednim poziomie w tych trudnych czasach. Przy zakładaniu stowarzyszenia przyświecała mu myśl, by spopularyzować dokonania orkiestry dętej posiadającej ponad 80. letnią historię. Chciał także, dzięki wsparciu sponsorów (miłośników orkiestr dętych), tworzyć coraz lepsze warunki do prowadzenia przyorkiestrowej szkółki nauki gry na instrumentach. Planował zakup nowych instrumentów muzycznych oraz stworzenie oddzielnych zajęć dla sekcji klarnetów i saksofonów, sekcji trąbek, sekcji puzonów, tenorów i tub oraz sekcji perkusyjnej, co wiązało się z koniecznością zatrudnienia dodatkowych instruktorów.

Stowarzyszenie Miejska Orkiestra Dęta „Andropol" Andrychów zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym 9 października 2003 r. Niestety Zdzisławowi Prusowi nie udało się osobiście zrealizować wspomnianych celów pod szyldem stowarzyszenia. Latem 2003 r. ciężko zachorował i jego stan zdrowia zaczął się zdecydowanie pogarszać. Długotrwały pobyt w szpitalu uniemożliwił mu czynne zaangażowanie w końcowych pracach przy tworzeniu stowarzyszenia. Zmarł w wieku 72 lat, zaledwie po trzech miesiącach choroby, w dniu swoich urodzin 31 października 2003 r.

Fot. 35. Zdzisław Prus – wieloletni działacz andrychowskiej orkiestry dętej.

22. Statut Stowarzyszenia Miejska Orkiestra Dęta „Andropol" Andrychów.

Początkiem 2004 r. podczas pierwszego walnego zebrania członków Stowarzyszenia Miejska Orkiestra Dęta „Andropol" Andrychów muzycy andrychowskiej orkiestry wybrali zarząd stowarzyszenia, na czele którego stanął Zenon Turowski – pracownik spółki handlowej, która przejęła AZPB. Dzięki temu wyborowi orkiestra mogła nadal prowadzić próby w pomieszczeniach dawnych zakładów AZPB bezpłatnie. Nowy prezes nie miał jednak doświadczenia w zarządzaniu orkiestrą dętą, co z czasem powodowało wiele nieporozumień i przyczyniło się do rezygnacji z funkcji wiceprezesa Andrzeja Prusa (syna Zdzisława Prusa) oraz odejścia z zespołu Zbigniewa Socały wieloletniego członka orkiestry „Andropolu", który w zarządzie stowarzyszenia pełnił funkcję skarbnika. Plan, który zakładał szybki rozwój orkiestry dzięki przywilejom, jakie stwarza status stowarzyszenia nie sprawdził się jednak w praktyce. Przez dłuższy czas nie udawało się pozyskać żadnych znaczących środków na zakup nowych instrumentów, czy uzupełnienie umundurowania orkiestry. Stan osobowy orkiestry zaczął gwałtownie się zmniejszać. Starzy orkiestranci głównie z powodów zdrowotnych musieli po wielu latach gry rozstać się z orkiestrą. Brak szkółki nauki gry na instrumentach zdecydowanie utrudniał uzupełnianie składu orkiestry. Sytuacja ta doprowadziła do znacznego obniżenia poziomu artystycznego zespołu. Orkiestra od 2004 r. wycofała się z udziału w Małopolskim Festiwalu Orkiestr Dętych „Echo Trombity" w Nowym Sączu, a podczas Regionalnych Przeglądów Orkiestr Dętych „O liść Platana" w Andrychowie, nie zajmowała już czołowych miejsc.

W sierpniu 2006 r. w związku z wciąż pogarszającą się sytuacją orkiestry (zwłaszcza pod względem liczebności zespołu) postanowiono – jak to miało miejsce w przeszłości – zorganizować przyorkiestrową szkółkę nauki gry na instrumentach dętych. Zakładano, że naukę gry w nowo powstającej szkółce będzie prowadził kapelmistrz orkiestry. Ówczesny kapelmistrz Wojciech Piątek zamieszkały na stałe w Bielsku-Białej, a pracujący w Żywcu, nie mógł jednak pogodzić czasowo dodatkowego zajęcia, jakim byłoby prowadzenie kilkunastoosobowej szkółki w Andrychowie. Sytuację ponadto utrudniało stanowisko dyrekcji CKiW w Andrychowie, która nie godziła się na opłacanie dodatkowego instruktora nauki gry na instrumentach dętych. Zarząd orkiestry musiał więc znaleźć osobę, która mogłaby pogodzić funkcję dyrygenta orkiestry z funkcją instruktora muzycznego. Na pełnienie funkcji kapelmistrza orkiestry zgodził się członek orkiestry „Andropolu" Łukasz Zaborowski rodem z Andrychowa, student kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, filia w Cieszynie. Mimo swojego młodego wieku (niespełna 26 lat), miał już znaczące doświadczenie jeśli chodzi o grę w orkiestrze dętej oraz podobnych zespołach instrumentalnych. Od lat bowiem grywał na puzonie w kilku okolicznych orkiestrach dętych, a także w Big Bandzie Małopolskim z Krakowa składającym się głównie z muzyków Krakowskiej Szkoły Jazzu i Muzyki Rozrywkowej, do której sam także uczęszczał. Dzięki umiejętności gry na puzonie, saksofonie, tubie, sakshornie barytonowym a także trąbce nowy kapelmistrz mógł prowadzić szkółkę z szeroką gamą instrumentalną. Skład orkiestry mógł być uzupełniany w zależności od zapotrzebowania na dany instrument a młodzież miała tym samym możliwość nauki gry na wybranym przez siebie instrumencie dętym.

Fot. 36. Zenon Turowski – pierwszy Prezes Stowarzyszenia Miejska Orkiestra Dęta „Andropol" Andrychów (pierwszy z lewej).

Fot. 37. Uczniowie Młodzieżowej szkółki nauki gry na instrumentach dętych prowadzonej przez kapelmistrza orkiestry Łukasza Zaborowskiego (na zdjęciu drugi od prawej).

Mimo trudności, które związane były z ciągłymi przeprowadzkami orkiestry (zespół praktycznie co roku zmieniał swoją siedzibę[23]) poziom orkiestry wzrastał. Dzięki stopniowemu wdrażaniu do składu zespołu najzdolniejszych uczniów szkółki, stan ilościowy zespołu w tym czasie wzrósł do 30. członków. Przy orkiestrze działał także przez pewien czas big band, składający się z kilkunastu doświadczonych muzyków orkiestry, pragnących spróbować swoich sił w muzyce rozrywkowej szczególnie swingowej oraz funk-rockowej. Big-Band Andrychów już w pierwszym roku swojej działalności zdobył wyróżnienie podczas IX Rejonowego Przeglądu Amatorskich Orkiestr Dętych w Andrychowie, jednocześnie kwalifikując się do finału Wojewódzkiego Festiwalu Orkiestr Dętych „Echo Trombity" (2018) w Nowym Sączu, gdzie wywalczył III miejsce w kategorii big-bandów.

Andrychowska orkiestra pod kierunkiem Łukasza Zaborowskiego, przeszła spore zmiany. Jeszcze początkiem nowego stulecia średnia wieku większości muzyków przekraczała 50 lat. Natomiast pod koniec pierwszej dekady XXI w., skład zespołu w znacznej części tworzyła młodzież szkół średnich oraz studenci. Zmienił się także repertuar granych utworów: zespół przygotował program składający się z kilkunastu utworów muzyki rozrywkowej złożonych z fragmentów musicali, muzyki filmowej, utworów swingowych, muzyki pop-rockowej oraz muzyki latynoamerykańskiej. Pierwszy raz orkiestra mogła go zaprezentować w styczniu 2009 r. w Miejskim Domu Kultury w Andrychowie podczas Koncertu Noworocznego orkiestr dętych z Andrychowa i Roczyn, zorganizowanego dla sponsorów i mecenasów andrychowskiej kultury.

Wydarzenie to szczegółowo opisał na stronie internetowej CKiW w Andrychowie dziennikarz Jarosław Skupień:

„Mogłoby się wydawać, że kolejny z zapowiadanych przez Centrum Kultury i Wypoczynku w Andrychowie koncertów będzie podobny do innych. A jednak koncert ten zdecydowanie się od nich wyróżnił. (...) Być może – niektórych mogło zdziwić zaproszenie do tak ważnego koncertu – będącego wyrazem wdzięczności za pomoc i nadziei na dalszą współpracę – dwóch orkiestr dętych i mażoretek »Talent«. Przyzwyczailiśmy się przecież do stereotypów postrzegania orkiestr jako formacji statycznych, grających od lat podobny, żeby nie powiedzieć... bezpieczny, ale i trochę nudny... marszowy repertuar. Kto jednak był na koncercie – po obejrzeniu i wysłuchaniu programu przygotowanego przez orkiestry i dziewczęta z »Talentu« nie miał wątpliwości co do celności właśnie takiego – ryzykownego na pierwszy rzut oka posunięcia. (...) Zaczęli marszem na orkiestrę dętą, by przypomnieć, że są orkiestrą dętą (...). Był to jednak jedyny tego typu utwór w ich wykonaniu. Kolejne, to już prawdziwy bukiet składający się z musicali, muzyki filmowej, rock'n roll, swingu, samby, mamby i tańca z szablami. Trzeba przyznać, że publiczność mogła poczuć się trochę... zdezorientowana. Jak wspomniałem wcześniej – do tej pory orkiestry dęte kojarzone były w Andrychowie

23. O siedzibach orkiestry będzie mowa w dalszej części publikacji.

głównie ze statycznymi marszami a tu – Miejska Orkiestra Dęta »Andropol« w Andrychowie zaprezentowała tylko jeden marsz: »Wiwat« Leona Landowskiego. Kolejne utwory były już prawdziwą eksplozją młodości i niekonwencjonalnego podejścia do repertuaru. (...) Żegnani owacjami i kwiatami pożegnali się z publicznością bisem – »Y.M.C.A.« z rep. The Village People. (...) Widać, że wyobraźnia młodych dyrygentów nie ma granic. Pewnie nie udało mi się dokładnie odtworzyć atmosfery tego koncertu – ale widząc, jakie postępy obie orkiestry zrobiły w ciągu ostatnich lat – pewnie jeszcze niejeden raz będziecie mieli okazję sami stwierdzić, czy słowa uznania skierowane w ich kierunku były szczere i prawdziwe. Orkiestry dęte. Kto by pomyślał, że te statyczne formacje mogą wyzwolić w publiczności tyle pozytywnych emocji. Niemożliwe? A jednak[24].

O tym wyjątkowym wydarzeniu pisała również małopolska prasa – „Tygodnik Małopolski Nad Sołą i Skawą" tak opisywał wspomniany koncert:

„Koniec smutnych marszy i patetycznych melodii. Nadszedł czas na zmiany. I chociaż niektórzy byli zaskoczeni, to wszystkim się podobało. W minioną sobotę w Centrum Kultury i Wypoczynku w Andrychowie mieszkańcy mieli okazję posłuchać koncertu noworocznego. Zagrały na nim Miejska Orkiestra Dęta »Andropol« i Orkiestra Dęta OSP »Roczyny«. Każdy, kto tam przyszedł, by posłuchać ciężko brzmiących trąb, rozczarował się. Trąby co prawda zagrały, ale lekko, czysto, skocznie i przyjemnie. Zabrakło też wszystkim znanego »łupu cupu«, w zamian pojawiły się światowe hity. – Aż ciary miałem na plecach – mówi Zbyszek Paluch. Nie tylko on był pod wrażeniem koncertu tych dwóch orkiestr. – W życiu bym nie powiedziała, że orkiestra dęta może dać takiego czadu – wyznaje Maria Wróbel. Co tak naprawdę wydarzyło się w CKiW? Orkiestra „Andropol" zaczęła swój występ marszem, ale to był jedyny taki utwór. Potem był już rock'n'roll, samba, mamba, swing i utwory z musicali. Publiczność miała więc okazję wysłuchać w wykonaniu tej grupy tematu z pierwszych amerykańskich musicali »New York, New York« w aranżacji Jeana Trevesa, zagrali też »The Show Must Go On« Freddiego Mercury'ego oraz »Mambo No.5« Lou Begi. Obecnie w skład orkiestry wchodzi 35 osób, nie brakuje w niej młodych artystów. Kapelmistrzem orkiestry jest Łukasz Zaborowski. – Coraz więcej młodzieży, naszej, andrychowskiej, która uczy się w orkiestrze oraz młodzieży pobierającej naukę w szkołach muzycznych bierze udział we wspólnych próbach. Orkiestra sukcesywnie powiększa swój skład – mówi Zaborowski[25].

Fot. 38. Koncert Noworoczny w 2009 r. w MDK w Andrychowie.

24. J. Skupień, *Koncert Noworoczny*, www.ckiw.andrychow.pl.
25. „Tygodnik Małopolski Nad Sołą i Skawą" 2009, 16 stycznia, s. 7.

W tamtym czasie mimo satysfakcjonującej współpracy z andrychowskim CKiW, działalność statutowa stowarzyszenia, a co za tym idzie, korzyści jakie mogłyby płynąć z tego tytułu, pozostawiała wiele do życzenia. Rok 2010 stał się przełomowy, jeśli chodzi o rozwój działalności statutowej Stowarzyszenia Miejska Orkiestra Dęta „Andropol" Andrychów. Warto w tym miejscu zaznaczyć, iż w 2007 r. decyzją ówczesnych władz dawnych zakładów AZPB muzycy musieli opuścić swoją siedzibę mieszczącą się w pomieszczeniach AZPB i tym samym współpraca między orkiestrą, a zakładem w zasadzie przestała istnieć. W tej sytuacji na wniosek Komisji Rewizyjnej, w dniu 25 lutego 2010 r. odbyło się Nadzwyczajne Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Miejska Orkiestra Dęta „Andropol" Andrychów, na którym zostały wybrane nowe władze stowarzyszenia[26]. Stery stowarzyszenia przejęli wyłącznie muzycy orkiestry, młodzi, wykształceni ludzie, którym nie brakowało chęci do bezinteresownej pracy na rzecz rozwoju muzycznego andrychowskiej orkiestry. Funkcję prezesa objął Wojciech Stanek, od lat angażujący się w działania organizacyjne zespołu, twórca strony internetowej orkiestry, którą założył 1 grudnia 2009 r. i prowadzi do dnia dzisiejszego. Wiceprezesem został Piotr Zięba, a w skład zarządu weszli również Piotr Tomiczek – skarbnik, Paulina Tomiczek – sekretarz oraz Stanisław Stopa – członek zarządu.

Nowo wybrany zarząd stowarzyszenia od razu „zabrał się do roboty". W sprawozdaniu merytorycznym z działalności stowarzyszenia za rok 2010, czytamy m.in. o ogromie pracy włożonej w prawidłowe wyprowadzenie dokumentów stowarzyszenia. W parze z sukcesami natury formalno-organizacyjnej, pojawiły się w roku 2010 także sukcesy muzyczne[27]. Podczas I Powiatowego Przeglądu Orkiestr Dętych o „Puchar Wójta Gminy Polanka Wielka", muzycy zdobyli II miejsce kwalifikując się tym samym do Finału Małopolskiego Festiwalu Orkiestr Dętych „Echo Trombity" w Nowym Sączu. Po kilku latach nieobecności na tym prestiżowym festiwalu, „Andropol" stanął na podium zajmując III miejsce w grupie orkiestr działających przy domach kultury i stowarzyszeniach społeczno-kulturalnych.

Fot. 39. Przemarsz orkiestry ulicami Nowego Sącza, Finał XXXIII Małopolskiego Festiwalu Orkiestr Dętych „Echo Trombity"18 czerwca 2010 r.

26. Protokół z Nadzwyczajnego Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Miejska Orkiestra Dęta „Andropol" Andrychów, z dnia 25.02.2010 r.
27. Sprawozdanie merytoryczne z działalności Stowarzyszenia Miejska Orkiestra Dęta „Andropol" Andrychów za rok 2010, z dnia 13.01.2011 r.

Fot. 40. Wspólny koncert połączonych orkiestr, uczestniczących w Finale XXXIII Małopolskiego Festiwalu Orkiestr Dętych „Echo Trombity". 18 czerwca 2010 r. na Rynku Głównym w Nowym Sączu.

Fot. 41. Wojciech Stanek (na środku zdjęcia), Prezes Stowarzyszenia Miejska Orkiestra Dęta „Andropol" Andrychów od 2010 r. podczas wspólnego koncertu połączonych orkiestr, uczestniczących w Finale XXXIII Małopolskiego Festiwalu Orkiestr Dętych „Echo Trombity". 18 czerwca 2010 r. na Rynku Głównym w Nowym Sączu.

Fot. 42. MOD „Andropol" podczas przesłuchania konkursowego na Finale XXXIII Małopolskiego Festiwalu Orkiestr Dętych „Echo Trombity" 18 czerwca 2010 r.

W roku 2011 orkiestra sięga jeszcze wyżej, zdobywając podczas II Powiatowego Przeglądu Orkiestr Dętych o „Puchar Wójta Gminy Polanka Wielka" – I miejsce w kategorii orkiestr działających przy domach kultury i stowarzyszeniach – kwalifikując się tym samym do Finału XXXIV Małopolskiego Festiwalu Orkiestr Dętych „Echo Trombity". Miejska Orkiestra Dęta „Andropol" zdobyła na tej prestiżowej imprezie muzycznej II miejsce w swojej kategorii. W tym samym roku andrychowscy dęciacy realizują niewątpliwie jedno z najważniejszych dla nich, muzycznych przedsięwzięć drugiej dekady XXI w. Przy wsparciu CKiW Andrychów, Urzędu Miejskiego w Andrychowie oraz kilku darczyńców, wydana została pierwsza w historii andrychowskiej orkiestry płyta audio zawierająca kilkanaście utworów orkiestrowych. Nagranie zarejestrowano 10 kwietnia w kinie „Beskid" w Andrychowie przez studio nagrań „Memo Studio". Gotowy krążek CD zatytułowany „Andropolska Fabryka Dęciaków" ukazał się początkiem czerwca 2011 r.

Udział w festiwalach orkiestr dętych oraz nagranie płyty CD nie były jedynymi działaniami zespołu w 2011 r. Warto w tym miejscu wspomnieć także o trzech wyjątkowych koncertach andrychowskiej orkiestry. Pierwszy odbył się 2 maja na tarasie Pałacu Bobrowskich. W koncercie zatytułowanym: „Jan Paweł II – w drodze na ołtarze" miejska orkiestra wraz z orkiestrą z Roczyn, a także chórem Misericordias Domini z Zagórnika, Ludowym Zespołem Pieśni i Tańca Andrychów, Zespołem Teatralnym „Na Marginesie" z Andrychowa oraz Grupą Teatralną z Targanic uświetniła uroczystości beatyfikacyjne Błogosławionego Jana Pawła II. Drugi koncert odbył się 21 sierpnia w ramach „Sierpniowych Letnich Koncertów", dedykowanych „W Hołdzie Błogosławionemu Janowi Pawłowi II". Orkiestra wystąpiła w Miejskim Domu Kultury w Andrychowie z koncertem zatytułowanym „Andropolska Fabryka Dęciaków", w którym gośćmi specjalnymi koncertu byli: Kinga Brandys-Wójciak (sopran), Wojciech Zięba (saksofony), Bartosz Dąbrowski (trąbka) oraz Łukasz Walczak (perkusja). Sala MDK-u wypełniona była po ostatnie miejsca. Natomiast we wrześniu odbył się jeszcze jeden niecodzienny koncert. Wydarzenie to miało miejsce w samym centrum Andrychowa. Trzy orkiestry dęte – andrychowska, z Roczyn oraz z miasta partnerskiego Landgraf (w Holandii) wystąpiły na Placu Mickiewicza i w Parku Miejskim dając każda prawie godzinny występ. Po koncercie andrychowscy muzycy zostali zaproszeni przez gości z Holandii na kolację do Oberży przy Ośrodku Wypoczynkowym Czarny Groń w Rzykach Praciakach połączoną ze wspólnym muzykowaniem.

Fot. 43. MOD „Andropol” podczas nagrywania swojej pierwszej płyty CD w andrychowskim kinie „Beskid” w 2011 r.

Fot. 44. Pierwsza płyta MOD „Andropol” Andrychów zatytułowana „Andropolska Fabryka Dęciaków”.

Fot. 45. Orkiestra podczas koncertu „W Hołdzie Błogosławionemu Janowi Pawłowi II”. MDK Andrychów 21 sierpnia 2011 r.

Fot. 46. Tuż po koncercie „W Hołdzie Błogosławionemu Janowi Pawłowi II". Od lewej Zbigniew Przybyłowicz – długoletni kierownik andrychowskiego MDK-u, Kinga Brandys-Wójciak solistka oraz Łukasz Zaborowski – dyrygent MOD „Andropol". MDK Andrychów 21 sierpnia 2011 r.

Ważnym czynnikiem, który od 2010 r. znacząco wpłynął na rozwój andrychowskiej orkiestry, była zmiana kierunku polityki urzędu miasta względem III sektora i zwiększenie roli organizacji pozarządowych w życiu gminy. Już w 2011 r. „Andropol" wpisuje w swój koncertowy kalendarz kolejne wydarzenia, tym razem sportowe. Są to „I Zawody Narciarskie o Puchar Burmistrza Andrychowa", które odbyły się 26 lutego na stoku „Czarny Groń" w Rzykach Praciakach oraz międzynarodowy mecz piłki nożnej juniorów Polska – Słowacja, który miał miejsce 7 czerwca na stadionie Andrychowskiego Klubu Sportowego „Beskid". W kolejnych latach stopniowo przybywało różnych wydarzeń i uroczystości, w których za namową burmistrza Tomasza Żaka, brali udział andrychowscy muzycy, podwyższając tym samym rangę tych imprez. Od roku 2012 Stowarzyszenie MOD „Andropol" Andrychów zaczyna brać udział w konkursach na realizowanie zadań publicznych dla Gminy Andrychów, organizowanych przez urząd miasta i dedykowanych grupom NGO[28]. Dzięki możliwościom jakie daje realizacja zadań publicznych, udało się przy wsparciu finansowym miasta ukończyć bardzo wiele przedsięwzięć, mających na celu rozwój andrychowskiej orkiestry.

Poniżej prezentujemy wykaz projektów zrealizowanych w ramach zadań publicznych dla Gminy Andrychów przez Stowarzyszenie Miejska Orkiestra Dęta „Andropol" Andrychów w latach 2012-2021:

* Przegląd kolęd i pastorałek „Świąteczne Fanfary";
* Przeglądy orkiestr dętych oraz dętych zespołów kameralnych: „Beskidzkie Trąbowisko" oraz „Lato z Orkiestrą";
* Koncert plenerowy orkiestry zatytułowany „Majówka z Orkiestrą" oraz biesiada muzyczna „Dechova Hudba";
* Koncert dętych formacji muzycznych zatytułowany „Helloween Brass Band";
* „Festiwal muzycznych smaków" z udziałem dętych orkiestr;
* „Koncert patriotyczny" z okazji Święta Odzyskania Niepodległości, połączony ze wspólnym śpiewaniem pieśni patriotycznych;
* koncert letni „Wieczór z muzyką filmową";
* koncert jesienny „Serdeczny kraj";
* Projekty: „Świąteczne fanfary", „95 lat Miejskiej Orkiestry Dętej »Andropol« w Andrychowie", „Świętujemy z orkiestrą", „Andrychowska Fabryka Dęciaków", „Orkiestrowe tradycje w gminie Andrychów", „Orkiestranci spod Pańskiej Góry", „Nastrajamy świątecznie", „Niech zagra orkiestra", „Orkiestra z tradycją", „Pamiątka dla pokoleń".

28. NGO to powszechnie używany skrót od angielskiego non governmental organization, któremu w języku polskim odpowiada określenie organizacja pozarządowa.

Projekty realizowane w ramach współpracy z Urzędem Miejskim w Andrychowie miały na celu pielęgnację oraz kultywowanie tradycji andrychowskiej orkiestry dętej i upowszechnienie kultury muzycznej naszego regionu, zwłaszcza w dziedzinie związanej z amatorskim ruchem orkiestr dętych. W ramach realizacji wymienionych przedsięwzięć muzycznych możliwy był także: zakup nowych instrumentów dętych i perkusyjnych, sprzętów i akcesoriów muzycznych, materiałów dydaktycznych w postaci fachowych podręczników do nauki gry oraz zakup nowych aranżacji na orkiestrę dętą. W drugiej dekadzie XXI w. znacząco poprawiła się jakość sprzętu muzycznego miejskiej orkiestry. Nadmienić w tym miejscu należy, że w okresie od 1989 do 2011 r. nie został zakupiony na potrzeby zespołu żaden nowy instrument. Sporadycznie udawało się kupić instrument używany, którego jakość zazwyczaj pozostawiała wiele do życzenie. Z kolei instrumenty zakupione głównie w latach 70-80. ubiegłego stulecia traciły coraz bardziej na swojej jakości – w końcu trąbka Amati to nie skrzypce Stradivariusa. Nie było także pieniędzy na gruntowne remonty tych instrumentów, które opłacałoby się jeszcze naprawiać. Współfinansowanie realizacji wymienionych wyżej projektów przez miasto Andrychów, pozwoliło wyposażyć miejską orkiestrę w kilkanaście nowych instrumentów dętych, instrumenty perkusyjne, sprzęt nagłośnieniowy, pulpity na nuty, a także umożliwiło przeprowadzenie kosztownych remontów kilku wysłużonych instrumentów. Oprócz wspomnianych sprzętów i instrumentów muzycznych w roku 2013 udało się, w ramach realizacji zadań publicznych dla Gminy Andrychów, zakupić nowe umundurowanie dla MOD „Andropol". Poprzednie stroje orkiestry zostały zakupione w roku 1999 i były już mocno wysłużone. Poza tym od poprzedniego zakupu skład personalny orkiestry bardzo się zmienił. Uszycia nowych strojów, według pomysłu kapelmistrza Łukasza Zaborowskiego, podjęła się Irena Szczygielska, szefowa zakładu krawieckiego „Irys" z Inwałdu.

Fot. 47. MOD „Andropol" w nowym umundurowaniu na przeglądzie orkiestr dętych oraz dętych zespołów kameralnych: „Beskidzkie Trąbowisko 2013". Hotel & SPA Kocierz w Targanicach.

Fot. 48. Zespół dixielandowy podczas przeglądu orkiestr dętych oraz dętych zespołów kameralnych: „Beskidzkie Trąbowisko 2013". Hotel & SPA Kocierz w Targanicach.

Fot. 49. MOD „Andropol" w nowym umundurowaniu na przeglądzie orkiestr dętych oraz dętych zespołów kameralnych: „Lato z orkiestrą 2013". Hotel & SPA Kocierz w Targanicach.

Fot. 50. Tuż po koncercie plenerowym „Majówka z orkiestrą” w ośrodku wypoczynkowym „Mini Zoo Kucyk” w Inwałdzie. Dziewczyny z MOD „Andropol” (stoją od lewej): Aleksandra Fujawa (flet), Monika Walczak (obecnie Szymańska, klarnet), Elżbieta Rodak (saksofon) oraz Agnieszka Karcz (obecnie Walczak, saksofon).

Fot. 51. MOD „Andropol” w składzie kameralnym tzw. „dechovka” na biesiadzie muzycznej „Dechova Hudba” w ośrodku wypoczynkowym „Mini Zoo Kucyk” w Inwałdzie w 2014 r.

Fot. 52. Big Band złożony z muzyków MOD „Andropol” i gości podczas koncertu „Helloween Brass Band” w Restauracji „Sami swoi” w Andrychowie w 2014 r. Foto: Wojciech Stanek.

2014 r. obfitował w szereg sukcesów orkiestry. Zaczęły się one od zajęcia III miejsca w V Powiatowym Przeglądzie Orkiestr Dętych w Polance Wielkiej, zapewniającego udział w Finale XXXVII Małopolskiego Festiwalu Orkiestr Dętych „Echo Trombity" w Nowym Sączu, który odbywał się niespełna tydzień po eliminacjach. Podczas trzydniowych zmagań konkursowych jury festiwalowe przesłuchało aż 37 orkiestr, które zostały wyłonione z wcześniejszych przeglądów na szczeblu powiatowym. Miejska Orkiestra Dęta „Andropol" Andrychów zwyciężyła rywalizację w kategorii „Orkiestr działających przy ośrodkach kultury i stowarzyszeniach społeczno-kulturalnych oraz orkiestr zakładowych" zajmując I miejsce oraz zdobywając Puchar Dyrektora Małopolskiego Centrum Kultury SOKÓŁ w Nowym Sączu. Co więcej, andrychowska orkiestra została wytypowana do udziału w koncercie galowym podczas rozdania nagród i wyróżnień festiwalu „Echo Trombity" 2014. Koncert laureatów odbył się 27 września 2014 r. w sali im. Lucjana Lipińskiego Małopolskiego Centrum Kultury SOKÓŁ w Nowym Sączu, w ramach cyklu „My, Małopolanie". W ramach wydarzenia prezentowane są (w formie koncertów, spektakli czy wystaw) osiągnięcia zespołów i twórców indywidualnych o niekwestionowanym dorobku artystycznym a także występy aktualnych laureatów znaczących konkursów i festiwali. Na spotkania do Sącza zapraszani są przedstawiciele władz samorządowych gminy i powiatu skąd wywodzi się zespół lub twórca, sponsorzy, opiekunowie lub organizatorzy zespołu oraz znaczący przedstawiciele tamtejszego środowiska. Dzięki zaproszeniom wysłanym przez organizatorów koncertu „My, Małopolanie" ten wyjątkowy koncert Miejskiej Orkiestry Dętej „Andropol" miała przyjemność obejrzeć także delegacja z Andrychowa. Oprócz udziału w „Echo Trombity" orkiestra została zaproszona do udziału w VII Tarnogórskim Festiwalu Orkiestr Dętych im. Józefa Szweda, który odbył się w dniach 30-31 sierpnia 2014 r. Występ jedynego zespołu z Małopolski został nagrodzony gromkimi brawami zarówno przez publiczność jak również przez jury festiwalowe, które nagrodziło kapelmistrza Łukasza Zaborowskiego „Złotą batutą" dla najlepszego dyrygenta festiwalu.

Fot. 53. MOD „Andropol" podczas przemarszu konkursowego w Miasteczku Galicyjskim na finale XXXVII Małopolskiego Festiwalu Orkiestr Dętych „Echo Trombity" w Nowym Sączu.

Fot. 54. MOD „Andropol" na scenie w Miasteczku Galicyjskim podczas przesłuchania konkursowego na finale XXXVII Małopolskiego Festiwalu Orkiestr Dętych „Echo Trombity" w Nowym Sączu.

Fot. 55. MOD „Andropol" w trakcie przesłuchania konkursowego na finale XXXVII Małopolskiego Festiwalu Orkiestr Dętych „Echo Trombity" w Nowym Sączu.

Fot. 56. Koncert laureatów XXXVII Małopolskiego Festiwalu Orkiestr Dętych „Echo Trombity" 27 września 2014 r. w sali im. Lucjana Lipińskiego Małopolskiego Centrum Kultury SOKÓŁ w Nowym Sączu. Foto: Wiesław Żygłowicz.

Fot. 57. Wręczenie dyplomu za zajęcie I miejsca w XXXVII Małopolskim Festiwalu Orkiestr Dętych „Echo Trombity" oraz Pucharu Dyrektora MCK SOKÓŁ 27 września 2014 r. w sali im. Lucjana Lipińskiego w Nowym Sączu. Foto: Wiesław Żygłowicz.

Fot. 58. Okładka płyty DVD z zarejestrowanym koncertem laureatów XXXVII Małopolskiego Festiwalu Orkiestr Dętych „Echo Trombity".

W kolejnych latach mimo, iż nie udało się już powtórzyć wyniku z 2014 r., orkiestra z Andrychowa nadal z sukcesami brała udział w festiwalach „Echo Trombity" w Nowym Sączu, przywożąc z nich dwukrotnie trzecie miejsce w 2015 i 2016 r. W 2017 r. andrychowscy muzycy, wyjątkowo nie wzięli udziału w żadnym festiwalu orkiestr dętych. Głównie z powodu sporej ilości przedsięwzięć i występów z okazji roku jubileuszowego 95-lecia powstania orkiestry. Ale już od 2018 r. zespół powrócił do zmagań konkursowych na małopolskich festiwalach orkiestr dętych. Jednak nie był to już festiwal w Nowym Sączu, a w podkrakowskich Więcławicach – XX Małopolski Festiwal Orkiestr Dętych, organizowany przez Centrum Kultury i Promocji w Michałowicach, w którym rokrocznie bierze udział ponad 20 orkiestr dętych. Z tego festiwalu andrychowianie wrócili z dyplomem za III miejsce w kategorii orkiestr średnich, podobnie rzecz się miała w 2019 r. W roku 2020 z powodu pandemii koronawirusa Covid-19 przeglądy i festiwale orkiestr dętych były odwołane. Następnie w 2021 r. stopniowo zaczęto wracać do zmagań festiwalowych, ale w okrojonej formie. XXII Małopolski Festiwal Orkiestr Dętych w Więcławicach przeprowadzony był w nieco innej formule niż w poprzednich latach. Tym razem zmagania orkiestr nie były oceniane przez jury festiwalowe, a występy miały charakter spotkania muzycznego prezentującego umiejętności poszczególnych zespołów. Z kolei końcem września 2021 r., został zorganizowany po raz pierwszy Festiwal Orkiestr Dętych „Krakowiacy i Górale" w Dobczycach (powiat myślenicki). Do rywalizacji konkursowej stanęło 18 orkiestr z sześciu powiatów: myślenickiego, bocheńskiego, wielickiego, krakowskiego, suskiego oraz wadowickiego. Jedynym reprezentantem tego ostatniego okazała się być orkiestra z Andrychowa. Tym razem wszyscy uczestnicy festiwalu rywalizowali w jednej kategorii. Andrychowianie wrócili z Dobczyc z wyróżnieniem oraz z nowymi muzycznymi doświadczeniami. W 2022 r. przywrócono formuły konkursowe sprzed pandemii Covid-19 wszystkim małopolskim festiwalom. MOD „Andropol" kolejny już – czwarty raz – wzięła udział w Małopolskim Festiwalu Orkiestr Dętych, był to XXIII konkurs organizowany w amfiteatrze w Więcławicach przez Centrum Kultury i Promocji w Michałowicach. I tym razem andrychowscy dęciacy nie zawiedli swych wielbicieli zajmując III miejsce w grupie orkiestr średnich.

Oprócz festiwalu w Więcławicach MOD z Andrychowa stanęła w szranki o udział w 44 (XLIV) Finale Małopolskiego Festiwalu Orkiestr Dętych „Echo Trombity" w Nowym Sączu. W Międzypowiatowym Przeglądzie Orkiestr Dętych „Echo Trombity" w Wieliczce, orkiestra zdobyła wyróżnienie II stopnia oraz została zakwalifikowana do finałów w Nowym Sączu odbywających się w dniach 23-26 czerwca 2022 r. Podczas finałowych zmagań 33 orkiestry dęte wyłonione w drodze eliminacji powiatowych w Ryglicach, Nowym Targu, Osielcu, Nowym Wiśniczu, Limanowej i Wieliczce przygotowały niezwykłą muzyczną ucztę, na którą złożyła się prezentacja orkiestr w marszu oraz różnorodne repertuarowo koncerty. Zmaganiom zespołów bacznie przysłuchiwała się komisja w składzie: ppłk dr hab. Stanisław Strączek – przewodniczący, st. chor. sztab. Konrad Borycki, dr Waldemar Groń, ppłk Leszek Mieczkowski, kpt. Stefan Żuk, która jednogłośnie przyznała Grand Prix 44. Festiwalu „Echo Trombity" 2022 Miejskiej Orkiestrze Dętej „Andropol" z Andrychowa pod dyr. Łukasza Zaborowskiego. Jest to pierwsze w historii Festiwalu zwycięstwo dla orkiestry z powiatu wadowickiego. Ponadto orkiestra z Andrychowa za wykonanie marsza „Na szczytach Karpat" (w aranżacji Władysława Wilkoszewskiego) zdobyła nagrodę za najlepsze wykonanie marsza na estradzie. Jest to największy sukces orkiestry od 50 lat.

Fot. 59. MOD „Andropol" na paradzie orkiestr ulicami Dobczyc z okazji I Festiwalu Orkiestr Dętych „Krakowiacy i Górale" 26 września 2021 r. Foto: Starostwo Powiatowe w Myślenicach.

Fot. 60. MOD „Andropol” na paradzie orkiestr ulicami Dobczyc z okazji I Festiwalu Orkiestr Dętych „Krakowiacy i Górale” 26 września 2021 r. Foto: Starostwo Powiatowe w Myślenicach.

Fot. 61. Występ konkursowy MOD „Andropol” na I Festiwalu Orkiestr Dętych „Krakowiacy i Górale” w Dobczycach 26 września 2021 r. Foto: Starostwo Powiatowe w Myślenicach.

Fot. 62. Występ konkursowy MOD „Andropol” na I Festiwalu Orkiestr Dętych „Krakowiacy i Górale” w Dobczycach 26 września 2021 r. Foto: Starostwo Powiatowe w Myślenicach.

Fot. 63. Występ konkursowy MOD „Andropol” na I Festiwalu Orkiestr Dętych „Krakowiacy i Górale” w Dobczycach 26 września 2021 r. Foto: Starostwo Powiatowe w Myślenicach.

Fot. 64. Wręczenie nagród i wyróżnień podczas I Festiwalu Orkiestr Dętych „Krakowiacy i Górale” w Dobczycach 26 września 2021 r. Foto: Starostwo Powiatowe w Myślenicach.

Fot. 65. MOD „Andropol” tuż po występie konkursowym na XXIII Małopolskim Festiwalu Orkiestr Dętych w Michałowicach w 2022 r. Foto: Maria Walczak.

Fot. 66. Występ konkursowy MOD „Andropol" na Międzypowiatowym Festiwalu Orkiestr Dętych „Echo Trombity" w Wieliczce 12 czerwca 2022 r. Foto: Maria Walczak.

Fot. 67. MOD „Andropol" podczas konkursowego przemarszu w trakcie Finału 44. Małopolskiego Festiwalu Orkiestr Dętych „Echo Trombity" w Miasteczku Galicyjskim w Nowym Sączu w czerwcu 2022 r. Orkiestra pod dyrekcją Łukasza Zaborowskiego wywalczyła Grand Prix festiwalu pokonując 33 orkiestry zakwalifikowane do finału festiwalu.

Fot. 68. MOD „Andropol" tuż po występie konkursowym podczas Finału 44. Małopolskiego Festiwalu Orkiestr Dętych „Echo Trombity" w Miasteczku Galicyjskim w Nowym Sączu w czerwcu 2022 r. Oprócz Grand Prix festiwalu orkiestra z Andrychowa zdobyła nagrodę za najlepsze wykonanie marsza na estradzie.

Na przestrzeni kilkunastu lat działalności muzycznej MOD „Andropol" Andrychów pod kierunkiem kapelmistrza Łukasza Zaborowskiego, andrychowski zespół wystąpił na tak wielu uroczystościach państwowych i kościelnych, imprezach kulturalnych i społecznych oraz innych wydarzeniach, że nie sposób wymienić ich wszystkich. Analizując sprawozdania merytoryczne z działalności Stowarzyszenia MOD „Andropol" Andrychów z ostatnich dziesięciu lat nietrudno zauważyć, że andrychowska orkiestra dęta jest bardzo zaangażowana w życie społeczno-kulturalne w naszym regionie. Muzycy rokrocznie biorą czynny udział w ponad trzydziestu różnorakich wydarzeniach odbywających się na terenie gminy, powiatu, województwa i poza granicami naszego kraju. Część z tych wydarzeń – sukcesy natury typowo artystycznej (udział w festiwalach i konkursach) oraz działania realizowane przy współpracy z Urzędem Miejskim w Andrychowie (w ramach zadań publicznych) została już pokrótce omówiona. Ponadto andrychowska orkiestra od wielu lat bierze czynny udział w wydarzeniach państwowych i kościelnych o charakterze lokalnym, tworząc oprawę muzyczną tych uroczystości. Stałym elementem każdego muzycznego roku kalendarzowego orkiestry jest udział w uroczystościach patriotycznych w Andrychowie związanych ze Świętem Konstytucji 3 Maja, rocznicą napaści wojsk hitlerowskich i sowieckich na Polskę, Świętem Odzyskania Niepodległości. Z kolei muzyczny rok liturgiczny, orkiestra rozpoczyna od udziału w Wielkanocnej Rezurekcji. Później są to nabożeństwa Maryjne – tzw. majówki, odpusty parafialne, procesje Bożego Ciała, jubileusze kapłaństwa, prymicje, udział w dróżkach kalwaryjskich – w uroczystość Zaśnięcia Najświętszej Matki Bożej, dożynki gminne, obchody Dnia Papieskiego, Pasterka, Święto Trzech Króli. Świąteczne występy miały miejsce najczęściej w obu andrychowskich parafiach, inwałdzkiej, targanickiej oraz sułkowickiej. Poniżej wybór uroczystości niecyklicznych o charakterze państwowym i kościelnym, w których MOD brała w omawianym okresie udział:

* Uroczystość 70. rocznicy zakończenia bitwy o Monte Cassino, połączona z odsłonięciem nowego pomnika poświęconego Synom Ziemi Andrychowskiej na cmentarzu komunalnym w Andrychowie w roku 2014.
* Koncert „Niech Nasza Droga Będzie Wspólna" poświęcony Świętemu Janowi Pawłowi II, który odbył się w kościele parafialnym w Wieprzu w dniu 24 maja 2015 r.
* Powitanie Znaków Bożego Miłosierdzia peregrynujących parafię św. Stanisława BM w Andrychowie w roku 2016 r.
* Uroczystość odsłonięcia i poświęcenia tablicy ku pamięci sierżanta Józefa Witka, która odbyła się na cmentarzu komunalnym w Andrychowie, w dniu 13 listopada 2016 r.
* Msza św. w parafii św. Macieja z okazji 250-lecia Miasta Andrychów w roku 2017.
* Msza święta upamiętniającą ofiary zbrodni katyńskiej (z okazji 77 rocznicy) oraz katastrofy pod Smoleńskiem (7 rocznica) w kościele św. Macieja w Andrychowie w roku 2017.
* Święto z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości 1918-2018 r. Uroczystości rozpoczęły się od zbiórki pod kościołem św. Macieja w Andrychowie, podczas której orkiestra wykonała specjalnie przygotowane na tą okazję pieśni patriotyczne. Po mszy św. orkiestra przemaszerowała wraz z pocztami sztandarowymi oraz wszystkimi uczestnikami pod Urząd Miasta, gdzie miało miejsce uroczyste składanie wiązanek pod tablicą pamiątkową.
* Oprawa muzyczna do jasełek w targanickim Wiejskim Domu Kultury w roku 2018.
* Piknik Ułański, który odbył się 15 sierpnia 2019 r. w Stanicy Hucuł w Sułkowicach z okazji Święta Wojska Polskiego. Orkiestra zapewniła oprawę muzyczną podczas złożenia wiązanek kwiatów na cmentarzu komunalnym w Andrychowie pod tablicami Walczących o Wolną Polskę. Następnie wzięła udział w uroczystej mszy św., która odprawiona została w kościele parafialnym w Sułkowicach-Łęgu. Po mszy świętej korowód na czele z andrychowską orkiestrą udał się do Stanicy Hucuł. Na miejscu odbył się oficjalny apel, po którym zespół dał koncert muzyczny dla wszystkich przybyłych mieszkańców gminy Andrychów i jej okolic.
* 100 rocznica urodzin św. Jana Pawła II obchodzona 18 maja 2020 r. w kościele św. Stanisława BM w Andrychowie.
* Koncert utworów patriotycznych, w ramach realizacji projektu współfinansowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, zatytułowany

„Koncert – wyłącznie po polsku". Kościół św. Stanisława BM w Andrychowie[29].

* W latach 2020-2022, muzycy MOD „Andropol" Andrychów brali udział w koncertach zatytułowanych „Strażacy Świętemu Janowi Pawłowi II w Hołdzie", który jest organizowany od ponad dwudziestu lat w Wadowicach, w dniu rocznicy urodzin Karola Wojtyły. W koncertach tych biorą udział orkiestry (głównie strażackie) z całej Polski, wspólnie wykonując pieśni, piosenki i utwory muzyczne szczególnie lubiane przez św. Jana Pawła II.

Fot. 69. Występ orkiestry z okazji 70. rocznicy zakończenia bitwy o Monte Cassino, oraz odsłonięcia pomnika poświęconego Synom Ziemi Andrychowskiej na cmentarzu komunalnym w Andrychowie w 2014 r.

Fot. 70. Występ orkiestry z okazji 70. rocznicy zakończenia bitwy o Monte Cassino, oraz odsłonięcia pomnika poświęconego Synom Ziemi Andrychowskiej na cmentarzu komunalnym w Andrychowie w 2014 r.

29. Koncert ten został zarejestrowany 11 listopada 2021 r. w formie video i można go obejrzeć na portalu internetowym YouTube pod linkiem https://www.youtube.com/watch?v=01sasbYWKi4&t=237s, 20.06.2022.

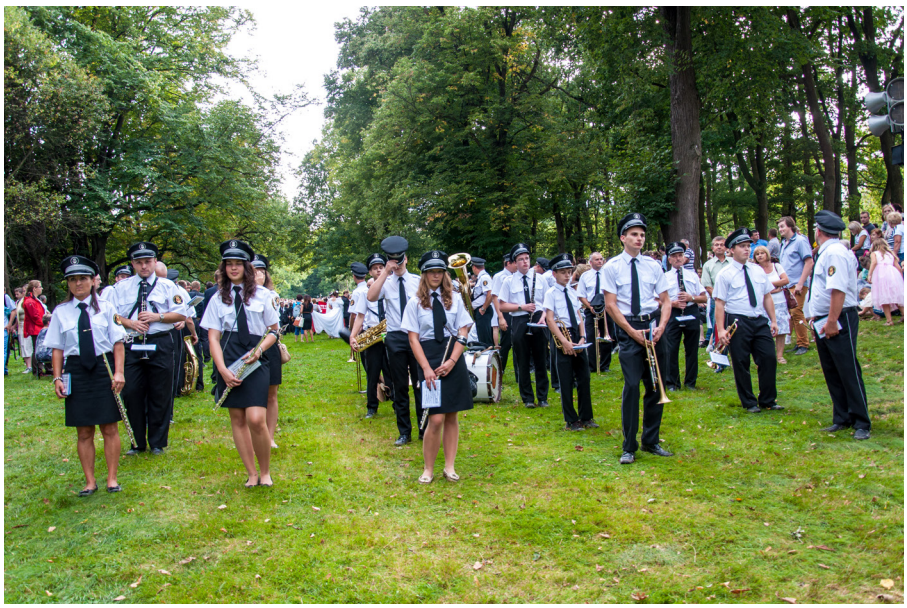
Fot. 71. Koncert patriotyczny połączony ze wspólnym śpiewaniem na Placu Mickiewicza w Andrychowie 11 listopada 2014 r.

Fot. 72. „Majówka" czyli koncert pieśni Maryjnych. Wieża kościoła św. Macieja w Andrychowie w maju 2017 r.

Fot. 73. Koncert MOD „Andropol" z okazji parafiady „Święta Maciejowego" na Placu parkingowym przy kościele św. Macieja w Andrychowie w maju 2018 r.

Fot. 74. MOD „Andropol” podczas Uroczystości Zaśnięcia Najświętszej Matki Bożej na kalwaryjskich dróżkach. Kalwaria Zebrzydowska 2014 r.

Fot. 75. MOD „Andropol” Andrychów podczas Uroczystości Zaśnięcia Najświętszej Matki Bożej na kalwaryjskich dróżkach. Kalwaria Zebrzydowska 2014 r.

Fot. 76. Występ MOD „Andropol” podczas „Koncertu – wyłącznie po polsku” w kościele św. Stanisława BM w Andrychowie 11 listopada 2021 r.

Fot. 77. MOD „Andropol” podczas odpustu parafialnego w Sułkowicach-Łęgu w 2022 r.

Fot. 78. Piknik Ułański z okazji Święta Wojska Polskiego w Stanicy Hucuł w Sułkowicach-Łęgu 15 sierpnia 2019 r.

Fot. 79. Występ MOD „Andropol" podczas odpustu parafialnego w kościele św. Stanisława BM w Andrychowie w 2021 r.

Fot. 80. „Strażacy Świętemu Janowi Pawłowi II w Hołdzie" – wspólny występ muzyków z orkiestr: OSP w Choczni, OSP w Kleczy Dolnej oraz MOD „Andropol". Plac św. Jana Pawła II w Wadowicach, 18 maja 2022 r.

Udział w festiwalach orkiestr dętych, oprawa muzyczna uroczystości patriotycznych oraz kościelnych, a także realizacja zadań publicznych gminy i województwa to oczywiście nie wszystkie działania statutowe Stowarzyszenia Miejska Orkiestra Dęta „Andropol" Andrychów. Szeroki wachlarz utworów muzycznych, jaki posiada w swoim repertuarze orkiestra sprawia, iż andrychowscy muzycy biorą udział w przeróżnych wydarzeniach społeczno-kulturalnych, podnosząc tym samym ich rangę. Realizując swoje cele statutowe, pod szyldem stowarzyszenia andrychowska orkiestra wzięła udział w kilkudziesięciu różnego typu imprezach, były to między innymi:

* Uroczystość z okazji nadania imienia „Polskich Noblistów" Gimnazjum Nr 1 w Andrychowie w roku 2010.
* Międzynarodowy Rajd Pojazdów Zabytkowych „Nostalgia 2010" w Andrychowie.
* Kilkukrotny udział w obchodach Dnia Strażaka w jednostce OSP Inwałd.
* Koncert wiosenny zatytułowany „Przeboje zawsze zielone" odbywający się w Miejskim Domu Kultury w Andrychowie w 2010 r.
* Koncert w 2012 r. w przystani nad stawem w parku miejskim w Andrychowie zatytułowany „Majówka z orkiestrą".
* Kilkukrotny udział w „Bajkolandii" organizowanej przez CKiW w Andrychowie.
* Korowód przebierańców organizowany podczas drugiego (w 2012 r.) i trzeciego (w 2013 r.) Finału Ogólnopolskiego Festiwalu Teatralnego „Kocioł" w Andrychowie.
* Mistrzostwa Polski w Narciarstwie Alpejskim Niepełnosprawnych EDF CAP, które odbyły się w ośrodku narciarskim Czarny Groń w Rzykach Praciakach w lutym i grudniu 2012 r.
* IV Mistrzostwa Polski w Kolarstwie Szosowym Niepełnosprawnych EDF Tour, Andrychów 2012 r.
* Polonijne Mistrzostwa Świata w Piłce Siatkowej, Andrychów 2012 r.
* Kilkukrotny udział (od 2013 r.) w Zawodach o Puchar Burmistrza Andrychowa i Czarnego Gronia w Narciarstwie Alpejskim i Snowboardzie, odbywających się w ośrodku narciarskim Czarny Groń w Rzykach Praciakach.
* Udział w wojskowym ceremoniale nadania sztandaru dla Zakładu Doskonalenia Zawodowego im. Armii Krajowej w Andrychowie, połączonym z defiladą – 28 maja 2013 r. na Placu Mickiewicza w Andrychowie.
* Kilkukrotny udział w Dniach Andrychowa na „Festiwalu Plackorzy" oraz na „Andrychowskiej Wigilii" odbywających się na Placu Mickiewicza.
* Cykliczny udział od 2013 r. w akcji charytatywnej „Bieg po serce Zbója spod Złotej Górki".
* Kilkukrotny udział w Finałach Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.
* Koncert orkiestry podczas Dni Inwałd Parku w sierpniu 2015 r.
* Udział, w charakterze gościa specjalnego, na zaproszenie Orawskiego Centrum Kultury w Jabłonce, w XXVII Przeglądzie Orkiestr Dętych na Orawie w maju 2016 r.
* Koncert orkiestry podczas akcji krwiodawstwa, która odbyła się na Placu Mickiewicza w Andrychowie w czerwcu 2016 r.
* Oprawa muzyczna poświęcenia i przekazania lekkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Andrychów w czerwcu 2016 r.
* Koncert Galowy z okazji zakończenia roku akademickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Andrychowie w czerwcu 2016 r.
* Kilkukrotny udział w piknikach rodzinnych organizowanych w placówkach oświatowych na terenie gminy Andrychów – w Zespole Szkół Samorządowych w Inwałdzie, w Szkole Podstawowej Nr 4 oraz w Szkole Podstawowej Nr 2 w Andrychowie.
* Jubileusz 70-lecia Zespołu Szkół Nr 1 w Andrychowie w 2017 r.
* Koncert z okazji jubileuszu 95-lecia Miejskiej Orkiestry Dętej „Andropol" Andrychów podczas drugiego dnia oficjalnych obchodów 250-lecia lokacji Miasta Andrychowa, który odbył się na Stadionie Miejskim AKS „Beskid" w 2017 r.
* Przywitanie pociągu retro na stacji kolejowej w Andrychowie w 2017 r.
* Udział orkiestry w charakterze gościa specjalnego na XV Gminnych Spotkaniach Chórów i Orkiestr Gminy Wieprz, zorganizowanych w Wiejskim Domu Kultury

w Nidku w 2017 r.
* Występ podczas prezentacji nowego taboru autobusowego Gminy Andrychów, która miała miejsce na Placu Mickiewicza w Andrychowie w 2017 r.
* Oprawa muzyczna w 2018 r. Jubileuszu 110-lecia powstania szkoły w Gierałtowicach, połączonego z obchodami setnej rocznicy odzyskania przez Polskę Niepodległości.
* Festyn strażacki w Zagórniku zorganizowany przez druhów z OSP Zagórnik w 2018 r.
* Koncert podczas XXV Festynu Jesień Kurdwanów, organizowanego przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Kurdwanów Nowy". MOD wystąpiła na jednej scenie z takimi zespołami jak: Grupa VOX, Ala Boncol & Koalicja, Boba Jazz Band, Modern Talking Imitation, Zespół Pieśni i Tańca Krakowiak oraz Chór Lutnia Krakowska.
* Kilkukrotny udział w Pikniku rodzinnym organizowanym przez Stowarzyszenie „Dajmy Dzieciom Radość" z Sułkowic-Łęgu.
* Koncert podczas XXXVII Ogólnopolskiego Dnia Pszczelarza. Wydarzenie odbyło się 21 września 2019 r. na terenie „Hali pod Dębowcem" w Bielsku-Białej.
* Koncert podczas Rodzinnego Rajdu Górskiego zorganizowanego przez Zakładowy Oddział PTTK przy AZPB „Andropol" na Groniu Jana Pawła II w październiku 2019 r.
* Koncert świąteczny zatytułowany „Nastrajamy świątecznie", na terenie ośrodka wypoczynkowego Czarny Groń w Rzykach w restauracji „Oberża". Orkiestra wystąpiła tam w grudniu 2019 r. w składzie kameralnym z solistką Ewą Walczak.
* Koncert świąteczno-noworoczny w kościele parafialnym św. Stanisława BM w Andrychowie w lutym 2020 r.
* We współpracy z CKiW w Andrychowie MOD wzięła udział w 2020 r. w wydarzeniu pt. „Kulturalna niespodzianka", w ramach którego orkiestra dała godzinny koncert w Parku Miejskim w Andrychowie.
* Udział w uroczystym otwarciu Maltańskiego Centrum Wolontariatu w Andrychowie w 2021 r.
* Koncert z okazji otwarcia powstałego w 2021 r. centrum handlowego „Galeria Andrychowska".
* Cztery Koncerty Bożonarodzeniowe, które odbyły się w Andrychowie, Inwałdzie, Sułkowicach-Łęgu oraz Targanicach w styczniu 2022 r.
* Koncert podczas dwunarodowej imprezy integracyjnej „Pryvit Ukraina" w kwietniu 2022 r.
* Koncert w ramach projektu realizowanego wspólnie z Bankiem Pekao, zatytułowanego „Majówka z orkiestrą", który odbył się w Stanicy Hucuł w Sułkowicach-Łęgu w maju 2022 r.
* Oprawa muzyczna uroczystości ślubowania klas wojskowych Zakładu Doskonalenia Zawodowego (ZDZ) Andrychów, Wadowice oraz Kęty w maju 2022 r.
* Koncert podczas „Pikniku Chorwackiego" w Krakowie, organizowanego przez Konsula Honorowego Chorwacji, Pawła Włodarczyka w maju 2022 r. Koncert odbył się podczas odsłonięcia w alei gwiazd Parku Miejskiego (na „Małej Chorwacji" w Bagrach Wielkich), gwiazdy Edwarda Slavoljuba Penkali, chorwackiego konstruktora mającego polskie korzenie w Andrychowie.

Fot. 81. Koncert „Majówka z orkiestrą” na przystani nad stawem w parku miejskim w Andrychowie w roku 2012.

Fot. 82. „Bajkolandia” – Plac Mickiewicza w Andrychowie w roku 2012.

Fot. 83. MOD „Andropol” Andrychów podczas korowodu przebierańców, organizowanego w ramach II. Finału Ogólnopolskiego Festiwalu Teatralnego „Kocioł” w Andrychowie. Park Miejski w Andrychowie w roku 2012.

Fot. 84. MOD „Andropol" podczas korowodu przebierańców, organizowanego w ramach II. Finału Ogólnopolskiego Festiwalu Teatralnego „Kocioł" w Andrychowie. Park Miejski w Andrychowie w roku 2012.

Fot. 85. MOD „Andropol" podczas korowodu przebierańców, organizowanego w ramach III. Finału Ogólnopolskiego Festiwalu Teatralnego „Kocioł" w Andrychowie w roku 2013.

Fot. 86. MOD „Andropol" oraz (w środku od lewej w cywilnych ubraniach) czterokrotny mistrz olimpijski w chodzie sportowym – Robert Korzeniowski z dzieckiem oraz Burmistrz Andrychowa Tomasz Żak, podczas Mistrzostw Polski w Narciarstwie Alpejskim Niepełnosprawnych EDF CAP, które odbyły się w ośrodku narciarskim Czarny Groń w Rzykach Praciakach w lutym 2012 r.

Fot. 87. Występ z okazji IV. Zawodów o Puchar Burmistrza Andrychowa i Czarnego Gronia w Narciarstwie Alpejskim i Snowboardzie w ośrodku narciarskim Czarny Groń w Rzykach Praciakach w 2015 r.

Fot. 88. Koncert MOD „Andropol" na „Festiwalu Plackorzy" odbywającym się w ramach Dni Andrychowa. Plac Mickiewicza w 2013 r.

Fot. 89. Koncert MOD „Andropol" na „Festiwalu Plackorzy" odbywającym się w ramach Dni Andrychowa. Plac Mickiewicza w 2013 r.

Fot. 90. XXVII Przegląd Orkiestr Dętych na Orawie, w którym orkiestra wzięła udział jako gość specjalny na zaproszenie Orawskiego Centrum Kultury w Jabłonce w maju 2016 r.

Fot. 91. XXVII Przegląd Orkiestr Dętych na Orawie, w którym orkiestra wzięła udział jako gość specjalny na zaproszenie Orawskiego Centrum Kultury w Jabłonce w maju 2016 r.

Fot. 92. Poświęcenie i przekazanie lekkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Andrychów w czerwcu 2016 r.

Fot. 93. Koncert Galowy z okazji zakończenia roku akademickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Andrychowie w czerwcu 2016 r.

Fot. 94. Piknik rodzinny zorganizowany przy Szkole Podstawowej Nr 2 w Andrychowie, w czerwcu 2017 r.

Fot. 95. Piknik rodzinny zorganizowany przy Zespole Szkół Samorządowych w Inwałdzie w maju 2017 r.

Fot. 96. Piknik rodzinny zorganizowany przy Szkole Podstawowej Nr 2 w Andrychowie, w czerwcu 2019 r.

Fot. 97. Koncert z okazji jubileuszu 95-lecia MOD „Andropol” Andrychów podczas drugiego dnia oficjalnych obchodów 250-lecia lokacji Miasta Andrychowa na Stadionie Miejskim AKS „Beskid” we wrześniu 2017 r.

Fot. 98. Koncert z okazji jubileuszu 95-lecia MOD „Andropol” Andrychów podczas drugiego dnia oficjalnych obchodów 250-lecia lokacji Miasta Andrychowa na Stadionie Miejskim AKS „Beskid” we wrześniu 2017 r.

Fot. 99. Koncert z okazji jubileuszu 95-lecia MOD „Andropol” Andrychów podczas drugiego dnia oficjalnych obchodów 250-lecia lokacji Miasta Andrychowa na Stadionie Miejskim AKS „Beskid” we wrześniu 2017 r.

Fot. 100. Przywitanie Pociągu Retro na stacji kolejowej w Andrychowie w październiku 2017 r.

Fot. 101. Przywitanie Pociągu Retro na stacji kolejowej w Andrychowie w październiku 2017 r.

Fot. 102. Koncert MOD podczas XXV Festynu Jesień Kurdwanów, organizowanego przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Kurdwanów Nowy" w Krakowie we wrześniu 2018 r.

Fot. 103. Piknik rodzinny zorganizowany przy Szkole Podstawowej Nr 4 w Andrychowie, połączony z oddaniem do użytku wielofunkcyjnego boiska sportowego, wrzesień 2018 r.

Fot. 104. Koncert podczas XXXVII Ogólnopolskich Dni Pszczelarza w „Hali pod Dębowcem" w Bielsku-Białej we wrześniu 2019 r.

Fot. 105. Piknik rodzinny zorganizowany przez Stowarzyszenie „Dajmy Dzieciom Radość” z Sułkowic-Łęgu w maju 2019 r.

Fot. 106. Rodzinny Rajd Górski zorganizowany przez zakładowy PTTK przy AZPB „Andropol” na Groniu Jana Pawła II w październiku 2019 r.

Fot. 107. Koncert świąteczno-noworoczny w kościele parafialnym św. Stanisława BM w Andrychowie w lutym 2020 r.

Fot. 108. MOD „Andropol" podczas koncertu z okazji otwarcia centrum handlowego „Galeria Andrychowska" w grudniu 2021 r.

Fot. 109. MOD „Andropol” wraz z solistką Marią Walczak podczas koncertu z okazji otwarcia centrum handlowego „Galeria Andrychowska” w grudniu 2021 r.

Fot. 110. MOD „Andropol” wraz z solistką Ewą Walczak podczas koncertu z okazji otwarcia centrum handlowego „Galeria Andrychowska” w grudniu 2021 r.

Fot. 111. Koncert Bożonarodzeniowy MOD „Andropol” w WKD w Targanicach w styczniu 2022 r. Foto: CKiW Andrychów.

Fot. 112. Koncert Bożonarodzeniowy MOD „Andropol, solistki orkiestry (stoją od lewej) Ewa Walczak, Elżbieta Walczak oraz Maria Walczak, WKD w Targanicach w styczniu 2022 r. Foto: CKiW Andrychów.

Fot. 113. Koncert podczas imprezy integracyjnej „Pryvit Ukraina”, MDK w Andrychowie, w kwietniu 2022 r. Foto: Jarosław Skupień.

Fot. 114. Koncert „Majówka z orkiestrą” w ramach projektu realizowanego wspólnie z Bankiem Pekao. Stanica Hucuł w Sułkowicach-Łęgu w maju 2022 r.

Fot. 115. Koncert „Majówka z orkiestrą” w ramach projektu realizowanego wspólnie z Bankiem Pekao. Stanica Hucuł w Sułkowicach-Łęgu w maju 2022 r.

Fot. 116. Koncert „Majówka z orkiestrą” w ramach projektu realizowanego wspólnie z Bankiem Pekao. Stanica Hucuł w Sułkowicach-Łęgu w maju 2022 r.

Fot. 117. Oprawa muzyczna uroczystości ślubowania klas wojskowych ZDZ Andrychów, Wadowice oraz Kęty, Plac Mickiewicza w Andrychowie w maju 2022 r.

Fot. 118. Oprawa muzyczna uroczystości ślubowania klas wojskowych ZDZ Andrychów, Wadowice oraz Kęty, Plac Mickiewicza w Andrychowie w maju 2022 r.

Fot. 119. Oprawa muzyczna uroczystości ślubowania klas wojskowych ZDZ Andrychów, Wadowice oraz Kęty, Plac Mickiewicza w Andrychowie w maju 2022 r.

Fot. 120. „Piknik Chorwacki" w Krakowie, przemarsz bulwarami Parku Miejskiego w maju 2022 r. Foto: Jarosław Skupień.

Fot. 121. „Piknik Chorwacki" w Krakowie w maju 2022 r. Foto: Jarosław Skupień.

Fot. 122. Występ MOD „Andropol” na „Pikniku Chorwackim” w Krakowie w maju 2022 r. Foto: Jarosław Skupień.

Fot. 123. Występ MOD „Andropol” na „Pikniku Chorwackim” w Krakowie w maju 2022 r. Foto: Jarosław Skupień.

1.6. Występy zagraniczne

W 2002 r. miał miejsce wspomniany już wyjazd młodzieży andrychowskiej orkiestry do partnerskiego miasta Isny im Allgäu w Niemczech – nie był to jedyny występ andrychowskich dęciaków w tym mieście. W lipcu 2012 r. orkiestra w kameralnym składzie (12 osób) wystąpiła tam ponownie podczas obchodów święta Kinder- und Heimatfest (Święta dzieci i miasta). W drugiej dekadzie XXI w. MOD „Andropol" Andrychów, przy współpracy z Wydziałem Promocji i Współpracy z Zagranicą Urzędu Miejskiego w Andrychowie, występowała w kilku miastach partnerskich. Najczęściej były to wyjazdy w ramach projektów europejskich, realizowanych przez miasto Andrychów lub któreś z miast partnerskich. W wyjazdach tych możliwy był udział jedynie zespołu kameralnego andrychowskiej orkiestry, liczącego zaledwie dziewięciu muzyków. Mimo bardzo zredukowanego składu, zespół cieszył się ogromną sympatią podczas wszelkiego rodzaju występów w ramach spotkań partnerskich. Zespół podczas każdego wyjazdu, który trwał zazwyczaj 3-4 dni występował kilkukrotnie w odwiedzanym mieście partnerskim, a czasem dawał nawet dwa koncerty w ciągu jednego dnia. Zespół kameralny MOD „Andropol" reprezentował miasto Andrychów w takich krajach jak:

* Łotwa, miasto Tukums
  – orkiestra wyjechała tam w lipcu 2015 r. w ramach międzynarodowego projektu „Ku nowej Europie – różnorodność akceleratorem postępu" realizowanego przez gminę Andrychów, a współfinansowanego przez UE w ramach Programu Europa dla Obywateli 2014-2020, Komponent 2: Demokratyczne zaangażowanie i uczestnictwo obywatelskie, Działanie 2.1: Partnerstwo miast[30].
  – oraz w lipcu 2016 r., gdzie zespół kameralny wziął udział w obchodach „Święta Róży".
* Republika Czeska, miasto Breclav
  – wyjazd we wrześniu 2015 r. z serią koncertów okolicznościowych;
  – wyjazd we wrześniu 2016 r. w ramach międzynarodowego projektu „Kolory Solidarności. Potęga europejskich marzeń" realizowanego przez gminę Andrychów, a współfinansowanego przez UE w ramach Programu Europa dla Obywateli 2014-2020[31].
* Ukraina, miasto Storożyniec
  – wyjazd w czerwcu 2018 r.; zespół brał udział m.in. w przekazaniu samochodu strażackiego tamtejszej jednostce OSP.

Fot. 124. Zespół kameralny MOD „Andropol" podczas koncertu w mieście partnerskim Tukums na Łotwie w lipcu 2015 r.

30. *Ku nowej Europie – różnorodność akceleratorem postępu,* Andrychów 2015, http://www.moskit-andrychow.eu/turystyka/wspolpraca-z-miastami-partnerskimi/andrychow-2015-ku-nowej-europie-roznorodnosc-akceleratorem-postepu, 20.06.2022.
31. *Kolory Solidarności – Potęga europejskich marzeń,* Breclav 2016, http://www.moskit-andrychow.eu/turystyka/wspolpraca-z-miastami-partnerskimi/breclav-2016-kolory-solidarnosci-potega-europejskich-marzen, 20.06.2022.

Fot. 125. Parada ulicami miasta partnerskiego Tukums na Łotwie w lipcu 2015 r.

Fot. 126. Zespół kameralny MOD „Andropol" podczas koncertu ulicznego w mieście partnerskim Tukums na Łotwie w lipcu 2015 r.

Fot. 127. Wyjazd orkiestry na Morawy w Republice Czeskiej, do miasta partnerskiego Breclav we wrześniu 2016 r.

Fot. 128. Udział zespołu kameralnego MOD „Andropol” w obchodach „Święta Róży” w mieście partnerskim Tukums na Łotwie w lipcu 2016 r.

Fot. 129. Udział zespołu kameralnego MOD „Andropol” w obchodach „Święta Róży” w mieście partnerskim Tukums na Łotwie w lipcu 2016 r.

Fot. 130. Udział zespołu kameralnego MOD „Andropol” w obchodach „Święta Róży” w mieście partnerskim Tukums na Łotwie w lipcu 2016 r.

Fot. 131. Zespół kameralny MOD podczas występów gościnnych w mieście partnerskim Storożyniec w Ukrainie w czerwcu 2018 r.

Fot. 132. Zespół kameralny MOD podczas występów gościnnych w mieście partnerskim Storożyniec w Ukrainie w czerwcu 2018 r.

1.7. Obchody jubileuszów 90- i 95-lecia

9 listopada 2012 r. w Miejskim Domu Kultury w Andrychowie odbyła się uroczysta Gala z okazji Jubileuszu 90-lecia Miejskiej Orkiestry Dętej „Andropol" Andrychów. Było to pierwsze tego rodzaju wydarzenie od wielu lat zorganizowane wspólnie z Centrum Kultury i Wypoczynku w Andrychowie. To niecodzienne wydarzenie stało się okazją do prezentacji 90-letniej historii andrychowskiej orkiestry, jak również okazją do prezentacji aktualnych wówczas osiągnięć muzycznych orkiestry, także poprzez koncert galowy orkiestry. Do MDK-u zostali zaproszeni przedstawiciele władz samorządowych, na czele z Burmistrzem Andrychowa Tomaszem Żakiem, placówek kulturalnych i oświatowych, duchowni, byli muzycy i kapelmistrzowie orkiestry, delegacje z zaprzyjaźnionych orkiestr, darczyńcy oraz najwięksi sympatycy andrychowskiej orkiestry. Muzycy zaprezentowali się w doskonałej muzycznej formie dając prawie dwugodzinny koncert. W przerwie występu nie zabrakło oczywiście jubileuszowego tortu. Zaraz po koncercie, zaproszeni goście wzięli udział we wspólnej zabawie tanecznej przy muzyce na żywo z udziałem andrychowskich muzyków, którą poprowadził zespół muzyczny Songo & Zuza z Sułkowic-Łęgu.

Pięć lat później w 2017 r., również przy wsparciu CKiW w Andrychowie zorganizowana została Gala Jubileuszu 95-lecia powstania andrychowskiej orkiestry. To wydarzenie również odbyło się w sali widowiskowej Miejskiego Domu Kultury w Andrychowie. Przebieg uroczystości miał bardzo zbliżony charakter do poprzedniego jubileuszu[32]. Tradycyjnie nie zabrakło podziękowań, wręczania pamiątkowych statuetek, przemówień zaproszonych gości, małej garści historii i oczywiście wspólnego świętowania przy muzyce zespołu Songo & Zuza. I tym razem nie zabrakło wsparcia darczyńców przy organizacji tego wyjątkowego muzycznego święta. MOD „Andropol" Andrychów zaprezentował swój nowy muzyczny program, w którym znalazły się również aranżacje znanych utworów w opracowaniu na orkiestrę dętą oraz solistkę, a była nią wokalistka obdarzona wyjątkowo ciepłym głosem – Maria Walczak.

Fot. 133. Plakat promujący Koncert Jubileuszowy z okazji 90-lecia MOD „Andropol" w 2012 r.

32. Gale obydwu Jubileuszy zostały uwiecznione na fotografiach oraz na filmach video. Nagrania oraz zdjęcia, jak również płyty DVD z zapisem tych wydarzeń zrealizowała nieodpłatnie rodzinna firma „PyszStudio" z Andrychowa.

Fot. 134. Koncert Jubileuszowy w MDK w Andrychowie w 2012 r. podczas Gali Jubileuszowej z okazji 90-lecia MOD „Andropol”.

Fot. 135. Koncert Jubileuszowy w MDK w Andrychowie w 2012 r. podczas Gali Jubileuszowej z okazji 90-lecia MOD „Andropol”.

Fot. 136. Koncert Jubileuszowy w MDK w Andrychowie w 2012 r. podczas Gali Jubileuszowej z okazji 90-lecia MOD „Andropol”.

Fot. 137. Koncert Jubileuszowy w MDK w Andrychowie w 2012 r. podczas Gali Jubileuszowej z okazji 90-lecia MOD „Andropol".

Fot. 138. Koncert Jubileuszowy w MDK w Andrychowie w 2012 r. podczas Gali Jubileuszowej z okazji 90-lecia MOD „Andropol".

Fot. 139. Koncert Jubileuszowy w MDK w Andrychowie w 2012 r. podczas Gali Jubileuszowej z okazji 90-lecia MOD „Andropol".

Fot. 140. Widownia Koncertu Jubileuszowego w MDK w Andrychowie w 2012 r. podczas Gali Jubileuszowej z okazji 90-lecia MOD „Andropol”.

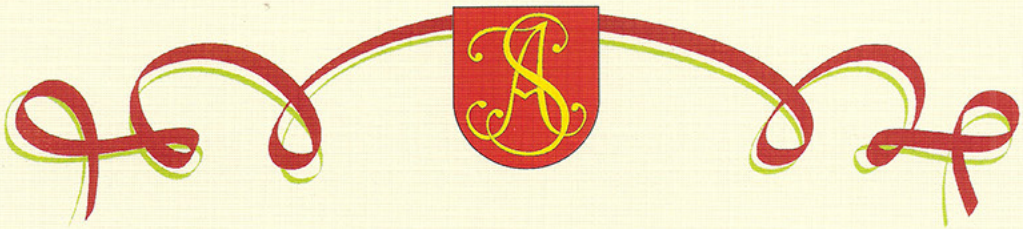

Fot. 141. Tort Jubileuszowy. MDK w Andrychowie w 2012 r.

Fot. 142. Pamiątkowe statuetki wręczane z okazji Jubileuszu 90-lecia istnienia orkiestry. MDK w Andrychowie w 2012 r. Foto: PyszStudio.

Zarząd Stowarzyszenia
Miejskiej Orkiestry Dętej „ANDROPOL"
Andrychów

List gratulacyjny

Serdecznie gratuluję wspaniałego Jubileuszu 90-lecia Orkiestry Dętej „ANDROPOL" Andrychów.

Z tej okazji pragnę podziękować całemu Zarządowi Stowarzyszenia Miejskiej Orkiestry, wszystkim jej członkom za działanie artystyczne na rzecz Gminy Andrychów, za zaangażowanie, życzliwość i stałą obecność w życiu kulturalnym naszej gminy.

Świadczy o tym wspaniała historia Orkiestry wypełniona wieloma sukcesami, nagrodami i nie zliczonymi koncertami, reprezentowanie Gminy poza granicami naszego kraju.

Życzę wszystkim członkom Orkiestry dalszych sukcesów, perspektyw rozwoju, wytrwałości w realizacji zamierzeń oraz dużo radości i wszelkiej pomyślności w życiu osobistym. Dalszej owocnej pracy artystycznej, życzę wszystkim, którzy na ten sukces pracują. A przede wszystkim radości ze wspólnej pasji.

Orkiestra Dęta ANDROPOL towarzyszyła nam we wszystkich ważnych uroczystościach, tworzyła klimat wielu uroczystości gminnych.

O dobrym zespole mówi się wtedy kiedy wszyscy grają dobrze razem, nie ma zespołu gdy jeden tylko gra dobrze.

Gratuluję wspaniałego Jubileuszu !

Burmistrz Andrychowa
Tomasz Żak

Andrychów listopad 2012r

Fot. 143. List Gratulacyjny Burmistrza Andrychowa do Zarządu Stowarzyszenia MOD „Andropol".

Fot. 144. Koncert na Gali Jubileuszowej z okazji 95-lecia MOD w MDK w Andrychowie w 2017 r.

Fot. 145. Koncert na Gali Jubileuszowej z okazji 95-lecia MOD w MDK w Andrychowie w 2017 r.

Fot. 146. Koncert na Gali Jubileuszowej z okazji 95-lecia MOD w MDK w Andrychowie w 2017 r.

1.8. Władze stowarzyszenia w poszczególnych latach działalności Stowarzyszenia Miejska Orkiestra Dęta „Andropol" Andrychów

W skład pierwszego zarządu stowarzyszenia MOD „Andropol" Andrychów w 2004 r. wchodziły następujące osoby:

Prezes Zarządu – Zenon Turowski,
Wiceprezes Zarządu – Andrzej Prus,
Skarbnik – Zbigniew Socała,
Sekretarz – Jan Kapela,
Członek Zarządu – Kazimierz Hutniczak.

W 2010 r. władzę w stowarzyszeniu przejął zarząd, który utworzyli wyłącznie czynni muzycy andrychowskiej orkiestry:

Prezes Zarządu – Wojciech Stanek,
Wiceprezes Zarządu – Piotr Zięba,
Skarbnik – Piotr Tomiczek,
Sekretarz – Paulina Tomiczek,
Członek Zarządu – Stanisław Stopa.

W 2013 r. nastąpiła zmiana na stanowiskach skarbnika, sekretarza oraz członka zarządu. Nowymi osobami piastującymi te funkcję zostali:

Skarbnik – Szymon Wnęczak,
Sekretarz – Dawid Babik,
Członek Zarządu – Agnieszka Karcz.

W 2014 r. nastąpiła kolejna zmiana we władzach stowarzyszenia. Skład zarządu wyglądał następująco:

Prezes Zarządu – Dawid Babik,
Wiceprezes Zarządu – Piotr Zięba,
Skarbnik – Zygmunt Walczak,
Sekretarz – Agnieszka Karcz,
Członek Zarządu – Alina Graca.

W 2018 r. z funkcji wiceprezesa stowarzyszenia zrezygnował Piotr Zięba. Jego stanowisko objął Tomasz Gawęda[33].

Fot. 147. Prezes Stowarzyszenia Dawid Babik podczas Gali Jubileuszowej z okazji 95-lecia MOD „Andropol". MDK w Andrychowie w 2017 r.

Fot. 148. Wiceprezes Stowarzyszenia Tomasz Gawęda podczas Gali Jubileuszowej z okazji 95-lecia MOD „Andropol" w Andrychowie w 2017 r.

Liczba muzyków andrychowskiej orkiestry zrzeszonych w Stowarzyszeniu Miejska Orkiestra Dęta „Andropol" Andrychów, wyniosła na początku 2022 r. 45 członków, w tym 7 honorowych.

Warto w tym miejscu podkreślić fakt, iż od początku istnienia stowarzyszenia, żaden z członków stowarzyszenia nie pobierał wynagrodzenia z tytułu pełnionej funkcji. Praca na rzecz stowarzyszenia miała charakter czysto wolontaryjny.

33. Do czasu wydania niniejszej publikacji, skład osobowy zarządu nie uległ zmianie.

1.9. Czas pandemii Covid-19, a działalność Stowarzyszenia Miejska Orkiestra Dęta „Andropol" Andrychów

Czas pandemii był trudny również dla MOD z Andrychowa. O tym szczególnym czasie tak mówił w marcu 2021 r. kapelmistrz Łukasz Zaborowski w artykule, który ukazał się w lokalnej prasie:

„(...) Trwający już prawie od roku okres pandemii koronawirusa każdemu z nas znacznie utrudnia normalne funkcjonowanie, nie wspominając już o osobach, które ucierpiały z tego powodu na zdrowiu. W marcu ubiegłego roku obostrzenia sanitarne dotyczące Covid-19 spowodowały prawie całkowite zamknięcie działalności kulturalnej, w tym oczywiście i tej prowadzonej przez nasze Stowarzyszenie. Zajęcia indywidualne z dziećmi i młodzieżą zmuszeni byliśmy przenieść do sieci i realizować w trybie zdalnym. Natomiast próby całej orkiestry zostały chwilowo zawieszone. Jednak już po dwóch tygodniach przywróciliśmy wspólne spotkania – nie »w realu«, a w sieci. Za pośrednictwem platformy do wideo-rozmów z powrotem zaczęliśmy się spotykać o stałej porze (czyli w piątki o 19:00). Nie były to jednak klasyczne próby... Niestety, technika cyfrowa nie jest jeszcze tak doskonale rozwinięta, aby możliwym było prowadzenie próby zespołu, podczas której w czasie rzeczywistym gra jednocześnie kilkunastu, a czasem nawet kilkudziesięciu muzyków. Nie znaczy to wcale, że na tych spotkaniach nie było muzyki granej na żywo... Oczywiście była, ale raczej w formie indywidualnych występów części z naszych muzyków. Jeśli ktoś na przykład, z nadmiaru wolnego czasu, wygrzebał z dna szuflady (gdzie leżał od lat – prawie zapomniany) jakiś ciekawy utwór, którego poćwiczyć już od dawna nie miał czasu, to właśnie na takiej »Zoom'owej« próbie miał okazję go przedstawić. W trakcie takich spotkań, oprócz solowych występów, omawialiśmy nowy repertuar, który chcieliśmy w niedalekiej przyszłości przygotować i zaprezentować podczas koncertów. Zdalne próby były także dla nas okazją do powspominania różnych wydarzeń, w których wzięliśmy muzyczny udział na przełomie kilku, a może nawet kilkunastu minionych lat. Na szczęście okres domowego muzykowania nie trwał zbyt długo... Wspólnie z zarządem orkiestry na bieżąco obserwowaliśmy wprowadzanie stopniowego luzowania obostrzeń i jeszcze w maju, z zastosowaniem odpowiedniego reżimu sanitarnego, wznowiliśmy działalność stacjonarną. W maju też udało nam się zrealizować pierwsze koncerty. Co prawda w znacznie okrojonym składzie, ze względu na rygor sanitarny, ale za to rotacyjnie, tak, by każdy z muzyków mógł wziąć udział choć w jednym koncercie. Jeśli chodzi o miejsca, w których mogliśmy się zaprezentować z nowym repertuarem, nad którym pracę rozpoczęliśmy już podczas zajęć zdalnych, to nie mieliśmy zbyt dużego pola do popisu. W »normalnym« czasie, gdy możliwe jest koncertowanie, zwłaszcza w plenerze, występowaliśmy podczas przeróżnych imprez. Wspomnę kilka wydarzeń, w których braliśmy udział choćby tylko w 2019 r., były to: Dni Andrychowa, Bajkolandia, Bieg po Serce Zbója spod Złotej Górki, Małopolski Festiwal Orkiestr Dętych Ziemi Krakowskiej, pikniki szkolne i rodzinne, rajdy rodzinne (Leskowiec) oraz różnego rodzaju uroczystości państwowe i kościelne. W 2020 r. natomiast występowaliśmy głównie przy okazji ważnych wydarzeń kościelnych – ale i tak nie w takiej ilości, jak w latach poprzednich – oraz w ramach działań prowadzonych przez CKiW w Andrychowie. Z instytucją tą współpracujemy prawie od początku jej istnienia. Przypuszczam, że jesteśmy zespołem najdłużej działającym pod jej skrzydłami. Nie ma tego złego, co by na dobre nie wyszło... W całej tej sytuacji związanej z Covid-19 były jednak jakieś plusy. Wymóg przygotowywania koncertów w składach kameralnych ostatecznie wyszedł nam na dobre – udało się podkręcić projekty, które wcześniej odsunięte były na dalszy plan... Wznowiliśmy próby kwintetu blaszanego działającego od kilku lat przy naszej orkiestrze. Skład ten – powiększony o perkusistę – wystąpił kilkukrotnie w naszej gminie oraz dwa razy w Wadowicach. Jeszcze prężniej zaczął działać zespół The Old Friends Big Band, którego trzon stanowią muzycy z andrychowskiej orkiestry. Im także udało się kilka razy, w tym trudnym czasie, wystąpić »na żywo« przed publicznością. Można nas było zobaczyć w ramach »Sierpniowych Letnich Koncertów« w andrychowskim Parku Miejskim oraz w Wadowicach przy Restauracji »Parkowa«. Próby big bandu odbywają się co tydzień w sali muzycznej remizy OSP w Choczni, za co serdecznie dziękuję Prezesowi OSP w Choczni – Michałowi Burzyńskiemu i Naczelnikowi – Mariuszowi Jakubasowi. Mam nadzieję, że w tym roku będziemy mogli »muzycznie« odwdzięczyć się tej jednostce za okazaną gościnę.

Działania i plany... Ten rok zapowiada się równie trudny, a zwłaszcza nieprzewidywalny, jak poprzedni. Mamy jednak nadzieję, że doświadczenie, jakie zdobyliśmy dotychczas, pomoże nam zrealizować cele, które sobie wyznaczyliśmy i nadal wyznaczamy. Mam tu na myśli głównie zadania publiczne realizowane przez nasze Stowarzyszenie dla gminy Andrychów, przy jej nieodzownym wsparciu finansowym. W lutym rozpoczęliśmy intensywną pracę nad przygotowaniem repertuaru na naszą drugą płytę CD. W kwietniu tego roku minie 10 lat od wydania pierwszej. Chcemy, aby materiał, który znajdzie się na nowym krążku, był niejako kalejdoskopem muzycznym andrychowskiej orkiestry, która za rok obchodzić będzie jubileusz 100-lecia działalności muzycznej. I to jakiej?!... Przypomnę tylko, iż w latach 60. i 70. XX w., była to jedna z największych i najlepszych orkiestr zakładowych w naszym kraju, a pragnę podkreślić, że wówczas każdy większy zakład przemysłowy taką posiadał. W Żywcu dla przykładu były dwie orkiestry, w Bielsku-Białej również dwie (lub nawet trzy), w Kętach – jedna. Żadna z nich nie przetrwała do dziś. Liczba muzyków Orkiestry Dętej AZPB »Andropol« liczyła wtedy 120 osób. Ponadto, co do planów na ten rok, czekamy obecnie na rozstrzygnięcia dwóch konkursów na realizację zadania publicznego, w których złożyliśmy autorskie projekty o tematyce kulturalnej. Mamy nadzieję, że one również zostaną zaopiniowane pozytywnie i dzięki temu będziemy mogli rozszerzyć nasze działania kulturalne w gminie Andrychów”[34].

1.10. 100 lat działalności muzycznej Miejskiej Orkiestry Dętej „Andropol” 1922-2022

Miejska Orkiestra Dęta „Andropol” świętuje w 2022 r. okrągły jubileusz 100-lecia swojej działalności muzycznej. W związku z tym wydarzeniem muzycy nagrali i wydali na przełomie 2021/2022 r. dwie nowe płyty CD. Na każdej z tych płyt znalazło się po kilkanaście utworów z repertuaru andrychowskiej orkiestry.

Pierwsza z nich nosi nazwę „Pamiątka dla pokoleń”. Nagranie zostało zarejestrowane w kwietniu 2021 r. w Miejskim Domu Kultury w Andrychowie, dzięki wsparciu finansowemu w ramach zadania publicznego realizowanego przez stowarzyszenie MOD „Andropol” A-ów dla Gminy Andrychów. Realizacją nagrań zajęli się Wojciech Białoskórski, pracujący na co dzień w Polskim Radiu w Warszawie, oraz Adrian Mitoraj ze „studiomitoraj” z Wilamowic. On także zajął się mixem i masteringiem tej płyty, a kierownictwo muzyczne nad całością projektu sprawował dyrygent orkiestry Łukasz Zaborowski. Ponieważ dotacja jaką stowarzyszenie otrzymało w ramach zadania publicznego nie pokrywała kosztów wydania samego krążka, koniecznym było znalezienie sponsorów i darczyńców, którzy pomogliby w realizacji tego przedsięwzięcia. Płytę udało się wydać dzięki hojności licznych osób, firm i instytucji.

Na krążku „Pamiątka dla pokoleń” znalazł się bardzo zróżnicowany pod względem stylów muzycznych repertuar. W typowych orkiestrowych aranżacjach, orkiestra nagrała kilka polskich utworów, są to „Mazurek F-dur Op. 68 nr 3” – Fryderyka Chopina, wiązanka krakowiaków, wiązanka melodii góralskich zatytułowana „Intrada Regionalna”, „Dwie melodie ludowe” – „Kukułeczka” i „Szła dzieweczka” oraz marsz koncertowy „Na szczytach Karpat”. Z kolei z nowszych rodzimych kompozycji usłyszeć można „Rzuć to wszystko co złe” Zbigniewa Wodeckiego, w którym partie wokalne zaśpiewali instrumentaliści andrychowskiej orkiestry, małżeństwo Pauliny i Piotra Tomiczków oraz solistka orkiestry Maria Walczak. Jest też utwór „Ona tańczy dla mnie”, oryginalnie wykonywany przez zespół Weekend, jednak zagrany nie w stylu disco, a w stylu swingowym i z nieco zmienionym na potrzeby orkiestry tekstem refrenu.

W wersji instrumentalnej na płycie znajduje się kilka utworów zagranicznych takich jak wiązanka marszowa melodii pochodzących z filmów „Indiana Jones”, „Bitwa o Midway”, „Star Wars” do których muzykę napisał

34. Ł. Zaborowski, *Andrychowskie dęciaki...*,„Nowiny Andrychowskie” 2021, marzec, s. 29-30.

wybitny amerykański kompozytor John Williams; polka „Bohmischer Traum"; „Despacito" Luis Fonsi; „Hey Jude" John Lennon & Paul McCartney; „Take On Me" zespołu A-HA; „Get Lucky" z repertuaru zespołu Daft Punk oraz standard jazzowy „Caravan" Duke Ellington & Juan Tizol oraz zagraniczny ale w wersji wokalnej – „Can't Take My Eyes Off You" Bob Crewe & Bob Gaudio (śpiewa Maria Walczak). W nagraniach wzięło udział ponad 40 muzyków.

Drugi jubileuszowy krążek nosi nazwę „Do tańca i do różańca". Płyta ta, powstała w ramach serii wydawniczej „Biblioteki Archiwum Gminy Andrychów" Fundacji „Memo", nad którą Patronat Honorowy objął Burmistrz Andrychowa. Prace nad nią rozpoczęły się w drugiej połowie 2021 r., od wybrania, opracowania i przygotowania repertuaru przez kapelmistrza orkiestry Łukasza Zaborowskiego. Realizacją nagrania zajął się Maciej Kudłacik[35], artysta wywodzący się z muzycznego środowiska Andrychowa. Na płycie wydanej z okazji 100-lecia orkiestry znalazły się utwory prezentujące szeroki wachlarz gatunków i stylów muzycznych: od walczyków, polek i krakowiaków grywanych po wojnie na wiejskich festynach, poprzez marsze defiladowe i koncertowe, utwory patriotyczne, świąteczne, aż po marsze pogrzebowe, które wykonywane są na koniec ziemskiego pielgrzymowania... Można powiedzieć, że większość utworów należy do najstarszego repertuaru orkiestry.

Końcem 2022 r. MOD „Andropol", ma w planach wydać jeszcze trzeci jubileuszowy krążek. Tym razem na płycie znajdą się utwory o tematyce świątecznej oraz kolędy i pastorałki. Materiał na płytę został nagrany w pierwszej połowie 2022 r., podobnie jak w przypadku „Do tańca i do różańca" w Wiejskim Domu Kultury w Targanicach, dzięki uprzejmości CKiW w Andrychowie. Realizację nagrań przeprowadził Maciej Kudłacik, a kierownictwo muzyczne nad całym projektem objął Łukasz Zaborowski, dyrygent orkiestry.

Fot. 149. Muzycy MOD „Andropol" podczas sesji nagraniowej do płyty „Pamiątka dla pokoleń", MDK Andrychów w 2021 r.

Fot. 150. Muzycy MOD „Andropol" podczas sesji nagraniowej do płyty „Pamiątka dla pokoleń", MDK Andrychów w 2021 r.

35. Maciej Kudłacik – instrumentalista, wokalista, kompozytor, poeta, autor tekstów, producent muzyczny, animator wydarzeń kulturalnych, Prezes Fundacji „Memo". https://maciejkudlacik.art/ 18.06.2022.

Fot. 151. Sekcja puzonów podczas sesji nagraniowej do płyty„Pamiątka dla pokoleń”, (od lewej) Grzegorz Walczak, Szymon Wnęczak, Michał Koman oraz Zygmunt Walczak, MDK Andrychów w 2021 r.

Fot. 154. Dyrygent Łukasz Zaborowski oraz Adrian Mitoraj realizator nagrania znajdującego się na płycie „Pamiątka dla pokoleń”, Studio Mitoraj w Wilamowicach w 2021 r.

Fot. 152. Muzycy MOD podczas sesji nagraniowej do płyty „Pamiątka dla pokoleń”, MDK Andrychów w 2021 r.

Fot. 155. Nagrywanie wokalistów występujących na płycie „Pamiątka dla pokoleń”. Studio Mitoraj w Wilamowicach w 2021 r.

Fot. 153. Muzycy MOD podczas sesji nagraniowej do płyty „Pamiątka dla pokoleń”, MDK Andrychów w 2021 r.

Fot. 156. Nagrywanie wokalistów występujących na płycie „Pamiątka dla pokoleń” (na zdjęciu od lewej) solistka Maria Walczak oraz Adrian Mitoraj realizator nagrania, Studio Mitoraj w Wilamowicach w 2021 r.

Fot. 157. Front okładki płyty „Pamiątka dla pokoleń”.

Fot. 158. Muzycy MOD podczas sesji nagraniowej do płyty „Do tańca i do różańca”, WDK w Targanicach w 2021 r.

Fot. 159. Solistka Maria Walczak podczas sesji nagraniowej do płyty „Do tańca i do różańca”, WDK w Targanicach w 2021 r.

Fot. 160. Solistka Ewa Walczak podczas sesji nagraniowej do płyty „Do tańca i do różańca”, WDK w Targanicach, 2021 r.

Fot. 161. Muzycy MOD podczas sesji nagraniowej do płyty „Do tańca i do różańca”, WDK w Targanicach w 2021 r.

Fot. 162. Płyta jubileuszowa MOD „Andropol” – „Do tańca i do różańca”.

ROZDZIAŁ 2.

Formy i miejsca pracy orkiestry

2.1. Typy orkiestry dętej

Orkiestra dęta jest zespołem muzycznym, w którym ilość grających muzyków jak i dobór instrumentalny często zmienia się w zależności od potrzeb i możliwości techniczno-personalnych poszczególnych orkiestr.

Rozróżniamy dwa zasadnicze typy orkiestry dętej:

1. Fanfara, złożona z instrumentów dętych blaszanych.
2. Harmonia, w skład której wchodzą instrumenty dęte drewniane.

W obydwu typach występują również instrumenty perkusyjne. Mimo, iż zestawy instrumentów w poszczególnych typach orkiestr dętych, bywały nieraz (np. w wojsku) ustalone regulaminem, to w praktyce istnieje w tym zakresie duża dowolność. Niewątpliwie na ten stan rzeczy mają wpływ trudności organizacyjne i finansowe, brak odpowiednich muzyków i instrumentów, jak i indywidualne zapatrywania kapelmistrzów. Szczególnie duże rozbieżności występują w tzw. grupie „akompaniamentów" (trąbki, waltornie, alty, tenory), której w przeciętnym marszu powierza się zrytmizowany podkład harmoniczny. Można by zaryzykować tu stwierdzenie, że grupa ta chyba w każdej orkiestrze wygląda inaczej. Praktykę tę umożliwia fakt, że instrumenty grupy akompaniamentów mogą się nawzajem zastępować w swoich partiach.

Skład fanfary jest następujący:

1. Kornet Es – 1 lub 2 partie, obsada pojedyncza.
2. Kornety B – 2 partie, obowiązkowo obsada wielokrotna.
3. Trąbki B – 2 partie, obsada pojedyncza.
4. Trąbki Es – 2 partie, obsada pojedyncza.
5. Alty Es – 3 lub 4 partie, obsada pojedyncza.
6. Tenory B – 3 partie, dla pierwszego tenoru obsada podwójna, natomiast dla drugiego i trzeciego obsada pojedyncza.
7. Baryton – 1 partia, obsada podwójna.
8. Basy pierwsze – 1 partia, obsada podwójna.
9. Basy drugie – 1 partia, obowiązkowo obsada podwójna.
10. Kotły – 1 para[36].

Skład tan zwraca uwagę przede wszystkim brakiem niektórych instrumentów blaszanych; nie widzimy w nim waltorni ani puzonów, poza tym perkusja reprezentowana jest wyłącznie przez kotły. Aby to zrozumieć trzeba zdać sobie sprawę, że „Fanfara" jest właściwie pozostałością dawnych orszaków trębaczy i kotlistów, występujących konno w pocztach rycerskich. Orszaki takie przetrwały w wojsku do niedawna jako orkiestry konne w pułkach kawalerii i artylerii. Nie może więc zawierać w swym składzie takich instrumentów, które wymagają w obsłudze obu rąk i tym samym nie nadają się do gry w czasie jazdy konnej. Skład „Fanfary" posiada oczywiście pewne wady, ale ma również zalety. Zasadniczą jego wadą jest brak zróżnicowania barwy instrumentalnej, gdyż jedynie grupa trąbek kontrastuje z pozostałymi instrumentami, będącymi właściwie tylko odmianami tego samego sakshornu. Brak waltorni i puzonów jeszcze bardziej pogłębia tą jednolitość barwy. Z tego powodu „Fanfara" nadaje się jedynie do wykonywania kompozycji o nieskomplikowanej fakturze. Zaletą „Fanfary" jest natomiast fakt, że wszystkie jej instrumenty posiadają jednakową aplikaturę[37] i technikę różniąc się właściwie tylko strojem i położeniem skali.

Rozróżniamy dwa typy składu zwanego „harmonia":

1) orkiestra marszowa, zawierająca tylko instrumenty nadające się do gry w marszu,
2) orkiestra koncertowa dysponująca wszelkimi instrumentami dętymi i perkusyjnymi.

36. S. Śledziński, *Orkiestra Dęta,* Kraków 1975 r., s. 97.
37. Aplikatura – technika palcowania na instrumentach muzycznych. Oznacza zapis kolejności palców dla instrumentalisty za pomocą cyfr.

Orkiestra marszowa, jak sama nazwa wskazuje, przeznaczona jest przede wszystkim do grania w marszu, nie zawiera więc takich instrumentów, których użycie w takich okolicznościach zawodzi. Skład marszowy można wzbogacić przez dodanie grupy saksofonów.

Skład orkiestry marszowej:

1. Flet (ze zmianą na pikulinę) – 2 partie pojedynczo obsadzone.
2. Klarnet Es – 1 partia, obsada pojedyncza.
3. Klarnety B – 3 partie, obowiązkowo obsada wielokrotna.
4. Kornety B – 2 partie, obowiązkowo obsada wielokrotna.
5. Trąbki B – 2 partie, obsada pojedyncza.
6. Trąbki Es – 2 partie, obsada pojedyncza.
7. Waltornia F lub Es – 4 partie, obsada pojedyncza.
8. Tenory B – 3 partie, dla pierwszego tenoru obsada podwójna, natomiast dla drugiego i trzeciego obsada pojedyncza.
9. Baryton – 1 partia, obsada podwójna.
10. Bas pierwszy – 1 partia, obsada podwójna.
11. Bas drugi – 1 partia, obsada przynajmniej podwójna.
12. Puzony – 3 partie, obsada pojedyncza,
13. Perkusja – 3 partie (wielki bęben, werbel, talerze)[38].

Z kolei orkiestra koncertowa, jak sama nazwa wskazuje, przeznaczona jest do grania koncertów. W takiej orkiestrze gra w sumie od 67 do 81 muzyków. Ilość ta może być powiększona przez duplikowanie obsady poszczególnych głosów. W powyższym wykazie pominięte zostały niektóre instrumenty zupełnie u nas nie używane. Są to: flet altowy F, obój barytonowy, klarnet kontrabasowy, saksofon basowy B, oraz grupa saksofonów z ich głównym kontrabasowym przedstawicielem, najczęściej używanym, zastępującym we Francji kontrafagot. Pominięto tu również powszechnie używaną w Niemczech trąbkę basową, całą grupę tub wagnerowskich, mały bas B.

Skład orkiestry koncertowej:

1. Flety – 3 partie, obsada pojedyncza.
2. Oboje – 2 partie, obsada pojedyncza.
3. Rożek angielski – 1 partia, obsada pojedyncza.
4. Klarnet A – 1 partia, obsada pojedyncza.
5. Klarnet Es – 1 partia lub 2 partie, obsada pojedyncza.
6. Klarnety B – 3 partie, obsada wielokrotna (podwójna lub poczwórna).
7. Klarnet altowy Es – 1 partia, obsada pojedyncza (może być wielokrotna).
8. Klarnet basowy B – 1 partia, obsada pojedyncza (może być wielokrotna).
9. Saksofon sopranowy B – 1 partia, obsada pojedyncza.
10. Saksofon altowy Es – 1 lub 2 partie, obsada pojedyncza.
11. Saksofon tenorowy B – 1 partia, obsada pojedyncza.
12. Saksofon barytonowy Es – 1 partia, obsada pojedyncza.
13. Fagoty – 2 partie, obsada pojedyncza.
14. Kontrafagoty – 1 partia, obsada pojedyncza.
15. Kornety – 2 partie, obsada podwójna (kornet pierwszy obsada potrójna).
16. Skrzydłówka B – 1 lub 2 partie, obsada pojedyncza.
17. Trąbki B – 2 partie, obsada pojedyncza.
18. Trąbki Es – 2 partie, obsada pojedyncza.
19. Waltornie F – od 4 do 8 partii, obsada pojedyncza.
20. Tenory B – 3 partie, tenor pierwszy obsadzony podwójnie, natomiast tenor drugi i trzeci, obsadzony pojedynczo.
21. Baryton – 1 partia, obsada podwójna.
22. Puzony – 3 partie, obsada pojedyncza.

38. S. Śledziński, *Orkiestra Dęta,* Kraków 1975 r., s. 100-101.

23. Bas pierwszy – 1 partia, obsada przynajmniej podwójna.
24. Bas drugi – 1 partia, obsada przynajmniej potrójna.
25. Kotły – 1 partia, przynajmniej jedna para.
26. Werbel – 1 partia, obsada pojedyncza.
27. Taraban – 1 partia, obsada pojedyncza.
28. Wielki bęben – 1 partia, obsada pojedyncza.
29. Talerze – 1 partia, obsada pojedyncza.
30. Tam-tam, gong, triangel, kastaniety, tamburyn – zależnie od potrzeby.
31. Ksylofon, dzwonki, dzwony, marimba, wibrafon – zależnie od potrzeby[39].

Dowolność składu orkiestry dętej zwłaszcza w ruchu amatorskim, wymuszona wieloma wyżej wymienionymi aspektami, miała przełożenie na jakość i poziom artystyczny danego zespołu. Podobna sytuacja miała miejsce w przypadku andrychowskiej orkiestry. Analizując skład MOD na przestrzeni stu lat jej istnienia, możemy prześledzić jej rozwój oraz wskazać lata świetności jak i te mniej obfitujące w różnorodność barwy instrumentalnej.

W okresie międzywojennym, kiedy to powstawała Orkiestra Dęta przy Fabryce Braci Czeczowiczka, trudno było nawet marzyć o pełnym składzie orkiestry marszowej nie mówiąc już o orkiestrze koncertowej. W początkowym składzie orkiestry liczącym kilkanaście osób grywano głównie na takich instrumentach jak: klarnet B, skrzydłówka B, tenor i baryton, puzon klapowy, helikon (odmiana tuby) oraz bęben. Ta sytuacja zaczęła się stopniowo polepszać po II wojnie światowej. W 1947 r. orkiestra liczyła 25 muzyków. Dzięki dużemu zaangażowaniu w tworzeniu orkiestry zarządu Andrychowskich Zakładów Przemysłu Bawełnianego, głównie przy zakupie nowych instrumentów i umundurowania orkiestry, skład zespołu w latach 60. i 70. sięgał nawet liczby 110 osób. W latach tzw. „świetności" Zakładowa Orkiestra AZPB mogła z powodzeniem wykonywać utwory w pełnej obsadzie instrumentalnej, komponowane na skład orkiestry marszowej oraz koncertowej.

2.2. Skład osobowy orkiestry dętej na przestrzeni lat

Wykaz członków Zakładowej Orkiestry Dętej AZPB wg stanu na dzień 12 marca 1974 r.

lp./ imię i nazwisko/ rok urodzenia/ instrument/ przeszkolenie muzyczne

1. Józef Zaborowski/ 1944 r./ flet, saksofon/ orkiestra AZPB.
2. Stanisław Matyszkiewicz/ 1928 r./ klarnet, saksofon/ orkiestra wojskowa.
3. Kazimierz Mrzygłód/ 1921 r./ klarnet, saksofon, lira, werbel/ orkiestra wojskowa.
4. Kazimierz Góra/ 1946 r./ klarnet, saksofon/ orkiestra AZPB oraz orkiestra wojskowa.
5. Władysław Zimnal/ 1930 r./ klarnet, saksofon/ orkiestra wojskowa.
6. Władysław Kierpiec/ 1930 r./ klarnet saksofon/ orkiestra AZPB.
7. Fryderyk Homel/ 1942 r./ klarnet/ orkiestra AZPB.
8. Eugeniusz Borgosz/ 1938 r./ klarnet, saksofon/ orkiestra AZPB.
9. Ludwik Kubień/ 1924 r./ klarnet/ orkiestra AZPB.
10. Władysław Kiszczak/ 1945 r./ klarnet/ orkiestra AZPB.
11. Adam Wandor/ 1910 r./ skrzydłówka/ orkiestra Głębowice.
12. Stanisław Sala/ 1935 r./ skrzydłówka/ orkiestra Głębowice oraz orkiestra wojskowa.
13. Stanisław Pietraszek/ 1934 r./ skrzydłówka, saksofon/ orkiestra AZPB.
14. Tadeusz Kapela/ 1944 r./ skrzydłówka/ orkiestra AZPB.
15. Antoni Ryczek/ 1935 r./ trąbka/ orkiestra AZPB.
16. Antoni Walczak/ 1930 r./ skrzydłówka/ orkiestra AZPB.
17. Edward Smaza/ 1935 r./ skrzydłówka/ orkiestra AZPB.
18. Stefan Żabiński/ 1925 r./ trąba/ orkiestra Głębowice oraz orkiestra wojskowa.

39. Tamże, s. 102-103.

19. Roman Kuźma/ 1946 r./ trąba/ orkiestra AZPB.
20. Kazimierz Legień/ 1919 r./ waltornia, saksofon/ orkiestra wojskowa.
21. Edward Janeczko/ 1938 r./ waltornia/ orkiestra AZPB oraz orkiestra wojskowa.
22. Jan Kuźma/ 1933 r./ waltornia/ Państwowa Szkoła Muzyczna w Bytomiu.
23. Tadeusz Kozłowski/ 1930 r./ tenor/ orkiestra wojskowa (st. podoficera).
24. Stanisław Niedziela/ 1939 r./ tenor/ orkiestra wojskowa.
25. Antoni Kubień/ 1925 r./ baryton/ orkiestra wojskowa.
26. Józef Migdałek/ 1931 r./ tenor/ orkiestra Wieprz.
27. Jerzy Wacięga/ -- / tenor/ orkiestra Głębowice.
28. Józef Kudłacik/ 1942 r./ tenor/ orkiestra AZPB.
29. Józef Koczur/ 1926 r./ tenor/ orkiestra AZPB.
30. Władysław Ślezak/ 1926 r./ baryton/ orkiestra wojskowa.
31. Stanisław Górkiewicz/ -- / puzon/ orkiestra Głębowice.
32. Adam II Wandor/ -- / puzon/ orkiestra AZPB.
33. Czesław Byrski/ -- / tuba/ orkiestra AZPB.
34. Józef Kasperek/ -- / tuba, saksofon barytonowy/ orkiestra AZPB.
35. Stanisław Zacny/ -- / tuba/ orkiestra AZPB.
36. Józef Marczyński/ 1942 r./ tuba/ orkiestra AZPB.
37. Marian Kudłacik/ 1945 r./ tuba/ orkiestra AZPB.
38. Zdzisław Prus/ 1931 r./ perkusja/ orkiestra AZPB.
39. Józef Najbor/ 1946 r./ perkusja/ orkiestra AZPB.
40. Bolesław Kułak/ 1917 r./ perkusja/ orkiestra wojskowa.

Wyżej wymienieni muzycy byli zatrudnieni w AZPB na różnych oddziałach i stanowiskach, m.in. tkalni, wykończalni, przędzalni, skrzynkarni czy w warsztacie mechanicznym. Pozostali orkiestranci byli zatrudnieni w innych andrychowskich zakładach pracy, głównie w Wytwórni Silników Wysokoprężnych oraz w Andrychowskiej Fabryce Maszyn:

41. Kazimierz Hutniczak/ -- / klarnet/ orkiestra AZPB.
42. Adam Baran/ 1946 r./ skrzydłówka/ orkiestra AZPB.
43. Jan Kapela/ 1952 r. / skrzydłówka/ orkiestra AZPB.
44. Leon Łysoń/ -- / skrzydłówka/ orkiestra AZPB.
45. Władysław Spisak/ 1935 r./ trąba, perkusja/ orkiestra AZPB.
46. Stanisław Stopa/ 1936 r./ waltornia/ orkiestra wojskowa.
47. Michał Marczyński/ 1942 r./ puzon/ orkiestra AZPB.
48. Włodzimierz Paterak/ 1933 r./ trąba/ orkiestra wojskowa.
49. Zygmunt Zamysłowski/ -- / baryton/ orkiestra wojskowa.
50. Emil Oboza/ 1944 r./ klarnet/ orkiestra AZPB.
51. Michał Kruczała/ 1925 r./ trąbka/ orkiestra AZPB.
52. Jerzy Cielebon/ 1938 r./ tuba, tenor/ orkiestra wojskowa.
53. Adam Sala/ 1939 r./ tuba/ orkiestra wojskowa.

Emeryci i renciści:

54. Franciszek Ligus/ 1904 r./ klarnet/ orkiestra Braci Czeczowiczka.
55. Ludwik Wandor/ 1908 r./ tuba/ orkiestra Braci Czeczowiczka.
56. Leopold Szemik/ 1903 r./ puzon/ orkiestra Braci Czeczowiczka.
57. Bronisław Żabiński/ 1928 r./ tenor/ orkiestra Głębowice oraz orkiestra wojskowa.

Wykaz ten nie uwzględnia niestety dokładnej liczby (ok. 40 osób) oraz danych osobowych młodzieży w wieku szkolnym, pobierającej naukę gry na instrumentach w orkiestrze AZPB, która w zdecydowanej większości koncertowała przy różnych okazjach z orkiestrą. Kapelmistrzem orkiestry w tym czasie był Józef Górkiewicz.

W lipcu 1974 r. skład orkiestry został powiększony o 9 werblistek – doboszek, były to:

1. Wanda Brzazgacz,
2. Anna Burek,
3. Władysława Chowaniec,
4. Jadwiga Fujawa,
5. Maria Kudłacik,
6. Aniela Łysoń,
7. Urszula Pietras,
8. Maria Polak,
9. Irena Walusiak.

W latach 80. zaangażowanie zarządu AZPB w utrzymanie tak licznej orkiestry zaczęło stopniowo słabnąć. Wkrótce przełożyło się to na skład ilościowy orkiestry, który liczył wówczas około 50 osób. W połowie lat 90. kiedy to orkiestra zaczęła działać na własny rachunek, a za udział w próbach przestano wypłacać pieniądze, skład orkiestry zmniejszył się do liczby 35 osób.

Skład orkiestry „Andropolu" w roku 1997 r.:

1. Kazimierz Góra – klarnet, saksofon;
2. Fryderyk Homel – klarnet, saksofon;
3. Władysław Kierpiec – klarnet, saksofon;
4. Rafał Gnojek – klarnet, saksofon;
5. Jan Kapela – kornet;
6. Tadeusz Kapela – kornet;
7. Edward Smaza – kornet;
8. Eugeniusz Bajgrowicz – kornet;
9. Przemysław Sobaniec – kornet;
10. Mateusz Ćwiertnia – kornet;
11. Michał Kruczała – trąbka;
12. Stanisław Hutniczak – tenor;
13. Jerzy Cielebon – tenor, tuba;
14. Mieczysław Kołodziejczyk – baryton;
15. Stanisław Niedziela – baryton;
16. Antoni Kubień – tenor;
17. Marcin Grzesło – saksofon;
18. Eugeniusz Wesołowski – saksofon;
19. Józef Zaborowski – saksofon, flet;
20. Marek Kacorzyk – saksofon barytonowy;
21. Marek Marczyński – saksofon, klarnet;
22. Łukasz Zaborowski – puzon;
23. Szymon Wnęczak – puzon;
24. Stanisław Stopa – waltornia;
25. Edward Janeczko – waltornia;
26. Stanisław Zacny – tuba;
27. Czesław Byrski – tuba;
28. Zbigniew Socała – tuba;
29. Władysław Spisak – perkusja;
30. Zdzisław Prus – perkusja/ prezes orkiestry;
31. Władysław Wolas – saksofon, tenor, puzon, tuba/ kapelmistrz orkiestry.

W pierwszej dekadzie XXI w. stan ilościowy andrychowskiej orkiestry utrzymywał się w granicach 30-35 muzyków. Liczba członków orkiestry nie wzrasta w sposób znaczący mimo, iż od kilku lat do orkiestry przychodzi grać coraz więcej młodych osób. Jest to spowodowane sukcesywnym odchodzeniem z orkiestry starszych muzyków, a także problemami związanymi z wygospodarowaniem czasu wolnego przez orkiestrantów (umożliwiającego czynny udział w działalności orkiestry: próbach, koncertach czy występach okolicznościowych).

Skład Miejskiej Orkiestry Dętej „Andropol" z Andrychowa początkiem 2009 r.:

lp./ imię i nazwisko/ instrument/ status/ przeszkolenie muzyczne

1. Paulina Tomiczek/ flet/ student/ szkoła muzyczna, studia muzyczne.
2. Alina Graca/ flet/ pracująca/ ognisko muzyczne, orkiestra OSP Chocznia.
3. Wojciech Stanek/ klarnet/ nauczyciel/ orkiestra „Andropol".
4. Przemysław Walczak/ klarnet/ uczeń/ szkoła muzyczna.
5. Justyna Janosz/ klarnet/ uczeń/ orkiestra OSP Roczyny.
6. Fryderyk Homel/ klarnet/ emeryt/ orkiestra „Andropol".
7. Piotr Zięba/ klarnet, instrumenty perkusyjne/ student/ szkoła muzyczna, studia muzyczne.
8. Dawid Walczak/ saksofon/ uczeń/ orkiestra „Andropol", ognisko muzyczne.
9. Grzegorz Cibor/ saksofon/ pracujący/ orkiestra „Andropol".
10. Agnieszka Karcz/ saksofon/ uczeń/ ognisko muzyczne.
11. Piotr Tomiczek/ saksofon, sakshorn/ student/ orkiestra „Andropol", studia muzyczne.
12. Artur Grabski/ saksofon, fagot/ student/ szkoła muzyczna, studia muzyczne.
13. Ewa Kowalska/ saksofon/ uczeń/ orkiestra „Andropol", ognisko muzyczne.
14. Piotr Saferna/ saksofon/ uczeń/ orkiestra OSP Wieprz.
15. Stanisław Stopa/ waltornia/ emeryt/ orkiestra wojskowa.
16. Piotr Paluch/ trąbka/ uczeń/ orkiestra „Andropol".
17. Piotr Szczur/ trąbka/ organista kościelny/ szkoła muzyczna.
18. Rafał Walczak/ trąbka/ uczeń/ szkoła muzyczna.
19. Roman Marczyński/ trąbka/ pracujący/ szkoła muzyczna.
20. Piotr Łysoń/ trąbka/ uczeń/ orkiestra „Andropol".
21. Patryk Babik/ trąbka/ uczeń/ orkiestra „Andropol".
22. Przemysław Jordanek/ trąbka/ uczeń/ orkiestra „Andropol".
23. Łukasz Wnęk/ sakshorn/ uczeń/ orkiestra „Andropol".
24. Stanisław Hutniczak/ sakshorn/ emeryt/ orkiestra „Andropol".
25. Piotr Chudziutko/ sakshorn/ uczeń/ orkiestra „Andropol".
26. Szymon Marczyński/ sakshorn, tuba/ orkiestra OSP Roczyny.
27. Zygmunt Walczak/ puzon/ pracujący/ orkiestra „Andropol".
28. Szymon Wnęczak/ puzon/ pracujący/ orkiestra „Andropol".
29. Damian Łysoń/ puzon/ uczeń/ orkiestra „Andropol".
30. Marcin Kasperek/ tuba/ pracujący/ orkiestra OSP Nidek.
31. Józef Kobielus/ tuba/ pracujący/ orkiestra OSP Wieprz.
32. Grzegorz Marczyński/ perkusja/ pracujący/ orkiestra OSP Roczyny.
33. Władysław Spisak/ perkusja/ emeryt/ orkiestra „Andropol".
34. Łukasz Zaborowski/ puzon, saksofon, sakshorn, tuba/ kapelmistrz orkiestry/ szkoła muzyczna, studia muzyczne.

Poniżej skład Miejskiej Orkiestry Dętej „Andropol” w roku jubileuszowym 2022 r. pod batutą kapelmistrza Łukasza Zaborowskiego (z podziałem na poszczególne instrumenty):

Soliści:
Ewa Walczak
Maria Walczak

Flety:
1. Aleksandra Fujawa,
2. Maria Gawęda,
3. Alina Graca,
4. Paulina Tomiczek,
5. Patrycja Wider,

Klarnety:
6. Robert Bylica,
7. Tomasz Gawęda,
8. Aleksandra Kobielus,
9. Wojciech Kozioł,
10. Wojciech Stanek,
11. Monika Szymańska,
12. Bartosz Tomiczek,
13. Mateusz Woźniak,

Saksofony:
14. Łukasz Borgosz,
15. Kacper Bryzek,
16. Ewa Kowalska,
17. Kamil Pindel,
18. Elżbieta Rodak,
19. Piotr Tomiczek,
20. Agnieszka Walczak,
21. Dawid Walczak,

Waltornia:
22. Bartosz Balon,

Trąbki:
23. Patryk Babik,
24. Stanisław Balon,
25. Grzegorz Bizukojć,
26. Szymon Kaczmarek,
27. Patryk Mazgaj,
28. Łukasz Sordyl,
29. Piotr Szczur,
30. Bartłomiej Walczak,
31. Rafał Walczak,
32. Patryk Zięba,

Sakshorny/ Eufonium:
33. Dominik Borgosz,
34. Piotr Chodziutko,
35. Wojciech Gawęda,
36. Stanisław Hutniczak,
37. Sławomir Piekarski,
38. Radosław Wysogląd,

Puzony:
39. Michał Koman,
40. Grzegorz Walczak,
41. Zygmunt Walczak,
42. Szymon Wnęczak,
43. Franciszek Gawęda,

Tuby:
44. Dawid Babik,
45. Józef Kobielus,
46. Mariusz Płonka,

Gitara basowa:
47. Tomasz Walczak,

Perkusja:
48. Wojciech Kosek,
49. Karol Miarka,
50. Łukasz Walczak,
51. Robert Wołoch,
52. Piotr Zięba.

Fot. 163. Zdobywcy I miejsca w Finale 37. Małopolskiego Festiwalu Orkiestr Dętych „Echo Trombity” w Nowym Sączu w 2014 r.

2.3. Zespoły instrumentalne i instrumentalno-wokalne działające pod skrzydłami Stowarzyszenia Miejska Orkiestra Dęta „Andropol" Andrychów.

Brass band – zespół składający się z instrumentów dętych blaszanych przypomina nieco wspomnianą „fanfarę", jednak w jego składzie znajdziemy dodatkowo wyjątkowy instrument – puzon suwakowy. Wyjątkowość tego instrumentu polega na tym, iż nie posiada przycisków zwanych najczęściej przez muzyków „tłokami", „wentylami" czy „maszynami", obecnych niemalże we wszystkich instrumentach dętych z rodziny blaszanych, lecz jest wyposażony w suwak (dwie równolegle do siebie ułożone rurki w kształcie litery „U"). To rozwiązanie utrudnia szybkie przyswojenie nauki gry na tym instrumencie, ale daje jednocześnie muzykowi inne możliwości wykonawcze takie jak m.in. „glissando" czyli płynną zmianę wysokości granego dźwięku oraz nowe brzmienie, ostrzejsze od brzmienia sakshornu czy eufonium. Tak więc puzony w połączeniu z trąbkami oraz tubą dają nowe możliwości brzmieniowe wykonywanych utworów muzycznych. Zespoły typu brass band („brass" z ang. mosiądz, ale chodzi tu raczej o nawiązanie do blachy, czyli materiału, z którego najczęściej wykonane są instrumenty dęte blaszane, a „band" to zespół) również wykorzystują w swoich składach perkusję.

W 2009 r. kapelmistrz MOD z Andrychowa Łukasz Zaborowski, grający m.in. na puzonie suwakowym postanowił założyć brass band składający się z instrumentów dętych blaszanych oraz perkusji. Do współpracy zaprosił muzyków z andrychowskiej orkiestry i tak powstała formacja „Brass Land". Instrumentalny skład zespołu to dwie trąbki, dwa puzony, tuba oraz perkusja. W krótkim czasie dzięki staraniom kapelmistrza, w repertuarze brassów znalazł się prawie każdy rodzaj muzyki: od popularnych utworów muzyki klasycznej, poprzez typowy repertuar orkiestrowy, czyli marsze, polki, walce, muzyka latynoamerykańska, utwory najsłynniejszych zespołów pop-rokowych, blues, swing, gospel po muzykę filmową. Muzycy mają za sobą sporą ilość występów. Brali udział w przeróżnych wydarzeniach, począwszy od koncertów bożonarodzeniowych, koncertów muzyki filmowej, tanecznej, pikników rodzinnych, wernisaży, jubileuszy par małżeńskich, aż po „ostatnie pożegnanie". Jednym z najciekawszych wydarzeń z udziałem tej formacji było wspólne występowanie z kwintetem blaszanym „Excelsior Brass", złożonym z muzyków Zespołu i Chóru Armii USA. Koncert zatytułowany „Muzyczne Spotkania" odbył się 2 lipca 2015 r. w MDK-u w Andrychowie, a jego organizatorem był konsulat Stanów Zjednoczonych w Krakowie oraz CKiW w Andrychowie.

Od roku 2021 formacja występuje w nieco powiększonym składzie, doszła jeszcze jedna trąbka, a muzycy grający na puzonach korzystają również z sakshornów (potocznie tenorów blaszanych). Zmienił się też repertuar zespołu. Osłuchane już utwory zastąpiono nowymi utworami, oryginalnie zaaranżowanymi przez najwybitniejszych zachodnich aranżerów muzyki orkiestr dętych.

Fot. 164. Formacja „Brass Land" podczas przeglądu orkiestr dętych oraz dętych zespołów kameralnych „Beskidzkie Trąbowisko" w Hotelu & SPA Kocierz w Targanicach w 2013 r.

Fot. 165. Andrychowska Wigilia z udziałem zespołu „Brass Land". Plac Mickiewicza w Andrychowie w 2015 r.

Fot. 166. Koncert zespołu „Brass Land" w ramach projektu „Festiwal Muzycznych Smaków", realizowanego przez Stowarzyszenie MOD „Andropol" Andrychów w Restauracji „Sami swoi" w Andrychowie w 2015 r.

Fot. 167. Koncert „Muzyczne Spotkania" z udziałem kwintetu blaszanego „Excelsior Brass" złożonego z muzyków Zespołu i Chóru Armii USA oraz formacji „Brass Land". MDK w Andrychowie 2 lipca 2015 r.

Fot. 168. Koncert „Muzyczne Spotkania" z udziałem kwintetu blaszanego „Excelsior Brass" złożonego z muzyków Zespołu i Chóru Armii USA oraz formacji „Brass Land". MDK w Andrychowie 2 lipca 2015 r.

Fot. 169. Plakat Koncertu „Muzyczne Spotkania", 2 lipca 2015 r.

Fot. 170. Koncert zespołu „Brass Land" jako gościa specjalnego XVIII Gminnych Spotkań Chórów i Orkiestr Dętych organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury w Wieprzu. Sala widowiskowa WDK w Frydrychowicach w 2021 r.

Dechovka – nazwa ta pochodzi z języka czeskiego i nawiązuje do określenia orkiestry dętej używanego przez naszych południowych sąsiadów „dechova hudba", co w wolnym tłumaczeniu znaczy „dęta muzyka". Zespół zwany „dechovką" składa się zazwyczaj z następujących instrumentów – klarnetu Es, klarnetu B, przynajmniej dwóch kornetów, przynajmniej jednej trąbki, sakshornów tenorowego i barytonowego, puzonów tworzących akompaniament, tzw. „sekund", tuby oraz perkusji (w zespole andrychowskim często pojawiają się też saksofony). Najczęściej zespoły te wykonują muzykę taneczną – polki, walce, tanga, beguiny, ale sięgają także po style bardziej współczesne jak pop, rock and roll, swing czy latino. Z racji mniejszej ilości instrumentalistów, względem np. orkiestry marszowej czy koncertowej, dechovka ma swoje zastosowanie szczególnie tam, gdzie jest ograniczone miejsce na zorganizowanie koncertu orkiestry bądź dany zespół nie dysponuje zbyt dużą ilością muzyków. Dechovka działająca przy andrychowskiej orkiestrze dętej, występująca najczęściej w składzie 9-12 muzyków pod kierownictwem muzycznym Łukasza Zaborowskiego, ma na swoim koncie sporo występów zarówno w kraju jak i za granicą[40].

Fot. 171. Muzycy MOD podczas biesiady tanecznej organizowanej w ramach Festiwalu Muzycznych Smaków. Skład dechovki – poszerzony o saksofon altowy i tenorowy. Mini Zoo Kucyk w Inwałdzie w roku 2015.

Fot. 172. Zespół kameralny – dechovka. Skład 9. osobowy, złożony z muzyków MOD „Andropol". Wyjazd do miasta partnerskiego Tukums na Łotwie w lipcu 2016 r.

Oprócz „brass bandu" oraz „dechovki" muzycy MOD występują jeszcze w jednym składzie instrumentalnym – jest nim „big band". Skład typowego big bandu to sekcja pięciu saksofonów, czterech puzonów, czterech trąbek oraz sekcja rytmiczno-harmoniczna składająca się z pianina, gitary, basu oraz perkusji. Utwory wykonywane przez takie formacje to kompozycje z szeroko rozumianej muzyki rozrywkowej, nawiązującej najczęściej do gatunków pop, rock, funk, latin, groove, ale przede wszystkim do swingu i jazzu.

Pierwszą przygodę z grą w własnym big bandzie, muzycy z orkiestry mieli w roku 2008, kiedy to z inicjatywy Łukasza Zaborowskiego, powstał zespół Big Band Andrychów. Mimo, iż zespół działał zaledwie kilka miesięcy, zdążył zapisać na swoim koncie niemały sukces w postaci zajęcie III miejsca w kategorii big bandów i orkiestr rozrywkowych, podczas Finału XXXI Małopolskiego Festiwalu Orkiestr Dętych „Echo Trombity" w Nowym Sączu w 2008 r.

40. O występach tych wspomniano już we wcześniejszych fragmentach niniejszej publikacji.

W 2019 r. ponownie narodziła się inicjatywa stworzenia własnej orkiestry rozrywkowej. Dyrygent andrychowskiej orkiestry dętej wraz z kilkoma muzykami, postanowił znowu wspólnie pomuzykować tworząc zespół The Old Friends Big Band[41]. Oprócz instrumentalnych wersji znanych standardów muzyki jazzowej oraz popularnych cover'ów[42], w repertuarze zespołu znalazło się także sporo utworów wokalnych, śpiewanych przez Marię Walczak oraz Ewę Walczak. The Old Friends Big Band również wzięli udział w rywalizacji konkursowej na szczeblu wojewódzkim. W 2021 r. poprzez udział w eliminacjach, przeprowadzonych z powodu pandemii Covid-19 w formie online, zakwalifikowali się do Finału 43. Małopolskiego Festiwalu Orkiestr Dętych „Echo Trombity" w Nowym Sączu, zdobywając II miejsce w swojej kategorii. Oprócz kilku koncertów w andrychowskiej restauracji „Sami swoi" oraz wadowickiej restauracji „Galicjanka – Parkowa", big band brał dwukrotnie udział w „Sierpniowych Letnich Koncertach" zorganizowanych przez CKiW w Andrychowie, w 2020 oraz 2021 r. O tym ostatnim wspomnianym koncercie tak pisał Jarosław Skupień:

„W piątkowy wieczór mieliśmy niewątpliwą przyjemność wysłuchać koncertu grupy The Old Friends Big Band. Mimo, że największą popularność tego rodzaju formacje muzyczne mają już dawno za sobą, w ostatnim czasie zauważa się ich powrót na sceny, sale koncertowe i parkiety taneczne. Dlaczego, po niemal stu latach od powstania pierwszych tego typu dużych zespołów instrumentalnych, ich muzyka świętuje renesans? Historia kołem się toczy. Muzycy i miłośnicy jazzu, swingu oraz szeroko rozumianej muzyki rozrywkowej opartych w dużej mierze na sekcjach rytmicznych, trąbkach, puzonach i saksofonach mają swoje korzenie w pasji zaszczepionej w nich przez muzykowanie w orkiestrach dętych. Dostęp do wysokiej klasy instrumentów, wysoki poziom nauczania szkół muzycznych, doświadczeni kapelmistrzowie posiadający olbrzymią wiedzę i doświadczenie – to wszystko sprawia, że muzycy współczesnych orkiestr dętych osiągają poziom, który jeszcze pół wieku temu dostępny był wyłącznie nielicznym. Nic więc dziwnego, że tworzą formacje muzyczne, które zaspakajają ich rosnące, muzyczne apetyty. Naturalną konsekwencją wspólnego muzykowania jest swego rodzaju muzyczna synergia, amplifikująca dalsze twórcze sukcesy. Nie bez znaczenia jest również fakt, że takie formacje muzyczne są również grupami przyjaciół i dobrych znajomych. Jak podsumować w skrócie, liczący sobie dwa lata The Old Friends Big Band? Ich energia, zapał, roztaczana aura oraz umiejętności muzyczne przekładają się na świetny kontakt z publicznością. Jeśli dodamy do tego nieszablonowe aranżacje, muzykę opartą na światowych standardach i wybitne umiejętności współpracujących z nimi solistek – Marii Walczak i Ewy Walczak – mamy prostą receptę na sukces. No właśnie! Trudno nie uwzględnić w podsumowaniu koncertu żywiołowej Ewy oraz obdarzonej nie mniej ekspresyjnym głosem Marii. Obie świetnie dopełniły muzyczne przeżycia płynące ze sceny, przenosząc nas oczami wyobraźni w zatłoczone, wypełnione papierosowym dymem sale taneczne lat pięćdziesiątych XX w. Aksamitny, spokojny, wyważony, a jednocześnie pełen afirmacji życia głos Marii Walczak i dynamiczny, wyrazisty, zalotny, pełen fantazji – Ewy Walczak – uzupełniały się znakomicie, dodając prezentowanym przez »Friendsów« muzycznym diamentom niezwykłego szlifu. Ech! Oczami wyobraźni marzy nam się koncert, w którym wszyscy występujący na scenie tego wieczoru byliby przeniesieni w przestrzeń dużej sali, pełnej roztańczonych par, sceny oświetlonej punktowym reflektorem, ciężkiego dymu snującego się po podłodze, piosenkarek w stylizacji z lat dwudziestych, siedzących przy fortepianie z lampką wina i papierosem w długiej lufce, do tego oczywiście nieśmiertelne perły, opaska na głowie, boa... i ponadczasowa muzyka sącząca się instrumentów The Old Friends Big Band! Póki co jednak – jesteśmy szczerze zachwyceni, ciesząc się, że koncert przeniesiono do kameralnej sali WDK w Targanicach, bo dzięki temu dźwięki płynące ze sceny dobiegły do nas sterylnie, bez szumu ruchliwej ulicy Krakowskiej[43]. Kapelmistrz MOD „Andropol" – Łukasz Zaborowski przedstawił muzyków, dziękując im za wspólne tworzenie nowej jakości i zaangażowanie w osiągnięciu tak wysokiego, artystycznego poziomu formacji. Słowa podziękowań popłynęły również do fantastycznie prowadzącej koncert – Beaty Mider-Sitarz, która zadbała nie tylko o przedstawienie repertuaru, ale też przybliżyła dotychczasowe osiągnięcia »Friendsów«. Słowa uznania popłynęły również w kierunku Dyrektor CKiW Mariany Żmii za opiekę tej instytucji nad działaniami orkiestry oraz do ekipy oświetleniowo-dźwiękowej, która dwoiła się i troiła, żeby zapewnić odpowiednie warunki dla występów tak dużej grupy muzyków. No cóż – to był po prostu – bardzo udany wieczór![44]

41. Łukasz Zaborowski współtworzył zespół z muzykami, z którymi kilkanaście lat wcześniej grywał w znanym miłośnikom muzyki big band'owej zespole Big Band Małopolski.
42. Cover to nowa aranżacja i interpretacja istniejącego utworu muzycznego wykonywana przez artystę, który nie jest jego pierwotnym twórcą.
43. Koncert pierwotnie miał być plenerowy. Ze względu na warunki atmosferyczne odbył się w siedzibie WDK w Targanicach.
44. J. Skupień, *Niezwykły koncert THE OLD FRIENDS BIG BAND,* https://kultura.andrychow.eu/aktualnosci/brawa-i-owacje-na-stojaco-po-koncercie-the-old-friends-big-band-fotorelacja/, 20.06.2022.

Poniżej przedstawiamy skład zespołu The Old Friends Big Band.

Saksofony: Robert Kaczmarczyk, Paweł Balon, Wojciech Odrobina, Krzysztof Suter, Robert Barcik.
Trąbki: Rafał Walczak, Patryk Zięba, Patryk Mazgaj, Bartłomiej Walczak, Piotr Stopa, Sebastian Stopa.
Puzony: Łukasz Zaborowski, Zygmunt Walczak, Bartłomiej Balon, Grzegorz Walczak, Michał Koman.
Piano: Elwira Kąkol, Bas: Tomasz Walczak, Gitara: Michał Guzdek, Perkusja: Robert Wołoch, Łukasz Walczak.
Wokal: Maria Walczak, Ewa Walczak.

Fot. 173. The Old Friends Big Band podczas „Sierpniowych Letnich Koncertów" w WDK w Targanicach w 2021 r.

2.4. Miejsce prób

Sale prób amatorskich orkiestr dętych z pewnością różnią się pod wieloma względami od tych, w których ćwiczą zawodowe orkiestry wojskowe, nie wspominając już o orkiestrach symfonicznych. Najczęściej są to sale widowiskowe domów kultury lub, jak w przypadku orkiestr ochotniczych straży pożarnych, pomieszczenia remizy. Często są one znikomo przystosowane do potrzeb tych orkiestr zarówno pod względem wielkościowym jak i akustycznym.

Andrychowska orkiestra wiele razy zmieniała swoją salę prób. W początkowym okresie działalności orkiestry, jeszcze przed drugą wojną światową, siedziba orkiestry znajdowała się w pomieszczeniach przekazanych przez Zakładową Straż Pożarną AZPB. Próby w straży odbywały się także po wojnie w latach 50. Rozwój zakładu spowodował konieczność rozbudowania zaplecza ratowniczego, a fakt zwiększania się ilości osób grających w orkiestrze przysłużył się konieczności przeniesienia zakładowej orkiestry do innych pomieszczeń. W latach 60. orkiestra została przeniesiona do budynku należącego do AZPB, lecz nie znajdującego się na terenie zakładu. Był nim budynek potocznie nazywany „Herbstówka"[45]. Oprócz sali prób oraz kilku małych ćwiczeniówek budynek posiadał kilka pomieszczeń, w których znajdowały się m.in. biuro kapelmistrza orkiestry, mały warsztat naprawy instrumentów prowadzony przez jednego z orkiestrantów Michała Kruczałę, oraz pomieszczenia socjalne z łóżkami sypialnymi. Z takich sypialnych pomieszczeń korzystali głównie członkowie orkiestry, którzy pochodzili z odległych miejscowości, jeśli np. wrócili późno „z grania" i nie mieli już możliwości dotrzeć do swoich domów autobusem.

Na krótki okres czasu siedziba orkiestry została przeniesiona do budynku Zespołu Szkół Włókienniczych działającego przy AZPB (lata 70-te), a następnie powtórnie ulokowana na „Herbstówce" w tylnej części budynku.

Końcem lat 80. orkiestra znów musiała opuścić pomieszczenia „Herbstówki", przenosząc się do Zakładowego Domu Kultury AZPB w Andrychowie. Próby wówczas odbywały się na głównej scenie, a pomieszczenia piwniczne zaadaptowano jako magazyn instrumentów oraz szatnię.

45. Zabudowania „Herbstówki" należące niegdyś do rodziny Herbstów a znajdujące się przy ul. Krakowskiej w Andrychowie zostały wyburzone w 2016 r. Herbst Maurycy młodszy (1860-1917) był synem Maurycego Herbsta starszego i posiadał fabrykę specjalizującą się w drukowaniu drelichów. Był także Radnym Rady Gminnej w Andrychowie. Został pochowany na cmentarzu żydowskim w Andrychowie. Z kolei Herbst Maurycy starszy, był prezesem Gminy Żydowskiej w Andrychowie a także właścicielem fabryki specjalizującej się w wykańczaniu tkanin. Za: A. Fryś, M. Pytel-Skrzypiec, T. Putek, D. Rusin, *Kto był kim w Andrychowie?*, Andrychów 2017, s. 56.

Muzycy nie byli zbytnio zadowoleni z tej sytuacji zważywszy na konieczność każdorazowego wynoszenia krzeseł i instrumentów perkusyjnych wąskimi schodami na scenę. W sierpniu 1992 r. zakład zgodził się przenieść orkiestrę powtórnie na „Herbstówkę". Tym razem orkiestra mogła korzystać zaledwie z dwóch pomieszczeń – dużej sali prób, do której wstawiono także stalowe szafki z mundurami muzyków oraz znacznie mniejszej służącej do magazynowania nieużywanych instrumentów. Należy podkreślić fakt, iż AZPB nie pobierały opłat za korzystanie z tej części budynku, mimo iż zakład już wcześniej wymówił finansowanie działalności orkiestry.

W tym miejscu orkiestra pracowała przeszło dziesięć lat. W grudniu 2003 r. została zmuszona przenieść swoją działalność na teren zakładu, gdzie nowy, prywatny właściciel fabryki dwukrotnie zmieniał miejsce prób. Początkiem 2006 r. orkiestrę kolejny raz przeniesiono do budynku „Herbstówki" oddając jej do dyspozycji dwa ciasne i przegrzane pomieszczenia gospodarcze, a z sali prób orkiestra korzystała na zmianę z Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym. Pomieszczenia te całkowicie odbiegały od jakichkolwiek norm dotyczących właściwych warunków prowadzenia tego typu działalności artystycznej. I w tym miejscu andrychowskiej orkiestrze nie było dane długo przebywać. Niespełna rok od przeprowadzki stowarzyszenie musiało opuścić lokal przy ulicy Krakowskiej. Tym razem z pomocą wystąpiły władze miasta oraz proboszcz parafii św. Macieja w Andrychowie ks. prałat Stanisław Czernik. Andrychowskiej orkiestrze zostały bezpłatnie użyczone pomieszczenia nad parafialnym kinem, wynajmowanym przez Urząd Miejski w Andrychowie. W zamian orkiestra zdeklarowała się brać nieodpłatnie, czynny udział we wszystkich ważnych uroczystościach kościelnych odbywających się w kościele św. Macieja w Andrychowie. W 2012 r. Urząd Miejski w Andrychowie przestał wynajmować budynek kina wraz z pomieszczeniami, z których korzystała orkiestra, jednak orkiestra dzięki uprzejmości parafii mogła w nich pozostać (uiszczając opłaty za media). Dodatkowo sale prób przeszły remont – materiały budowalne zakupiła parafia a pracę wykonali prawie wyłącznie członkowie orkiestry. Po niespełna dwóch latach, ustne porozumienie zawarte w 2012 r. między zarządem stowarzyszenia, a parafią św. Macieja zostało nieco zmienione. Stowarzyszenie pod szyldem, którego działa orkiestra oprócz udziału w najważniejszych uroczystościach kościelnych, musiało także płacić stosunkowo niewielką kwotę za wynajmowane pomieszczenia. Muzycy bardzo sobie chwalili warunki w jakich przygotowywali się do swoich występów. Możliwe było prowadzenie zajęć nawet trzech grup dzieci i młodzieży w jednym czasie, co było bardzo istotne szczególnie w okresie zimowym, z uwagi na duże koszty ogrzewania jakie stowarzyszenie musiało pokrywać. Ponadto umiejscowienie siedziby w centrum miasta było dogodne i pozwalało zaoszczędzić środki, które trzeba by wydać na przejazdy na koncerty orkiestry. Andrychowska orkiestra bardzo często bowiem występowała w centrum Andrychowa – na Placu Mickiewicza, Rynku koło Urzędu Miejskiego, w kościele św. Macieja, Parku Miejskim czy choćby na stadionie sportowym przy Alei Wietrznego. Niestety i w tym miejscu nie dane było orkiestrze zbyt długo prowadzić swojej społeczno-muzycznej działalności. W 2019 r. właściciel budynku kina, czyli parafia św. Macieja, wprowadził znaczącą podwyżkę kosztów za wynajem pomieszczeń, z których korzystała dotychczas orkiestra. Stowarzyszenie nie było w stanie pokrywać nowych stawek za wynajem. W związku z brakiem porozumienia, andrychowski zespół zmuszony został kolejny raz do szukania lokum, w którym mógłby przechowywać instrumenty i sprzęty muzyczne oraz prowadzić muzyczną działalność – próby orkiestry, naukę gry dla dzieci i młodzieży. Przez rok muzycy ćwiczyli w budynku dawnego przedszkola w Sułkowicach-Łęgu. Salę do prowadzenia prób i nauki gry użyczyło im sułkowickie stowarzyszenie „Dajmy dzieciom radość", ale warunki kubaturowe tego pomieszczenia okazały się być niekorzystne do prowadzenia tak licznego zespołu. Z Sułkowic orkiestra przeniosła się jeszcze dalej od Andrychowa, bo aż do centrum Rzyk, do pomieszczeń wynajmowanych przez CKiW w Andrychowie, w których ta instytucja prowadzi placówkę kulturalną. W tym miejscu Stowarzyszenie MOD „Andropol" Andrychów prowadzi swoją działalność statutową do dnia dzisiejszego partycypując w kosztach wynajmu lokalu przez CKiW Andrychów.

Fot. 174. Pomieszczenie nad kinem „Beskid" przy ulicy Krakowskiej w Andrychowie, pełniące funkcję sali prób MOD, rok 2013.

2.5. Szkółka nauki gry na instrumentach dętych

Zespół Zakładowej Orkiestry Dętej AZPB składał się prawie w dziewięćdziesięciu procentach z ludzi zatrudnionych w andrychowskiej fabryce. Głównym celem działalności orkiestry, zwłaszcza w latach powojennych, było rozpowszechnianie kultury muzycznej, w tym przypadku ukierunkowanej na muzykę instrumentalną, wśród mieszkańców Andrychowa i jego okolicy. Osoby grające w orkiestrze „Andropolu" – poza nielicznymi – swoją wiedzę dotyczącą gry na poszczególnych instrumentach zdobywały właśnie w orkiestrze, pod okiem kapelmistrza lub instruktora instrumentalisty. Nie byłoby to możliwe, gdyby przy orkiestrze nie prowadzono szkółki nauki gry na instrumentach muzycznych. W przeciągu kilkudziesięciu lat szkółka taka miała różny rozmiar i charakter. W zależności od potrzeb kadrowych orkiestry, możliwości instruktorów, wielkości środków przeznaczonych na ten cel oraz chętnych do pobierania nauki – liczba uczniów korzystających z zajęć była zróżnicowana. Najliczniejsze szkółki działały w latach 60. i 70. XX w., kiedy to kapelmistrzami byli Józef Górkiewicz oraz Jerzy Tołoczko. Wówczas liczba uczęszczających na zajęcia sięgała czterdziestu osób. Zajęcia odbywały się w poszczególnych sekcjach instrumentalnych, prowadzonych przez instruktorów odpowiedzialnych za dany instrument. Instruktorami takich kilkuosobowych sekcji byli głównie muzycy grający na instrumentach dętych. Byli to m.in. Józef Górkiewicz, Kazimierz Legień, Adam Wandor, Bolesław Kułak, Zygmunt Zamysłowski, Stanisław Górkiewicz, Jerzy Tołoczko, Władysław Kierpiec, Ludwik Zacny.

Fot. 175. Wręczenie pamiątkowych dyplomów ukończenia szkółki. Uczeń Stanisław Hutniczak (gra w andrychowskiej orkiestrze do dziś) odbiera książkę z rąk Przewodniczącego Rady Zakładowej Piotra Wrony. Z boku przygląda się kapelmistrz orkiestry Jerzy Tołoczko.

Fot. 176. Uczniowie szkółki prowadzonej przez kapelmistrza orkiestry Jerzego Tołoczkę.

W latach 80. liczba młodych adeptów muzyki dętej wynosiła kilkanaście osób, a w drugiej połowie lat 90. nie przekraczała dziesięciu. Szkółkę w późniejszych latach prowadzili Władysław Wolas, Adam Baran, Józef Górkiewicz, Krzysztof Gawęda, Zygmunt Zamysłowski, Kazimierz Góra, Władysław Kierpiec, Jan Kapela.

W roku 1987 ówczesny kapelmistrz orkiestry Adam Baran opracował specjalny „Program 3 letniego kursu (szkółki) gry na instrumentach muzycznych dętych dla Zakładowej Orkiestry Dętej AZPB »Andropol« w Andrychowie". Program kursu (szkółki) zakładał opanowanie techniki gry na instrumentach muzycznych dętych, takich jak: klarnety, kornety, tenory i barytony, rogi i trąbki, puzony i tuby oraz instrumenty perkusyjne: werbel, duży bęben, talerze i lira. Program kursu obejmował także cześć teorii muzyki: zasady muzyki, solfeż, historię muzyki oraz podstawy harmonii. Realizacja programu miała się odbywać w formie wykładów i ćwiczeń praktycznych. Kurs zamykał egzamin ustny z teorii oraz praktyczny z instrumentu.

Naukę w szkółkach prowadzonych przy orkiestrze zakładowej „Andropolu" pobierali także uczniowie, którzy w przyszłości zasilali okoliczne orkiestry. Ostatnią dość znaczącą szkółką była ta z początku lat dziewięćdziesiątych. Absolwenci tego właśnie kursu utworzyli nowopowstającą Młodzieżową Orkiestrę Dętą przy OSP w Nidku.

Obecnie w MOD młodzieżową szkółkę prowadzi od kilkunastu lat kapelmistrz orkiestry Łukasz Zaborowski. Jego uczniowie stale zasilają szeregi andrychowskiej orkiestry. Pod fachowym okiem, bowiem Łukasz Zaborowski oprócz sporego doświadczenia może pochwalić się dyplomem magistra sztuki w dziedzinie edukacji artystycznej w zakresie sztuki muzycznej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, dzieci i młodzież zdobywają doświadczenie muzyczne na każdym instrumencie dętym oraz instrumentach perkusyjnych. Przez kilka minionych lat zajęcia w sekcji klarnetów prowadził członek orkiestry Wojciech Stanek.

Nauka w szkółce przyorkiestrowej trwa zwykle 2-3 lata. Młodzież poznaje technikę gry na danym instrumencie, uczy się poszczególnych gam, rozczytywania utworów i ćwiczeń. Stopniowo do programu nauki wprowadzane są utwory najczęściej wykonywane przez orkiestry dęte, mające na celu szybkie przygotowanie ucznia do gry w orkiestrze dętej. Zajęcia odbywają się raz w tygodniu. Trwają po godzinie dla każdej sekcji. Co pewien czas w ramach zajęć prowadzona jest tzw. „zgrywka", na której wszystkie sekcje instrumentalne są łączone w jedną całość i następuje wykonanie utworów z udziałem wszystkich instrumentów.

Spis treści

Wstęp – od autora 3

Słowo od wydawcy 4

ROZDZIAŁ 1. Geneza i działalność orkiestry dętej w Andrychowie 7

1.1. Początki orkiestry 8

1.2. Rozkwit orkiestry. 13

1.3. Władysław Wolas – wiedza, talent i miłość do muzyki 22

1.4. Andrychowska orkiestra dęta po 1989 roku 27

1.5. Stowarzyszenie Miejska Orkiestra Dęta „Andropol" Andrychów 33

1.6. Występy zagraniczne 77

1.7. Obchody jubileuszów 90- i 95-lecia 81

1.8. Władze stowarzyszenia w poszczególnych latach działalności Stowarzyszenia Miejska Orkiestra Dęta „Andropol" Andrychów 87

1.9. Czas pandemii Covid–19, a działalność Stowarzyszenia Miejska Orkiestra Dęta „Andropol" Andrychów 88

1.10. 100 lat działalności muzycznej Miejskiej Orkiestry Dętej „Andropol" 1922-2022 89

ROZDZIAŁ 2. Formy i miejsca pracy orkiestry 95

2.1. Typy orkiestry dętej 96

2.2. Skład osobowy orkiestry dętej na przestrzeni lat. 98

2.3. Zespoły instrumentalne i instrumentalno-wokalne działające pod skrzydłami Stowarzyszenia Miejska Orkiestra Dęta „Andropol" Andrychów 103

2.4. Miejsce prób 107

2.5. Szkółka nauki gry na instrumentach dętych 109

Spis treści 111

100 lat to dużo czy mało? Taki wiek, dla działalności każdej orkiestry, to niepodważalny dowód zaangażowania, ogromnej pasji, marzeń i niezwykłej historii wielu ludzi – bezpośrednio i pośrednio zaangażowanych w bogatą opowieść, napisaną nie tylko z poczucia patriotyzmu, obowiązku i działań na rzecz lokalnej społeczności, ale też fascynacji muzyką i twórczych, pełnych przyjaźni, relacji międzyludzkich. Ogromne zaangażowanie założycieli i kilku pokoleń poprzedników obecnego Stowarzyszenia Miejska Orkiestra Dęta „Andropol" Andrychów oraz przemyślana, twórcza i pomysłowa kontynuacja ich dzieła przez obecnych muzyków – spadkobierców tej pracy – przyniosła trwałe i spektakularne efekty!

Dobrze, że w obecnych czasach są ludzie, którzy połączeni pasją potrafią spotykać się i dzielić swoim talentem, współtworząc lokalną historię, towarzysząc nam podczas religijnych, społecznych, historycznych i państwowych uroczystości, bawić w trakcie imprez rekreacyjnych, poświęcając swój czas dla wspólnego dobra. Znamy ich obecne dokonania w przestrzeni muzycznej i społeczno-kulturalnej, doceniamy wysoki poziom artystyczny oraz wkład w promocję i działania rozsławiające dobre imię gminy Andrychów w kraju i za jego granicami. Gustowne mundury, pomysłowy, grany z pazurem repertuar prezentowany na wysokiej klasy instrumentach, swingowo/jazzowe interpretacje, wielu świetnych instrumentalistów – to wszystko jednoznacznie przekłada się nie tylko na ich prezencję ale i świeże, lekkie muzyczne brzmienie. Powyższe działania nie byłyby możliwe bez prawdziwych przyjaźni które scalają ten sprawnie funkcjonujący mechanizm!

Zarząd Stowarzyszenia i profesjonalny kapelmistrz, dbający o wysoki poziom muzyczny Miejskiej Orkiestry Dętej „Andropol" Andrychów dopełniają ogromne serce, zapał i zaangażowanie jej muzyków, dzięki czemu interpretacje utworów polskiej i światowej sceny muzycznej są pełne niezapomnianych emocji. Szanowna Jubilatko! Możesz śmiało spoglądać w kolejne stulecie! Wielkie brawa dla Ciebie i wszystkich, którzy przyczynili się do tego niezwykłego Jubileuszu!

Jarosław Skupień
dziennikarz, reporter, fotograf, freelancer

aga BIBLIOTEKA ARCHIWUM GMINY ANDRYCHÓW

Patronat Burmistrza Andrychowa

FUNDACJA

NIW

Sfinansowano przez Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030.

NOWE FIO

ISBN 978-83-964120-1-0